

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narudnine: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš
po tarifi.

Ob posetu bolgarske kraljevske dvojice

Bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana prihajata danes na obisk k naši kraljevski dvojici v Beograd. Naša državna prestolnica se je pripravila, da visoke in mile goste sprejme čim bolj iskreno in svečano. Beograjsko prebivalstvo bo pri tem govorilo v imenu vsega jugoslovenskega naroda, ki stoji kakor en mož za svojim kraljem in voditeljem ter z njim vred pristrčno pozdravlja kraljevsko dvojico bratske Bolgarije in ju sprejema z onimi občutki gostoljubja, ki so svojstveni Slovanom.

Malo je dogodkov v mednarodnih odnosih in v območju našega domačega zanimanja, ki bi vzbudili toliko simpatijami in zadovoljstvom spremljane pozornosti, kakor ta bolgarski poset. Prihod kralja Borisa, kraljice Ivane in princa Cirila v Beograd je pred vsem rodoljubnega značaja; nedavnemu sestanku na beograjski postaji in drugemu na bolgarski črnomorski obali sledi sedaj uradni obisk bolgarske kraljevske dvojice v Beogradu, obisk, ki bo trajal več dni. Tudi če bi ta obisk ne pomenil drugega kakor samo to, da vladajo med našim in bolgarskim dvorom pristrčni odnosi, bi ga bil jugoslovenski narod, tako tesno povezan s svojim kraljem, iz srca vesel. Tem bolj ga je vesel, ker upravičeno vidi v njem nov pomemben korak k utrditvi miru in prijateljstvu na Balkanu, posebno pa k prijateljskemu zblizanju obeh južnoslovenskih držav.

Zivimo v dobi, ko se svet krčevito trudi, da ojači mirovne težnje in stori vse, kar bi moglo zmanjšati, če že ne popolnoma odstraniti nasprotstva med narodi. Vidimo na delu konstruktivne sile, ki stremijo za tem, da se narodi končno iskreno sporazumejo in da se v čim intenzivnejšem kontaktu med vsemi aktivnimi činitelji pripravijo čim prej in čim trdnje pogoji za tak sporazum. Zlasti vidimo na delu miroljubna stremjenja na Balkanskem polotoku in brez pretiravanja smemo trditi, da v tem pogledu danes prednjačimo Evropi. Vsa javnost pri nas in na Bolgarskem spremlja s simpatijami ta pokret in mu od srca čestlivo čestitke.

Da, tudi na Bolgarskem. O tem smo trdno prepričani, kajti ni mogoče več dvomiti, da se v bolgarskem narodu pojavlja nov duh. Tudi v njem postajajo vedno močnejša stremjenja po medsebojnem zaupanju in po sodelovanju z ostalimi balkanskimi narodi, pred vsem pa z nami, ki nas z Bolgari veže poleg skupnih interesov še slovansko bratstvo. Mnogo razveseljivih dogodkov smo doživeli letos v tem pravcu, mnogo dokazov, da nastaja nova doba. Začelo se je menda z udeležbo naših delegatov na sofijskem mednarodnem kongresu svetovne zveze za prijateljstvo med narodi s pomočjo cerkve. Sledili so vedno številnejši poseti bolgarskih predstavnikov pri nas in naših v Bolgariji, inženjerji, gospodarstveniki, lovci, pravniki itd. — In končno, politično gotovo najvažnejši, poset jugoslovenskih novinarjev v Sofiji in bolgarskih v Beogradu. Vsi ti poseti so bili tudi v bolgarski javnosti sprejeti z vidnim občutkom olajšanja in zadovoljstva. Tudi sedaj vidimo, da spremljajo bolgarsko kraljevsko dvojico na njenem potu v Beograd simpatije in želje vsega bolgarskega naroda, prav tako, kakor jo sprejemajo simpatije in želje jugoslovenskega naroda.

Bolgarska kraljevska dvojica je v svojem narodu zelo popularna in priljubljena. Kralj Boris je prevzel vladavino v težkem in usodnem letu 1918. Izid svetovne vojne je zapustil v Bolgariji globoke sledove v vseh delih naroda in v vseh panogah njegovega življenja. Mladi kralj je moral pokazati v tistih težkih časih mnogo, mnogo volje in vztrajnosti ter ljubezni do svojega naroda, da ga je začel voditi iz teh strašnih povojnih težav. V psihozi bolgarskega naroda po letu 1918. je tudi glavni vzrok za nezaupanje in česta nesoglasja med Bolgari in sosedi. Kralj Boris je sprejel nase plemenito in težko nalogo, da svojemu narodu vrne ono zaupanje, ki je neobhodno potrebno za plodno mednarodno sodelovanje. Njegovo vztrajno delo je rodilo že lepe uspehe. Prežet iskrenega miroljubja je ustvaril tudi v Bolgariji ugoden teren za delo na zblizanju balkanskih narodov.

Tudi v uradni obisk, na katerega pride s kraljico danes v Beograd, vsi pravi prijatelji miru na Balkanu upravičeno vidijo nov znak boljših dni na Balkanskem polotoku, pred vsem pa v odnosih med obema bratskima in sosednima slovanskima narodoma. V tem ponovnem sestanku obeh suverenov vidijo pričetek velike etape dela za trajni mir in prijateljsko sodelovanje. Beograjski slavnostni dnevi nas utrjujejo v prepričanju, da smo na dobrem potu v skupno korist balkanskih narodov. Balkan ima veliko, značilno preteklost, ima pa tudi veliko bodočnost, ki si jo gradimo sami.

V tem spoznanju in s takim željami bo danes Jugoslavija z veseljem pričala.

TUDI BOLGARIJA SE RADUJE POTI SVOJEGA KRALJA

Velik odmev beograjskega poseta kralja Borisa in kraljice Ivane v vsej bolgarski javnosti — Zadnje priprave v Beogradu

Sofija, 9. decembra. t. Vsi sofijski in po-deželjski listi obširno poročajo o jutrišnjem posetu bolgarske kraljevske para v Beogradu. V svojih uvodnikih posebej naglašajo, da so se v Beogradu pripravili na sprejem bolgarske kraljevske dvojice tako, kakor še za noben sprejem tujega vladarja. To je nov dokaz, da se jugoslovensko-bolgarski odnosi danes z dnem boljajo.

Kakor bolgarski tisk, tako smatra tudi bolgarska javnost, da bo bivanje bolgarske kraljevske para v Beogradu obrodilo ugodne rezultate za zblizanje obeh bratskih narodov. Listi so objavili na svojih naslovnih straneh tudi slike jugoslovenske kraljevske rodbine ter grobnice naše dinastije na Oplenju, kjer je izbruhnila prva vstaja za svobodo jugoslovenstva.

Na železniško postajo v Sofiji bodo spremljali jutri jutraj bolgarsko kraljevsko dvojico vsi ministri, šef generalnega štaba in ostali generali ter mnogo drugih bolgarskih politikov. Vlak, ki zapusti Sofijo ob 8.30 zjutraj (po vzhodnoevropskem času), se med potjo do meje ne bo nikjer ustavil. V Caribrodu se bo vlak ustavil 18 minut.

Današnji opoldanski listi poročajo, da se bosta ministrski predsednik Mušanov in jugoslovenski zunanji minister Bogoljub Jevtić sestala v Beogradu k daljšem razgovoru. Bolgarskega ministrskega predsednika bo sprejel v posebni avdijenci tudi jugoslovenski kralj, bolgarski kralj pa bo sprejel v avdijenci jugoslovenskega ministrskega predsednika dr. Milana Srđića in zunanjega ministra Bogoljuba Jevtića. Tudi tem avdijencam pripisujejo sofijski listi velik pomen.

Bolgarski odmevi

Sofija, 9. decembra. AA. Obisk bolgarske kraljevske para v Beogradu je zasenčil vsa notranja politična vprašanja in bolgarska javnost se zanima samo še za obisk. V Sofiji razodevajo vsi sloji iskreno veselje nad sestankom med jugoslovenskim in bolgarskim vladarjem v Beogradu ter mu pripisujejo zgodovinski pomen.

Listi se zmerom prinašajo dolge članke o pomenu jutrišnjega obiska »Pobeda«, katere ravnatelj je g. Arsen Stambolijski, sin pokojnega voditelja Aleksandra Stambolijškega pravi v uvodniku »Zblizanje z Jugoslavijo« med drugim: »Naše razmerje z zapadnimi sosedom je bilo kakor razmerje med rodnimi brati. Radi smo se objemali in poljubljali in manj pa borili in tepli. Toda ne takrat, kadar smo se zelo ljubili, ne takrat, ko smo se zelo sovražili, ni iz zgodovine obeh narodov nikoli izginilo čustvo bratstva. Še več, tudi na bojnem polju smo slišali svoje in srbske vojake, ko so drug drugega klicali brate, čeprav jih to ni oviralo, da ne bi besno tolkli drug drugega. Politika nas je v zvezi skupnemu poreklu in skupni preteklosti razdelila, razdelila so nas tudi vplivi, tuji interesi in naša politična nezrelost. To so razlogi za bolgarsko-srbsko medsebojno takmočanje in bratomorno vojno. Pred desetimi leti je veliki Bolgar padel kot žrtev svojega iskrenega in globokega prepričanja, ki je bilo in bo ostalo prepričanje kmetske Bolgarske, da ni zdrave in tvorne znanje politike brez sporazuma in prijateljstva z Jugoslavijo. Minilo je deset let od smrti Aleksandra Stambolijškega in zdaj dobiva njegova ideja, okrvavljena z njegovo krvjo in s krvjo mnogih dobrih bolgarov, obliko in telo žive realnosti.«

»La Bulgaria« poluradni organ bolgarske vlade, priobčuje uvodnik pod naslovom »Kraljev obisk v Beogradu«. Članek izvaža: »Še samo dejstvo, da bolgarski kraljevski par, ki je pred kratkim potoval po Evropi, odhaja na uradni obisk k suverenu naše zapadne sosedice, dovolj potrjuje pomen tega obiska. Ta dogodek vzbuja največjo pozornost tudi v mednarodnih krogih. Priznati je treba, da je tista javnost, ki je dozdaj kazala veliko rezerviranost nasproti možnosti iskrenega sodelovanja med balkanskimi narodi, postala razvedena, kakšne uspehe bo obrodila velika diplomatska aktivnost, ki se zadnje čase razvija v naših kraljih. V zvezi s tem bo beograjski obisk skupno z evklesinogradskim in sestankom meseca oktobra med kraljem Borisom in kraljem Karolom na Dunavu igral odločilno vlogo in pomenil brez dvoma veliko etapo na potu do rešitve težkih problemov, s katerimi se ukvarjajo balkanske vlade.«

»Slovo« prinaša članek pod naslovom »Srečno pot!« List naglašja pomen jutrajšega sestanka med jugoslovenskim in bolgarskim vladarjem v Beogradu in pravi: »V tem sestanku želimo videti srečen začetek novega razmerja med obema državama.«

Avdijence g. Mušanova

Sofija, 9. decembra. p. Snoči je bil ministrski predsednik Mušanov pri kralju Borisu. Danes je kralj ponovno sprejel Mušanova. Oba razgovora sta se nanašala na zadnje podrobnosti v zvezi z obiskom v

kala in iskreno pozdravila na svojih tleh visoke goste iz Bolgarije. Dneve njihovega bivanja v jugoslovenski prestolnici bo spremljala vsa naša javnost z najtoplejšimi simpatijami.

Beogradu. Bolgarski poslanik v Beogradu Kljusivanov je snoči odpotoval iz Sofije v Jugoslavijo.

Priprave v Caribrodu

Caribrod, 9. decembra. t. Z nocojšnjim vlakom so prispeli v Caribrod odposlanec Nj. Vel. kralja admiral Dragutin Prica, ki je dodeljen v službo bolgarskemu kralju in kraljici za časa njihovega bivanja v naši državi, adjutant Nj. Vel. kralja polkovnik Stojanović, beograjski direktor državnih železnic Naumović in pomočnik beograjskega policijskega upravnika Dušan Filipović. Kot zastopnik zunanega ministra Boška Jevtića je prispel v Caribrod tudi njegov osebni tajnik Slavko Kojić, da pozdravi ministrskega predsednika in zunanjega ministra Nikolo Mušanova. Caribrodsko železniško postajo so že danes svečano okrasili z zelenjem ter jugoslovenskimi in bolgarskimi nacionalnimi zastavami.

Bolgarski kraljevski par prispe s svojo suito v Caribrod jutri ob 8.18. Tu se bo kompozicija dvornega vlaka ustavila za 18 minut, nakar bosta bolgarska suverena s spremstvom nadaljevala pot proti Nišu in Beogradu. Kakor caribrodsko, tako so tudi pirotsko, niška in vse ostale železniške postaje na poti do Beograda okrasele z zastavami in zelenjem. Obsežno prebivalstvo na obeh straneh je sprejelo vest o novem sestanku jugoslovenskih vladarjev z iskrenim veseljem.

Bolgarski novinarji na potu v Beograd

Sofija, 9. dec. AA. Danes je odpotovala v Beograd skupina bolgarskih novinarjev, ki bo poročala svojim ilatom o bivanju bolgarskega kralja in kraljice v Beogradu. V skupini so med drugim g. g. Todor Hristov, ravnatelj tiskovnega oddelka pri zunanjem ministrstvu, Vasiljev, ravnatelj lista »Znamo«, Kožuharov, ravnatelj lista »Slovo«, Taner, ravnatelj »Utrac«, in predsednik Novinarskega združenja, Isidre Vikov, ravnatelj »Pladna«, Rizov, ravnatelj »Nesavisnost«, Genadijev, urednik bolgarske agencije, Bojadžijev, urednik lista »Zemljodelsko Znamo«, Arsen Stambolijski, urednik »Pobeda«, itd. Čuparov, urednik »Novega Vremena«, štirje fotoreporterji ter Arsen Božinov, tajnik bolgarsko-jugoslovenske lige.

Proglas beograjskega župana

Beograd, 9. decembra. d. Beograjski župan Milutin Petrović je izdal ob posetu bolgarskega kralja Borisa in kraljice Ivane proglas na beograjsko prebivalstvo. V proglasu pravi med drugim:

»Jutri se v Beogradu sestane vladarja dveh bratskih narodov, vladarja, katerih vzvišena domova sta zvezana po rodbinskih zvezah. Sestanek našega kralja Aleksandra z bolgarskim kraljem Borisom pomeni za nas nove svetlejšje upe za bodočnost obeh bratskih držav. Beograd se od srca raduje tega dne. V tem velikem zgodovinskem dogodku vidim jamstvo miru in ustvarjanje možnosti za miren gospodarski in kulturni razvoj obeh naših narodov. Beograščani, v zavesti, da boste svojo dolžnost izvršili do popolnosti prav zato, ker izvirja iz vaših toplih čustev napram bolgarskemu narodu in napram njegovemu vzvišenemu kraljevskemu domu, vas le spominjam na to dolžnost in sem prepričan, da bo Beograd, kakor vsa naša država, našel v tem zgodovinskem dogodku pobudo za dostojanstveno manifestacijo svojega navdušenja in da bo skupno s svojo občinsko upravo vzkliznil: Živel kralj Aleksander I. in njegov jugoslovenski narod! Živel kralj Boris in njegov bolgarski narod! Živela njuna kraljevska domovina!«

Dovršene priprave za sprejem v Beogradu

Beograd, 9. decembra. p. V Beogradu so se nocoj zaključile poslednje priprave za svečan sprejem bolgarske kraljevske dvojice in njenega spremstva. Vse glavne ulice so bile že nocoj razkošno razsvetljene z električnimi žarnicami v jugoslovenskih in bolgarskih barvah. Z vseh hiš vije jugoslovenske zastave, s poslopji državnih oblasti pa poleg jugoslovenskih tudi bolgarske trobojnice.

Beograjski tisk posveča svoje prve strani posetu visokih gostov iz Bolgarije ter objavlja poleg pozdravov in poročil tudi komentarje, v katerih ugotavlja, da prihaja v Beograd poleg kraljevske dvojice tudi bolgarski ministrski predsednik, kar daje obisku še poseben političen pomen. Beograjski listi pozdravljajo ta poset kot velik korak k ureditvi odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Avstrijski tisk o posetu

Dunaj, 9. decembra. d. »Neue Freie Presse« objavlja ob priliki beograjskega obiska kralja Borisa daljši članek pod naslovom »Aktivna balkanska politika«. Članek razpravlja o razvoju političnih razmer na Balkanu ter prihaja do naslednjega zaključka: »Zapad, ki so ga nekdanji balkanski narodi smatrali za nekaj najvišji ideal, je v zadnjih letih popolnoma izgubil svoji sijaj. Vedno globlje prodira spoznanje, da ni treba iskati

stika in zaslombe v daljnih deželah, temveč pri narodih enakih strukture, tradicije in razvoja. V tem pogledu pa je Balkan kljub vsem plemenskim in narodnim razlikam idealno enotno ozemlje. Zato narašča naglo in nevdružno pokret za tesno zblizanje vseh balkanskih držav. Seveda obstoja še povsod proti temu pokretu slabša ali jača opozicija, zlasti tudi od znanja. Opozicija prihaja od onih, ki se boje, da bi z novo balkansko politiko izgubili upravičenost do obstoja, toda gotovo je, da zavračajo balkanski narodi brez izjema take mahinacije in da iščejo preko vseh težkih pošten sporazum. Govoriti o možnostih uspeha tega pokreta bi bilo danes še prezgodaj, gotovo pa je, da vsebuje mnogo pozitivnih in plodnih elementov. Nihče ga ne sme podcenjevati, kajti za njim se že kažejo, sedaj še v megli, obriji mnogo večjega in mogočnejšega pokreta. Rusija ni danes več za vzhodne narode nesrečo prinašajoče strašilo, temveč »eventualno dobrodošlo« zaveznik. Morda ni več daleč čas, ko bo Rusija na evropskem vzhodu zopet igrala slično ulogo, kakor jo je pod carskim režimom. Ni posebno pomembno, toda značilno je, da se v slovanskih malih državah srednje in vzhodne Evrope zopet opaža panslavično razpoloženje. Zopet govore o veliki slovanski Rusiji in svetovni misliji slovanstva. Čeprav manjka tej struji vsaka realna podlaga, je vendar poleg vsega drugega znamenje za naraščajoče simpatije, ki se pojavljajo v vzhodnih državah napram Rusiji.«

Tudi »Neue Wiener Journal« je danes objavil uvodnik »Politična aktivnost na Balkanu«. Med drugim pravi:

Barikade v Madridu

Prevratni nameni ekstremistov — Po vseh večjih mestih krvavi spopadi demonstrantov s policijo in vojaštvom

Madrid, 9. decembra. AA. Preteklo noč je prišlo v raznih krajih Španije do krvavih izredkov, ki so jih povzročile ekstremne politične skupine. Državni podtajnik notranjega ministrstva je izjavil davi ob 4, da je ponoči eksplodiralo v Barceloni 8 bomb in je bil ranjen en stražnik. V Prajiobrogatu v barcelonski pokrajini je prišlo med policijo in demonstranti do streljanja, pri čemer so nekega stražnika nevarno ranili, eden izmed demonstrantov pa je bil ubit. V Saragossi je eksplodirala več bomb. Na več krajih v mestu so se streljali. V Logronu so priredili desničarski in levičarski ekstremisti cele poulične boje. Revolucionarji so nekega stražnika ubili, dva pa nevarno ranili.

Pariz, 9. decembra. g. Revolucija v Španiji, čije središče je Barcelona, je v polnem razmahu. O početku in obsegu upora so dolegle pripele ne nepopolne vesti, ker so telefonske in brozajne zveze med Madridom in Parizom od davi prekinjene. Upor se je pričel s krvavimi spopadi v teku noči v Madridu, ko so pristasi strokovnih organizacij postavili na cestah barikade in s streljanjem na vojaštvo in policijo. V predmestju je prišlo do trisrčne poulične bitke. Število smrtnih žrtev še ni točno znano. V Barceloni je posadka v strogi pripravljenosti. Na strelah vojašnic in posameznih javnih poslopij so postavljene strojnice. V Saragossi je bilo vrženih več bomb proti javnim poslopjem. V Barba-

»Politika na Balkanu je v zadnjem času silno oživela. Na dnevnem redu so medsebojni obiski odličnih balkanskih državnikov in politikov, vrše se razne konference za gospodarsko in kulturno zblizanje balkanskih držav in cele vrste manifestacij za balkansko solidarnost. Obenem se listi vseh balkanskih držav bolj kakor kdajkoli praj bavijo s problemom zblizanja in sporazuma na Balkanu.«

Naivečji in najpomembnejši dogodek v balkanski politiki je bilo brez dvoma nedavno potovanje jugoslovenskega kraljevskega para po balkanskih državah. Ne samo balkanski listi, temveč tudi evropski listi so popolnoma upravičeno označili to potovanje kot najvažnejši dogodek zadnjega časa na Balkanu in v jugovzhodni Evropi sploh. Kralj Aleksander, odločni, modri in smotrni vladar Jugoslavije, čigar pobude na polju notranje konsolidacije Jugoslavije so že rodila najboljša sado, je na tem balkanskem potovanju ponudil roko za mir in iskreni sosedstvo vsem balkanskim državam.

Med Turčijo, Grčijo, Rumunijo in Jugoslavijo so odnosi danes že razčiščeni. Te štiri balkanske države so med seboj v najboljših prijateljskih odnosih. Toda tudi, kar se tiče Bolgarije, je stvar danes že dosti bolj, kakor je bila še pred letom dni. Danes obstoji v Bolgariji čvrst pokret, ki stremi v prvi vrsti po zblizanju z Jugoslavijo. Ni dvoma, da so tu še elementi, ki pod vplivom inozemstva in lažnih obljub nastopajo s vsemi sredstvi, potenci s tiskom pa do pekarnskih strojev, za to, da ne bi prišlo do zblizanja in sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Bolgarski kralj in bolgarska kraljica bosta posetila jugoslovenski kraljevski par in jugoslovensko prestolnico. Tudi ta dogodek bo brez dvoma velikega pomena za zblizanje med balkanskimi državami. Tudi ta sestanek vladarjev dveh balkanskih držav more kakor vse pomembne nedavne sestanke in manifestacije na Balkanu samo pristrčno pozdraviti vsa evropska javnost, ki ji je do napredka in miru na Balkanu, pa tudi v vsej ostali Evropi.

stru so odkrili veliko salogo bomb. Pri tem je prišlo med policisti in anarhisti do pouličnih bojev, pri katerih je bilo pet oseb ubitih, mnogo pa ranjenih. Tudi iz drugih mest v provinci prihajajo vesti o bojih med revolucionarji in policijo. V bližini Zuere je zaradi terorističnega napada skočil s tira ekspresni vlak Bilbao-Barcelona in je bilo več oseb ubitih. Podrobne vesti o tej katastrofi še manjkajo. Vlada je še ponoči odposlala vojaške straže na vse železniške proge. Po popoldanskih vesteh se zdi, da je vlada še gospodar položaja. Posrečilo se ji je mobilizirati vse policijske in vojaške sile, da prepreči vsak odpor revolucionarnega pokreta. Med drugim ji je uspelo preprečiti eksplozivne napade v raznih rudnikih. Oblasti so odkrile celo vrsto skladišč orožja in municije.

Vlada je odredila izjemno stanje po vsej Španiji.

Madrid, 9. dec. a. V Barceloni so davi vzpostavili mir. V predmestju Olesi so bili pri spopadu policija s demonstranti tri osebe ubite. Zdi se, da je revolucionarni pokret ki se je razširil zlasti v Kataloniji, za sedaj zadušen, vendar pa si vesti še zelo nasprotujejo, ker so uporniki prekinili mnogo telefonskih in brozajnih prog. V Logronu so revolucionarji nudili močan odpor. En civilni gardisti in več demonstrantov je bilo ubitih. Število ranjenih je precejšnje.

Pred vojaško diktaturo na Japonskem

Naraščajoče militaristično razpoloženje japonske javnosti — Priprave za vojno z Rusijo

Tokio, 9. decembra. g. Vsi znaki kažejo, da bo na Japonskem v najkrajšem času proglašena vojaška diktatura pod vodstvom vojnega ministra generala Arakija in admirala Osumija. Razvoja k diktaturi ne more preprečiti sedaj niti glede mornariškega proračuna sklenjeni kompromisi, ki je preprečil očiten izbruh vladne krize. Nacionalni del japonskega naroda, ki je v večini, zahteva odločno padec sedanjege sistema. Velik razmah so doživeli diktatorski načrti z nedavnim priznanjem Sovjetske unije po Zedinjenih državah. Ja-

ponska javnost je smatrala, da je s tem v svoji mednarodni varnosti neposredno ogrožena ter zahteva, naj se izčrpa vse možnosti, da se država pripravi za primer vojne. Atentati v zadnjih mesecih na zastopnike parlamentarnega režima se smatrajo kot protest nacionalistov proti vsem poizkusom, da bi se preprečila oboroževanje Japonske. Vojni minister general Araki računa, da bo najkasneje 1936 izbruhnila vojna na Daljnem vzhodu, ter hoče dočeti, da bi bila japonska oborožitev do tega časa popolnoma izvedena.

Chautempsov uspeh

Pariz, 9. decembra. g. Chautempsova vlada je dosegla na današnji dopoldanski seji zbornice pri razpravi o čl. 6 finančnih predlogov, ki določa znižanje uradniških plač, važen uspeh. Prvi del člena, ki odreja 1 odstot. znižanje plač nad 12.000 francov, je bil po daljšem govoru Chautempsa, ki je postavil vprašanje zaupanja, sprejet s 403 glasovi proti 65. Socialistična frakcija zbornice se je vzdržala glasovanja, zaradi česar so se okoliščine za vlado bistveno izboljšale.

Visoko odlikovanje generala Maistra

Beograd, 9. decembra. p. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovan z redom sv. Save I. stopnje divizijski general v rezervi gošpod Rudolf Maister.

Sestanek gospodarskega sveta Male antante

Praga, 9. dec. AA. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je sklical prvo sejo gospodarskega sveta Male antante za 8. januarja v Prago.

Madžarska revizionistična propaganda

Budimpešta, 9. decembra. s. Bivši ministrski predsednik grof Stefan Bethlen se je vrnil nocoj s svojega potovanja v Anglijo, kjer je imel razna predavanja. Z njim sta prispela člana angleške spodnje zbornice sir Robert Cover in Mabane. Na izrečno željo grofa Bethlena je odpadel slovesen sprejem. Na kolodvoru je bila le deputacija madžarske revizionistične lige, ki priredi jutri zvečer svečan banket na čast Coverju, na čigar pobudo se je v angleški zbornici ustanovila skupina za revizijo trianonske pogodbe.

Razprava o pridobitini v finančnem odboru

Finančni minister dr. Djordjević je predložil nov predlog za odmero pridobitine na podlagi zunanjih znakov

Beograd, 9. dec. v. Danes dopoldne je skupščinski finančni odbor nadaljeval svojo razpravo o zakonskem načrtu za spremembo zakona o neposrednih davkih. Za današnje sejo je vladalo v vseh parlamentarnih krogih izredno zanimanje in so se je udeležili tudi nekateri posilanci in senatorji, ki niso člani odbora, pa tudi več ministrov. Zaradi izredno odločnega stališča ki so ga zavzeli vsi člani finančnega odbora napram uvedbi minimalne pridobitine, ki naj bi se določala po zunanjih znakih, je danes finančni minister umaknil svoj prvotni načrt in predložil nov zakonski načrt kot osnovo za nadaljnjo diskusijo. Ta načrt je napram prejšnjemu precej reducirani, pa so vendar tudi napram njemu člani finančnega odbora izrazili negativno mnenje. O novem načrtu se je razvila izredno obširna in živahna debata, v kateri sta pri dopolnitvi razpravi posegla tudi narodna poslanca Anton Krejčič in Lovro Petrovar.

Predlog finančnega ministra

Ze dopoldne so se izrazili vsi govorniki proti novemu načrtu zaradi skrajno slabih poslovnih razmer. Finančni odbor je dopoldne definitivno sklenil: da se člen 1. novega načrta zakona o neposrednih davkih sprejme, da pa se ne sprejmejo členi 2., 3. in 5., pri čem 4. pa da se črta drugi odstavek. Člen 6. je bil sprejet v prvotni obliki in so bili predloženi narodnega poslanca g. Ivana Mohoriča glede na pavšaliranje davka za male obrtnike zavrnjeni.

Debata o 7. členu se je nato zavlekla do popoldanske seje, ter je trajala vse do vključka današnje seje. Čl. 7. določa po novem zakonskem načrtu: Davčna osnova za industrijska podjetja in za vse trgovine, katerih letni promet znaša v enem letu nad 300.000 Din, se določa po bilanci na podlagi knjig, ki jih morajo voditi vsa podjetja in obrti.

Davčna osnova za vse obvezance pridobitine ne more biti v nobenem primeru manjša od dvakratnega zneska najemnine za stanovanje in ne preseka prejšnjega zneska, če znaša najemнина 6000 do 12.000 Din, trikratnega zneska, če znaša najemнина 12.000 do 24.000 Din, od tri in pol kratnega zneska najemnine za stanovanje, če ta letna najemнина presega 24.000 Din.

Določeno znesku po najemninah za stanovanje se doda glede na kraj in položaj obrata 10 do 30 odstotkov najemnine za poslovni lokal. Gornji znesek, izračunan na osnovi najemnine za stanovanje in lokal, se povzra za 10%, če ima davčni obveznik avto za svojo osebno uporabo, za 5% pa za vsako njegovo guvernanco, privatnega učitelja in za vsakega člana hišne služinčadi, če je teh več kot eden.

Ugotovljena najemнина za stanovanje se zniža za 10 odstotkov za vsakega neosebnečnega otroka, ne more se pa v celoti znižati za več kakor 40 odstotkov najemnine za stanovanje.

Pod najemninom se razume odškodnina, ki je bila v preteklem letu po oceni za odmero zgradbine določena za stanovanje ali lokal, odnosno vrednost stanovanja ali lokala (v lastni zgradbi) davčnega obveznika (vseh družabnikov). Če se podjetje vodi v zgradbi, ki ni podvržena zgradbarini, se izračuna minimalna postavka s parafikacijo ali oceno vrednosti lokala.

Minimalna postavka se izračuna po teh odredbah tudi v onem primeru, če je zgradba odnosno stanovanje v posesti žene ali katerega drugega člana rodbine. Kdor dokaže, da vdrži avto, plača služinčad in stanovanje iz prej že obdavčenih dohodkov, se mu to vzame vpoštev pri izračunavanju davčne osnove.

da se da izvršiti tozadevna korektura tudi sedaj, čeprav je treba posebej upoštevati poslovni promet, ki v današnjih dneh ni baš razveseljeval. Poudaril pa je, da predlog, kakor se navaja v členu 7. novega načrta, ni v skladu z izjavo finančnega ministra in s tendenco, da se ne sme nihče obdavčiti v večji meri nego dosega. Pri tem ni niti v vsem obsegu izvedena ideja pomočstvitve administrativnih poslov. Govornik je naglasil, da se najemnine nikakor ne more vzeti kot osnova za odmero pridobitine, ker je na osnovi stvarnih primerov, ki jih je navedel, ugotovljeno, da bi po tem predlogu posameznik plačal le polovico doseganega davka, drugi pa bi bili obdavčeni za trikrat ali celo štirikratni doseženi znesek. Govornik je opozoril, da plačajo podjetniki poleg pridobitine tudi glavni d-l davka za nameštence, uad eno tretjino davka za zgradbe, okrog 40% milijonov Din avtonomnih doklad, 100 milijonov Din za socialna zavarovanja in končno preko 100 milijonov Din davka na poslovni promet. Če bi se hotela izvajati poenostavitve administrativnih poslov, bi bilo treba pavšalirati pridobitino za male gostilničarje in obrtnike, kavarnarje in trgovce na drobno, ki delajo brez pomočnega osebja ali kvečjem z enim ali dvema nameštencema. Če se jim odmeri pridobitina po zunanjih znakih, je treba v prvi vrsti ozirati se na poslovni promet, ki je pri vsakem podjetju, n. pr. v dravski banovini, v skrajno ločni evidenci, na želznici, pri pošti, kakor tudi pri Poštni hranilnici. V drugi vrsti pa je treba vzeti v poštev kapital, zaposlene nameštence in njihove plače, kakor tudi lokal, kar bi vsaj skupaj dalo mnogo bolj zanesljivo sliko in indikacijo za poslovne dohodke, nego jo da najemnine za stanovanje, ker je stanovanje izraz kulture stanovalca in njegovega družabnega položaja. Stanovanje samo nikakor ne more služiti v tej obliki kot indikacija dohodkov od podjetja, najmanj pa še s takimi multiplikatorji.

Pridobitina in poslovni promet

Načelo davčnega minimuma že obstoja in ne vidimo nikake stvarne potrebe, da bi ga spremenili. Če bi se osvojili ta predlog, davčni odbor ne bi mogel niti v opravičenih primerih znižati odmere. Ker znaša pridobitina že sedaj 200 milijonov dinarjev in predstavlja z dopolnilnim davkom obremenitev 10 odst., kar pomeni, da znaša obdavčeni čisti dohodek 2 milijardi Din, temu dohodku ustrežajoči poslovni promet sam pa okrog 20 milijard Din, kar znaša osemkrat toliko nego ves naš izvoz.

Nato je navedel narodni poslanec gospod Ivan Mohorič konkretne podatke o davčni obremenitvi v posameznih srezih dravske banovine. Dokazal je, da ni povsod enako sistematično izvedena razdelitev davčnih bremen. Opozoril je na to, da je navajala statistika finančnega ministrstva v dobi krize leta 1932 obdavčen čisti dohodek ki naj bi bil znašal 1765 milijonov Din, medtem ko je bil ta dohodek v najboljšem letu konjunktura 1929 izračunan le na 1433 milijonov Din. Vsak pa ve, da se je ta dohodek v dobi med letom 1929 do 1932 zmanjšal za 40 do 50 odst. Končno je narodni poslanec g. Mohorič navedel gospodarske razloge, ki so zaslojili položaj trgovine in obrti, zlasti favoriziranje konzumnih zadrug v davčnem pogledu, postritev konkurence nelojalnih obrtnikov sprito padca cen ogromno izgubo v vrednosti blaga v skladiščih, zamrznjene kredite pri denarnih zavodih in terjatve pri kmetih, izgube pri posredovalnem postopku, medtem ko se režijski ni mogla bistveno zmanjšati. Najbolje pa dokazuje težak položaj to da je skoraj tisoč trgovcev in obrtnikov v dravski banovini letos vrnilo obrtne liste, ker ne morejo še nadalje voditi svojih podjetij. Iz teh razlogov je zaključno izjavil govornik, ne more sprejeti novega predloga, iznesenega v členu 7. načrta, ki ga je predložil finančni minister za zakon o neposrednih davkih.

V finančnem odboru je debata trajala do 19. ure, nakar je bila prekinjena in je bila današnja popoldanska seja zaključena. Prihodnja seja bo v ponedeljek in se bo pričela ob 9 dopoldne.

Panflavin

Obtudejuje in zavida jo ga.

a se radi njegovih elegantnih oblik, pač pa zato, ker je predviden in nosi Panflavin pastile vedno s seboj. Obvaruje ga pred nezdravostjo prehlajenja, imetja tudi Vi pri sebi vselej

Panflavin pastile.

Bolgarija

Bolgarija je po velikosti (103.000 kv. km) in po prebivalstvu (5 milijonov) na Balkanskem polotoku na predzadnjem mestu, ako ne računamo zraven Turčije, ki sega na Balkan samo z majhnim kosom. Samo Albanija je še manjša, tako po svoji velikosti kakor po številu prebivalstva. Kar se Grčije tiče, razločilo ni velik niti glede prebivalstva niti glede državnega teritorija. Dva in pol do trikrat večji od Bolgarije je pa sta Jugoslavija in Rumunija. Turčija ima v Evropi le neznaten del svojega ozemlja, toda kljub temu še vedno teži za tem, da se označuje tudi kot balkanska država. Bolgarija zavzema vzhodno polovico Balkanskega polotoka, ki se v mnogih pogledih razlikuje od zapadne polovice. Tu ni Krasa, pa tudi ne one obilice hribovja in gorovja ter visokih planot kakor na zapadu. Vendar pa ima tudi Bolgarija dve visoki gorovi, Balkansko in Rodopsko; v zadnjem so najvišji vrhovi celo višji od našega Triglava. V zadnji dobi se v Bolgariji tudi turizma prav živahno razvija in gradijo se turistične koče v zelo naglem tempu. Toda večina Bolgarije je enostavna zemlja z valovitimi planjavami, na katerih je malo dreve, malo gozda, pa tudi rodovitne, na obdelovanje vabeče površine precej na pčilo. Ena taka planjava je na severni strani, med Balkanom in Dunavom, druga je na jugu, ob reki Marici. Te velike planjave so pospeševale nastajanje večje države v prejšnjih dobah. Saj je znano, da se je na Bolgarskem v srednjem veku nekako s lahkoto ustanovila država, ki je zelo naglo zrasla, se razširila na velike teritorije, ki pa je tudi razmeroma zelo naglo podlegla tuji moči in se pri tem uničila popolnoma. V tem je zanimiva razlika od srednjeveške Srbije, ki je v gorskih predelih neprimerno bolj počasi rasla in se le polagoma širila, ki pa je zato tudi dalje časa kljubovala sovražni sili ter si tudi po propadu ohranila nad vse močno tradicijo.

Ta razvojna svojstva so bila lastna Bolgarski v starih in novih časih; da izhajajo, če ne popolnoma, pa vsaj v prav znatni meri iz prirode zemlje, se zares zelo verjetno, saj se po svojih širših planjavah vzhodna stran polotoka močno razlikuje od zapadne, kjer je obilica majhnih kotlinic, ravnin in gorskih pregraj dajala pobudo za nastajanje večje države, tako manjših držav. Večje države so se tu razvijale šele polagoma in vselej šele z rastjo civilizacije.

Bolgarija ni bogata zemlja. Imenovane planjave niso morda lepe rodovitne ravni, kakor je na primer naša Vojvodina ali rumunska Vlaška; še najboljša je zemlja v ravnini ob Marici. Seveda je ostala država prav izrazito agrarna in njenemu izvozu dajejo značaj poljedelski proizvodi, predvsem pšenica in koruza, potem pa posebno tobak, ki ga pridelajo tu jako mnogo in zelo dobrega. Znamenito je rožno olje, ki ga dajejo prelepi nasadi roz v Plovdivski pokrajini. Tudi za trto so v Bolgariji dobri pogoji, prav tako za sadje, ki se goji v veliko vnmno. Bolgariji uživajo velike sloves kot vrtnarji; vrtnarstvo ih žene in preživlja po svetu deloma trajno, deloma samo na sezonskem delu. Zivnorejpa pa ne daje posebnega dohodka, vsaj ne za izvoz.

V industriji je Bolgarija bolj zaostala nego njene večje sosedje. Gotovo je poglavitni vzrok temu dolgo trajanje turškega gospostva, katerega dedščina se je pričela odstranjevati šele po l. 1878. Ali poleg tega se ne sme prezreti pomankanje sirovin. Saj ni v deželi skoro nič ručnega bogastva; celo premoga je jako malo. Tudi gozd ne je kaj prida dohodkov; gozdi, celo lepi, so sicer po višjih gorovjih, voda obilo je po krajini, kjer gozda manjka in kjer se mora les dovažati. Vodne sile so pač na razpolago, a so se šele pričele izkoriščati. Sprito vsega tega je razumljivo, da more industrija v državi razvijati šele prve pričetke in da v gospodarstvu popolnoma prevladuje poljedelstvo.

Lajovic Anton:

Naše gledališče v pogibelji

Kdo naj mu pomore?

Kdo naj mu pomore? To je sedaj vprašanje. Zdi se, da ni nikake možnosti, da bi mogla v sedanjih težkih prilikah to storiti država. Saj le s težavo dosežemo, da daje država še v naprej neokrnjen pri spevek kot zadnja leta.

Treba je torej misliti na to, da si pomagamo sami, za kar so dane razne možnosti.

Prva, da poskusha gledališče samo, s intenzivnim delom zvišati dohodke. To še delajo naši igralci in pevec s brezprimerno poštrevanostjo in skrajnim naporom.

Druge možnosti: da s privatno iniciativno in agitacijo dvignemo obisk gledališča. Tudi ta poskus je storjen. Letošnje zamlanje občinstva za gledališče je večje kot v prejšnjih letih. Toda ne sme se prezreti, da v zvezi vsemu temu napotni dohodki še vedno niso toliko, da bi mogli kriti oni primanjkljaj, ki ga je na vsak način treba kriti, če hočemo, da ostane gledališče še pri življenju. Saj je gledališko osebje pri nas še reducirano v tolikem obsegu, da ni mogoče več misliti na kakšno nadaljnjo redukcijo, če se naj vzdržijo predstave na dostojnem umetniškem nivoju.

Kombinacija s radijem ni v stanu bistveno pomagati, ker je naš radio šele v začetnem razvoju in materialno še šibak. Ostane zadnje, kar bi moglo stalno in zanesljivo pomoči gledališču, to so naše javne korporacije, predvsem Ljubljanska občina in banovina.

Ljubljanska občina podpira gledališče letno s 300.000 Din. Zagreb naklanja svojemu gledališču 1.000.000 Din letno, kar je po številu prebivalstva razmeroma mnogo več, kot pa, kar daje Ljubljana. Treba bi bilo, da se mestna podpora zviša vsaj na 400.000 Din.

Naša banovina pa daje Ljubljanskemu gledališču komaj desetino tega kar Ljubljanska občina. Po banovinskem proračunu za tekoče leto dobi Ljubljansko gledališče vsega skupaj 35.000 Din, a še to s obvezo, da prireja predstave po deželi.

Zakaj to? Kakšni kulturno-politični vidiki so merodajni za našo banovino? Li stajajo po banovinskem proračunu, sem skušal iz njegovih postavk izluščiti kulturno-politično smer, ki je se siliti ureditvi proračuna. In okoli mi pade na postavko 280.000 Din kot prispevek za ureditev gnojilšč; na drugo postavko, za nacionalno prosveto, 270.000 Din; na nadaljnje postavke, podpore raznim umetnostnim, znanstvenim in muzejskim društvom v skupnem znesku 240.000 Din.

Razumljivo je, da skušajo posamezni upravni oddelki banovine, ko sestavljajo vsak zase svoje proračune, vsak na svojo panogo doseči čim več sredstev. Toda pri uravnoteženju proračuna bi bilo vendarle treba zavzeti stališče, da urejena gnojilšča za življenje Slovencev niso pomembnejša kot pa nacionalna prosveta, ne pomembnejša kot pa njegova umetniška, znanstvena ali muzejska društva, celo pa ne deseterkrat pomembnejša kot Ljubljansko gledališče! Vrednosti vzorno urejenih gnojilšč vendar ni moč primerjati s moralizmi vrednotami onih institucij, ki jih banovinski proračun slabše dotira kot gnojilšča.

Zdi se mi, da vidim in take očitne važnosti materialnih potreb naroda v razmerju s njegovimi duhovnimi potrebami nedoločene oblike materialistične ideje, da je gmočno stanje človeka važnejše od njegovega duhovnega stanja; da bo naš kmet, če mu uredi njegovo gnojilšče, na enkrat iz tako urejenega gnojilšča črpa nove, dotlej nepoznane sile razumnega in smotnega gospodarjenja. Kakor da bi ureditev materialnih življenjskih prilik človeka naenkrat sama ob sebi napravila globoko moralnega, visoko razumnega in sploh nezasišano podobenjave človeka.

Pa še neka druga misel je, ki razloži čudno zadržanje banovinskega proračuna nasproti narodnemu gledališču Ljubljane. Temu, tej centralni veži našega gledališkega življenja. Komaj boš verjeli, če povem, da se v utemeljitev tako majhne banovinske dotacije našega gledališča snova očlana znana šušterševska ideja, da naš človek na deželi nima nič od gledališča in da naj si Ljubljana sama plača svojo gledališko zabavo. Ta ideja je bila nedvomno že v šušterševskih časih zabloda, toda v tedanjih drobnih prilikah in v tedanjem partizanskem meteu je vsaj bila razumljiva.

Dasi je bila Ljubljana tudi že tedaj duhovni center slovenskega naroda, pa se je vendar po prevratu vrgla in funkcija Ljubljane ter njena pomembnost za življenje vsega slovenskega naroda — ne samo tega kar ga živi v naši državi, tem več tudi zlasti onega kaven naših mej — silno izpremenila in poglabila. Ljubljana je ne samo organizacijski center naše banovine, obsegaajoče vse Slovence v naši državi, temveč tudi sedež naše univerze. Prav to, da ima Ljubljana v svoji sredni univerzi, daje duhovnemu življenju Ljubljane izredno in dalekosežno važnost in pomembnost. Saj skoraj vsi naši dijaki, ki si izberejo akademsko poklicno študij, na naši univerzi. Vsak izmed teh bo nekoč, v ožjem ali širšem krogu, kot inteligent poklican voditi usodo našega človeka in našega naroda. Kako bo to storil, pa je prav odločilno odvisno od tega, kako ga bodo duhovno oblikovala leta njegovega študija v Ljubljani. Nalvno bi bilo misliti, da bi za tako vodstvo zadostila zgolj tehnična izobrazba in tehnično znanje, ki si ga na univerzi pridobi naš visokošolci v svoji izbrani stroki. Neprimerna, večjega pomena za to vodstvo je kako izoblikuje dušo našega visokošolca duhovno življenje Ljubljanskega mesta, kako mu formira svet njegovih moralnih in etičnih vrednot. Čim močnejši čim globlji, si so duhovni tokovi, ki gibljejo duševno življenje našega mesta, tem božatejša bo

oblikovana duša našega slovenskega visokošolca, bodočega voditelja narodovih usod. Čim bolj je duhovno življenje Ljubljanskega mesta sposobno vzbuditi v našem visokošolcu občutek za celokupnost, pofinitiv njegovo čuvstvo odgovornosti in predanosti skupnim narodnim potrebam, tem občutljivejši in vestnejši bo vsak teh naših bodočih voditeljev naroda kasneje jemal v roko javne narodne posle, tem uspešnejša bo njegova skrb za narodovo usodo in tem bolj bo zavarovan vsak važen interes našega drobne človeka.

V ljubljanskem interesu zadnje naše goraste vasi je torej, da ima Ljubljana kot duhovna oblikovalka bodočih intelektualnih generacij in bodočih voditeljev intenzivno duhovno življenje.

Če pa tako gledamo celotnost duhovnega gibanja, čegar živi nositelj je Ljubljansko mesto, pač ni mogoče prezreti, če imaa še nekoliko občutka za duhovne realnosti, da je Ljubljansko narodno gledališče preznemnit činitelj za važno področje narodovega duhovnega življenja.

Ne gre pri tem samo za to, da je to gledališče v tako lepo rastočem nivoju, doseženem a poštrevanostmi umetniškimi napori vsega njegovega osebja oblikovalca estetičnih vrednot in njihov posredovalec našim akademski mladosti. Saj ne more biti dvoma, da je tudi zgolj estetično oblikovanje duha silno drakoceno. Toda še važnejše kot zgolj estetično oblikovanje se mi zdi, da umetniška doživljaja, ki jih posreduje naše gledališče v dežalje bolj dovršene oblike, izredno bogatijo celotno dušo naše doračajoče bodoče voditeljske generacije. Baš to rastoče bogastvo v njenih dušah daje zavest velike polnosti, sile in moči, samozavest in duhovno uravnovešeno, ki sta pogoj in vmet vsakemu veliku delanju in vsaki radostno-srečni aktivni, usmerjeni in koristni skupnosti.

Duhovna moč in duhovno zdravje vsega slovenskega naroda sta torej odvisna od intenzivnosti duhovnega življenja Ljubljane, ki je za slovenski narod leto, kar so glava in možgani za telo Ljubljana je kot oster svetilnik, čegar luč sega v sado njo slovensko vas. Če bi ta luč začela medleti, se bo temnilo v sadnji slovenski vasi. Zato ni samo pravilno, temveč za res naš narod življensko važno, da bo dobi banovinski proračun nakloni Ljubljanskemu gledališču prav izdatno podporo. Tako dragoceno organ naše kulture, kot je naše narodno gledališče, nikakor ne sme ohrometi in to tem manj, ker bi razmeroma majhna števila par tisočstot dinarjev sadostvala, da naše gledališče neokrnjeno prebde sedanjo težko krizo. Če bi enkrat propadlo, bi ga bilo mogoče kasneje, a bogve kdaj, vzpostaviti le s nesorazmerno večjimi denarnimi žrtvami. Da niti ne govorim o velikem moralnem porazu, ki bi ohromil tudi vsa naša ostala kulturna prizadevanja, če bi nam propadlo ta naš kulturni institut, ki nam je že doslej posredoval toliko nepozabnih umetnostno-kulturnih manifestacij.

Vzajemna pomoč v konkurnu

Banska uprava razglasa:

Z odločbo g. bana dravske banovine s dne 7. oktobra t. l. VIII. No 5357-21, je bilo "Vzajemni pomoči" reg. pom. blagajni v Ljubljani, odobreno delovanje na podlagi pravil, ki so bila na prošnjo sedanjega odbora in po zaslišanju predlaganega izvečenca v zavarovalni tehniki, sočasno odobrena, zaradi nadziranja delovanja pa je bil blagajni postavljen državni nadzorni organ. Izprememba statuta se je sestavila na supoziciji da bo vsaj pretežna večina dosedanjih članov nadaljevala zavarovanje, kakor to izvedenec v referatu od 31. avgusta 1933 navaja. Od nekdanjih 24.496 članov, zavarovanih za slučaj smrti, je do 30. novembra 1933 samo 2456 članov plačalo nove prispevke in v tem nadaljevalo zavarovanje. Ako bi vsaj 20 odst. vsega članstva, to je vsaj 5000 rizikov povprečne kvalitete, nadaljevalo zavarovanje, bi bilo šele potem mogoče eventualno maliti na nadaljevanje zavarovanja.

Sanacija "Vzajemne pomoči" je gledana upe in terjatve, dnevi inkaso, pričakovane posmrtnine itd. v okviru zakonitih predpisov pri sedanjem stanju razmer ne mogoča. Čim je bil kr. banki upravi predložen tak referat in pregled sedanjega stanja blagajniške imovine, je izvajala dolžnosti nadzornega oblastva in blagajni ustavila delovanje brez odloga a pozitivom, da zaprosi pri sodišču za otvoritev stečajja zaradi prezadolženosti. Članstvo in upniki naj predložijo svoje zahteve pristojnemu sodišču.

Zborovanje odvetniške zbornice

Odvetniška zbornica v Ljubljani je snosi na svojem izrednem obnem zboru odobrila spomenico glede uredbe o kmetskih dolgovih in glede predlogov za izpremembo davčnih zakonov, ki je bila vložena na pristojnih mestih. Udeležba na zborovanju je bila zelo velika in debata zelo živahna.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačnost z začasnimi razvedravanjem, ponoči, stalno hladno vreme. — Situacijsko poročilo: Barometrični maksimum, ki je prekrival evropski kontinent, se je razdelil na dva dela. Na jugovzhodu je oslabil, na severozahodu pa se je ojačil. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Se hudi mraz podnevi nekoliko miljeje, po noči bo lahno snegilo.

Sestanek v Košicah

Danes se sestane v Košicah češkoslovaški in rumunski zunanji minister k razgovoru o aktualnih evropskih problemih

Bukarešta, 9. decembra. AA. Zunanji ministri Titulescu je odpotoval ob 20.30 v Košice, kjer se sestane s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Rumunski listi pripisujejo sestanku velik pomen, ker bosta državnika konferirala o raznih perečih mednarodnih problemih. Po sestanku odide Titulescu na oddih v St. Moritz in se vrne v Bukarešto sredi januarja, ko bo otvoritev novega parlamenta.

Košice, 9. decembra. Za jutrišnji sestanek češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša in rumunskega zunanjega ministra Titulescu delajo velike priprave. Vsa javna poslopja so že danes razobesila rumunske in češkoslovaške zastave. Za jutri je prijavilo svoje prihode večje število norinarjev. Titulescu prispe v Košice kmalu po 17. Na kolodvoru ga bodo sprejeli dr. Beneš ter čefi državnih in mestnih uredov.

Razgovori, ki bodo pričeli že jutri zvečer, se bodo nadaljevali v ponedeljek.

Mirim kraljica čokolade

Specijaliteti so: MLEKITA — mlečna čokolada. KAVITA — mlečna s kavinim okusom. MASLITA — dezertna čokolada brez primesti. SADVITA — sadje v čokoladi. Zapomnimo imena, da moremo zbrati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Iz državne službe. Beograd, 9. decembra. p. Šumski pristav inž. Ivan Juvan je bil na lastno prošnjo premeščen iz Bohinjske Bistrice k direkciji za gozdove in rudnike v Ljubljani.

Smučči

kvalitetne domače in norveške

oprema

za smučarje domača in norveška

A. Gorec d. z o. z. Ljubljana poleg nebotičnika

Zmerne cene. — Smučči za deco.

Naši kraji in ljudje

Ob posetu bolgarske kraljevske dvojice

Nj. Vel. kralj Boris

Nj. Vel. kraljica Ivana v bolgarski narodni noši

Razstava zagrebske »grupe Trojice« v Ljubljani

Danes ob 11 uri se odpre v Jakopičevem paviljonu razstava zagrebske skupine Trojice (Ljuba Babić, Vladimir Bečić in Jerolim Miša), pomnožena s deli znamenitega poljskega lesoreza Wl. Skoczylasa, A. Motike in Franca Pavlovca. Ti umetniki so minule tedne razstavljali v Zagrebu in dosegli splošno priznanje kritike in občinstva. Listi so pisali o razstavi kot o umetniškem dogodku. Sicer pa gre za slikarje, ki so si že pridobili umetniški sloves in stoje danes v ospredju bevske likovne umetnosti. Nekaj je tudi pripomogla k poplinitvi »trojice« s grafičnimi velikimi poljskega umetnika Skoczylasa, čigar originalni in močni lesorezi vzbujajo občudovanje vsakega prijatelja grafične umetnosti.

Naj omenimo študente s glavni razstavi.

Ljuba Babić se je rodil 14. junija 1899 v Jastrebarskem in je po končani gimnaziji

študiral na monakovski akademiji, nato pa v Parizu in v Italiji. Med vojno je

živel v Zagrebu kjer je ustanovil svojo prvo zasebno slikarsko šolo. L. 1916. je s T. Krizanom in s drugimi ustanovil tako zvan Proletni Salon in je postal učitelj na umetniški šoli. Poslej se Ljuba Babić oglašal čedalje širše ne le kot slikar, marveč tudi kot gledališki scenograf in kot referent za likovno umetnost v raznih dnevnih in časopisih. L. 1919. je pomagal ustanoviti »Društvo za povzdigo radona i domova«, edino socialno napravo likovnih umetnikov v vsej naši zemlji. L. 1920. je prepotoval Španijo in se vrnil s obilno slikarsko šetirjo. Še kot dijak je ilustriral narodne pesmi in povesti, opremil je kakih sto leposlovnih in šolskih knjig, razstavljal je na Dunaju, v Parizu, v Monakovem, v Orlu, v Firenci, v Barceloni, v Londonu in v New Yorku na gledališki razstavi. Kot scenograf je opremil preko petdeset gledaliških del. Izmed njegovih studijev in razprav o likovni umetnosti je treba zlasti omeniti »Hrvatski slikari od impresionizma do danes« in »Maestrali«.

Vladimir Bečić se je rodil 1. junija 1886 v Brodu (Slavonija). Studiral je na gimnaziji v Budimpešti in Osljeju, nato pa na pravni fakulteti v Zagrebu. Obenem se je pri B. Čičku in M. Črnčiču učil za slikarstvo. L. 1905-6 je obiskoval risarski razred H. v. Habermanna v Monakovem, odkoder je prešel na slikarski razred istega profesorja. L. 1909. je odšel v Pariz. Razstavljal je v Zagrebu in v Rimu, l. 1913. je krenil v Srbijo in prebil vojno v emigraciji kot sodelavec znanstvenika »L' Illustration«. L. 1923. je bil imenovan za profesorja na Umetnostni akademiji v Zagrebu, kjer še vedno deluje. Razstavljal je v Parizu, Rimu, Ženevi, Philadelphiji, New Yorku Londonu in v mnogih drugih mestih.

Jerolim Miša se je rodil v Splitu in tam dovršil gimnazijo. Slikarske studije je pričel na zagrebski umetniški šoli, nato pa jih je nadaljeval v Rimu in v Firenci. Prvikrat je samostojno razstavil v Splitu l. 1914, potlej pa je razstavljal v vseh naših kulturnih središčih, v Parizu, Philadelphiji in Londonu. Danes je srednješolski profesor v Zagrebu.

»Grupi Trojice« so se, kakor že omenjeno pridružili na tej razstavi še Poljak Wl. Skoczylas, hercegovinski Hrvat A. Motika, in Slovenec Fr. Pavlovec. O Skoczylasu smo v »Jutru« pisali že pred dnevi, opozarjajoč na visoke umetniške kvalitete tega mojstra poljske grafike. Z A. Motiko se nam predstavlja nadarjen, mnogo obetajoč slikar. Slovenec Fr. Pavlovec pozna naše občinstvo že iz razstave njegovih del, omenjamo samo, da je dosegel v Zagrebu lepa in častna priznanja.

Intelektualni predstavljatelj »Grupe Trojice«, prof. Ljuba Babić nam je dal na naša vprašanja naslednje izjave:

— Slikam od zgodnje mladosti in trdno upam, da bom pred smrtjo slikal boljše kakor danes. Zdi se mi odveč in nepotrebno, da bi tu našel vsa moja neštevilna

Julij Betetto — novi ravnatelj konservatorija

Ljubljana, 9. decembra. Te dni je odšel na lastno željo v stalni pokoj po točno 42letnem službovanju ravnatelj g. Matej Hubad. Od leta 1891. dalje je bil koncertni in artistični vodja Glasbene Matice do leta 1917., ko je po smrti šolskega ravnatelja Frana Gerbiča prevzel tudi vodstvo šole Glasbene Matice pri ravnateljstvu Gerbiču in Hubadu ter bil nato sprejet v IV. letnik dunajske državne akademije, katero je dovršil s odličnim uspehom. Bil je se za časa svojega študija angažiran na državno dvorno opero. Leta 1922 se je vrnil v domovino, kjer deluje z največjim umetniškim uspehom. Pripravljal smo, da bo v svojem novem poklicu vodil zavod z vso vestnostjo, točnostjo in velikim umetniškim izkustvom v prosih glasbe in njenega razvoja v našem narodu.

ce, ki jo je septembra 1919. leta razširil v prvi jugoslovnski konservatorij Glasbene Matice ljubljanske. Maticni konservatorij je prišel v državno upravo 1. aprila leta 1926. in g. Hubad je postal prvi njegov ravnatelj. Vmes je bil 4 leta upravnik narodnega gledališča v Ljubljani.

Za njegovega naslednika je bil imenovan s ukazom Nj. Vel. kralja naš najodličnejši umetniški pevec Julij Betetto, ki je že prevzel svoje mesto. G. Julij Betetto se je rodil v Ljubljani ter je po dovršeni realni posejal solopovski pouk na šoli Glasbene

Matice pri ravnateljstvu Gerbiču in Hubadu ter bil nato sprejet v IV. letnik dunajske državne akademije, katero je dovršil s odličnim uspehom. Bil je se za časa svojega študija angažiran na državno dvorno opero. Leta 1922 se je vrnil v domovino, kjer deluje z največjim umetniškim uspehom. Pripravljal smo, da bo v svojem novem poklicu vodil zavod z vso vestnostjo, točnostjo in velikim umetniškim izkustvom v prosih glasbe in njenega razvoja v našem narodu.

— Če me vprašate o mojem javnem delovanju, naj vam samo povem, da sem skupaj s svojimi aginimi tovariši ustanovil »Društvo za podizanje radona i domova«, deloval sem dolga leta tudi kot tajnik organizacije likovnih umetnikov. Kot bivši kustos Moderne galerije sem jo postavil na noge in pomagal dr. Schneiderju pri ustanavljanju grafične zbirke in moderne oddelka Strossmayerjeve galerije. Kot tajnik kulturno-zgodovinske razstave sem sodeloval pri ureditvi Meestnega muzeja v Zagrebu. Organiziral sem naše in tuje umetniške razstave v Zagrebu in v provinci bodisi skupaj s tovariši, bodisi sam. V hrvatskem gledališču sem sodeloval in se sodelujem kot scenograf že toliko časa, da bi bil kmalu lahko slavil jubilej. Ker pa imamo jubilejev že brez tega več kot dovolj, obljubljam, da svojega jubileja ne bom slavil. — Pisal sem informativne članke o naši umetnosti. Na zgražanje mnogih pisem že dolga leta kritične referate in se mi zdi, da sem postal mojster v tem, kako si pridobiti sovražnike, da ne uporabim Whistlerjeve fraze. Pisal sem tudi fejtone in studije ter se nisem bal, da poreko literatije: Ta pa bolje slika kakor piše! in slikarji: Ta pa bolje piše kakor slika! ...

BOMBA SMEHA!
OGLEDITE SI VAŠO

Lucie Englisch

v velezabavni burki komičnih zapletljajev, smeha in dotipov

HLADNA DEVICA

In smejali se boste do solz!

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.1/2 uri zvečer

Nov FOXOV zvočni tednik

Zvočni kino Ideal

Novega dela iščem!
Ali Vam lahko pomagam?

Kadar se ločite velikega pospravila, mislite name! Jaz sem prava moč za umivanje oken. Jaz umijem okna da se svetijo kakor zrcalo... in utrem pot svetlobi v Vaše stanovanje! In nikar ne ostanejo za menoj praški ali brazgotine — tako oprezno čistim vsel

VIM
ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

dal česedo občinskemu odborniku Antonu Tondiču, ki je navedel sklep občinske seje, da se imenuje za častnega občana pobrke občine tudi sreski načelnik g. Milan Mačkar, ki je imel vselej veliko razumevanje za stremiljenja občine ter jih podpira z vsemi svojimi sredstvi in si je tako pridobil nešteto zaslug. Tudi ta sklep občinskega odbora je bil sprejet z velikim veseljem in odobravanjem. Ob 11.30 je župan zaključil sejo, ki je vsa potekla v pravem slavnostnem razpoloženju.

Nagla smrt blejskega župnika

Bled, 9. decembra. Ko se je v petek popoldne okrog 14. ure po pogrebu pokojnega Antona Vovka z Mlinega vračal blejski župnik, duhovni svetnik g. Janez Oblak, v spremstvu s g. kaplanom naglih korakov domov, da bi se pravčasno dospel k pogrebu g. Helene Mulejeve, ki je bil določen na 15. uro v Radovljici, mu je med potjo nenadno postalo slabo. Zgrudil se je sredi ceste na tla. Prenesli so ga takoj k bližnjemu zdravniku g. dr. Češarku, ki pa je mogel le ugotoviti, da je župnik že umrl za srčno kapjo. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

Skupno zborovanje dveh učiteljskih društev

Ljubljana, 9. decembra. Učiteljski stan nenehoma išče novih poti, novih metod, da prinese v naše učilnice vedno svežih, zdravih pobud in s tem pripomore pri gradnji naše šole in vzgoji naših najmlajših državljanov. Davi ob 9. so napolnili učitelji in učiteljice iz litjskega in kamniškega okraja telovadnico na šentjakobski dekliški šoli, ki jo je dala ljubljano na razpolago upraviteljica ga. Polakova. Zborovanje je otvoril predsednik litjskega JUJ g. učitelj Župančič, po uvodnih formalnostih pa je podala referat o računstvu v delovni šoli soproga ljubljanskega podbana gospa Pirkmajerjeva. Predmet je podala nazorno in z globokim prepričanjem pravilnosti, saj ga obvlada kot bivša učiteljica in kot hčerka pokojnega odličnega pedagoga Luke Lavtarja, ki si je postavil že pred desetletji tak računski sestav, ki je še danes svež in sodoben ter zlasti sodoben inozemski pedagogi stopajo na pota, ki jih je že hodil naš Lavtar. Zopet v dokaz: na svetu ni ničesar novega. Gospa predavateljica je ponazorila

račune na posebnem računalu, kjer stoji pripomočki v številni vrsti in je različno od običajnega desetiškega sistema, nazvana rusko računalno. Odlična referentka je tolmčila genetično in psihološko utemeljeno Lavtarjevo računico, ki so se je oklenili pedagogi naše dobe in jo kot preizkušeno učilo uvajajo spet v naše učilnice, saj je zgrajena po načelu: iz prakse za prakso in se naslanja ne samo na ročno delovno šolo, temveč tudi na duševno samodelavnost učenca ki naj bo najvišji uspeh naše šole. Za trurno, globoko zasnovano predavanje se je zahvalil v imenu zborovalcev predsednik kamniškega JUJ g. Arigler. Debata se bo vršila na eni kasnejši konferenci.

Obe društvi sta zatem zborovali ločeno. Člani litjskega JUJ so razpravljali o izboljšanju šolske administracije in je podal o tem precej praktičnih nasvetov sreski šolski nadzornik g. Bezeljak. Prav tako je podal načelna navodila za podrobne učne načrte, ki jih bodo izdelali vsi naši učitelji v skladu z enotnimi smernicami, a vpoštevajoč posamezne krajevne okoliščine. Ti novi učni načrti, ki se bodo zatem še redigirali, na posebni konferenci bodo nudili okvir enotni jugoslovnski šoli.

Zatem so razpravljali zborovalci o prostevnih in stanovskih težnjah. Z obžalovanjem so vzeli na znanje poročila iz nekaterih predelov našega sreza, koder krajinski čimtelji iz nerazumljivih vzrokov ovirajo prosih šolstva in omalovažujejo vzgojno prizadevanja učiteljstva. Ob zaključku so se zborovalci pridružili zlikom predsednika g. Župančiča, ko je spregovoril za bližnji rojstni dan iskreno čestitko Nj. Vel. kralju, ki je ob lanskem kongresu zapisal važne besede: »Učitelji so bili moji najzvestejši sodelavci v vojni in so moji največji sodelavci tudi pri gradnji Jugoslavije in njene prosvete! — Nepretrgano peturno zborovanje je okrepilo učiteljsko za novo delo v korist naroda in države.

Za negovanje kože:
CREMA NORMAL
CREMA SIN GRASA
„LA TOJA“
vsebujejo razen najzlahtnejših naravnih surovin radioaktivni gilen in druge kožo pomlajujejo snovi iz termalnih vrelcev otoka La Toja v Španiji. 12180

Slavnostna seja pobreške občine

Maribor, 8. decembra. Ob 10. dopoldne je imel občinski odbor na Pobrežju slavnostno sejo, h kateri so prišli tudi številni Maistrovi borci, predstavniki raznih nacionalnih, kulturnih in stanovskih korporacij. V okrašen Renčeljevi dvorani je župan Matija Volk po pozdravu obrazložil želje in dolžnosti, ki so že dalje živele v srcih Pobrežčanov, nato pa je sporočil, da je občina Pobrežje izvolila generala Maistra za svojega častnega občana. Ob vihrnem vzlikanju je bil ta sklep soglasno odobren.

Slavnostni govornik učitelj Fran Luknar je s krepkimi poudarki razvil sliko naše nedavne preteklosti in obudil spomin na dneve ki so bili prevažni za usodo našega naroda. Govor je bil večkrat prekinjen z viharim odobravanjem. Slednjic je govornik naprosil predsednika Zveze Maistrovih borcev g. Skabarija, naj generalu izroči izraze zvestobe in vdanosti. V imenu občinskega odbora in kot generalov bojovnik je govornik ob koncu izrazil željo, da bi general Maister še dolgo užival sadove svojega dela in še dolgo let gledal srečen Maribor, njegovo zaledje in srečno Jugoslavijo.

V imenu Zveze Maistrovih borcev je govoril predsednik Skabar, šolski upravitelj g. Franc Tušak, pa je v imenu Sokola v odlično zamišljenem govoru podčrtal pomen sklepa pobreške občine Antona Tondiča je predlagal, naj bi se v Mariboru čimprej postavil spomenik junakom, padlim za osvobodjenje naše severne meje in naj to akcijo pokrene Zveza Maistrovih borcev. Dalje so še govorili Ivan Tomažič, Rudolf Tumpelj in Jože Malenšek, ki se je spomnil vseh borcev, umrlih za svobodo Maribora, med njimi sta tudi dva, ki počivata na pobreškem pokopališču: dr. Verstovšek in dr. Rosina. Pozval je navzoče, da zakličejo trikrat: Slava! Srečevali je tudi g. Petrovič občinski odbor naj bi se v spomin na ta svetlani dogodek spomnil nekaterih Maistrovih borcev Pobrežčanov, ki živijo v pomanjkanju.

G. župan se je zahvalil govornikom ter vzkliznil kraljevskemu domu, nato pa po-

Uspeh radijske tehnike

Do sedaj razširjeno mnenje, da je mogoče le z večjim številom elektronk doseči dober sprejem, je bilo povsem utemeljeno. Tak aparat pa porabi mnogo toka in je zato v obratu drag.

S pomočjo nove konstruiranlih **Tungsram barijevih elektronk:**

visoko frekventne pentode, di-tetrode in učinkovite komčne pentode pa je bilo mogoče število elektronk zmanjšati, učinkovitost aparata pa povečati. Tako se je posrečilo konstruirati s tremi elektronkami

ORION 7131
REFLEKSI SUPER
ki daje pri majhnih obratnih stroških velike učinke.

7131-ORION-RADIO

Dobl se proti gotovini ali na obroke v naši trgovini v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7 ter pri naših zastopnikih:

Dražek, Kamnik	Kienovšek, Trbovlje	Reich, Ptuj
Engelsberger, Tržič	Krašovec, Jesenice	Raspočnik, Trbovlje
Guček, Hrastnik	Prostor, Trata	Rom, Kočevje
Jalen, Slov. Javornik	Pučko, Jesenice	Viternik, Guštanj
Janežič, Topolšica	Schilling, Kranj	Zumer, Železniki

ter pri naših disponentih:

A. DOLENC, Ljubljana; SL. JENKO, Ljubljana; P. KOVAC, Ljubljana; Ing. A. ŠTOK, Ljubljana.

„RADIO“, r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Telefon št. 3190. MIKLOŠICEVA CESTA 7. Telefon št. 3190.

Danes
Anny Ondra
v veseli opereti
Smeh in zabava
Veseli dovtipi

Gdčne.
Hoffmannove
pripovedke

Predstave danes ob 3., 5., 7.1/2 in 9.1/2 uri zvečer.
Nov Paramountov zvočni tednik
Predprodaja ob 11. do 1/2 13. ure

V ELITNEM KINU MATIC

Rezervirajte vstopnice! Telefon 21-24

Kadar gredo rože in drevesa spat...

**Naši parki pred zimo — Ljubljana postaja mesto
vrtov — Letni časi v mestnem parku — Malo bilance
o razvoju naših parkov in vrtov**

Ljubljana, v decembru.

Jesen je pomedla naše parke in vrtove. Delavci so iz tivoljskih drevoredov klopi že zdavnaj odnesli v njihove zimske shrambe. Rože so izgubile svoje sence, drevesa so nehala metati sence — in sence in sence sta izgubila svoje goste, ki so s bivalo in grajo vse leto vsak dan prihajali vanj. Pisane vrste jih je bila vsaka dan. Prvi, tako ob štirih zjutraj, so prihajali brez posebnih namenov, ki so počivali kdo ve kje: prihajali so pogledat, ali ni na klopih, ki so v večernih urah mladi ljudje imeli na njih svoje rendez-vous. Morda ostala pozabljena kakšna torbica ali pa vsaj kakšen dinar ali pa cigareta na tleh; za njimi stari dobri gospodje, ki prihajajo piti k kavi; tako po osmi uri gimnazisti, ki s prijatelji; potem penzionisti, ki imajo v Monte Carlu svoj parlament in ki uče tivoljske verice, da jim jedo iz rok; potem guvernanke z otroci pa armada kritičnih občudovalcev prirode, ki se zanimajo za vsako bliko posej in ki vrtikajo svoj nos v vsako reč, ki se v parku godi. Ah, koliko kamnov splošne je v Tivoliju! Ko so se stali stari Napoleonovi kostanji v glavnem drevoredu, je človek pri dnevu ali pa zvečer lahko sedel v njihovo senco in pred njim se je razvijala revija vsega, kar so krasote in razkošja premogle izložit Ljubljanski trgovin. Zda pa: kamenita pušava od vrha do tla.

Pa za čudo naglo so celo najbolj črno-gledi, najbolj kritični izmed naših ljudi prišli do spoznanja, da je tista nova pušava v Tivoliju s svojim solcem vendarle vredna zlata. V presentativno kratkem času se je estetsko gledanje narave v našem občinstvu dočela zrevovala. Ljudje danes več ne gledajo s mrklm očesom sive svete: s fotografsko kamero iščejo najlepše lepote izlet, ki jih je po naši zemlji organiziral Gregorčič in njegovi sodelavci, za to gotovo niso povsem brez zaslug in iskanju lepote narave se na gospodarski strani pravi — tujski promet. Ljubljanci so dobri ljudje: namesto da bi bili že od vsega početka k sebi prijavljali tuje, so rajši sami hodili po naši deželi tuje igrati. Na koncu se je naše mesto odločilo pokazati, da je tudi Ljubljana lepa vključ svojimi megi in Ljubljanci in če morda ni lepa, da jo je treba pač najljubši kakor staro dečko.

Pod to devizo

Je Ljubljana v zadnjih letih preživela ne-navadno močan razvoj. Po ulicah in trgih, v Tivoliju in na Gradu, po travnikih in nabrežjih se pomlad po pomladu razcvetajo novi nasadi, stari, najbolj pozabljeni in najbolj zanemarjeni kot mesta dobljajo sveže, naravno, estetsko urejeno lice. Pa malokdo ve, da ima za to vedri razmah mesto samo del zaslug in da je vasa ta vesela rast narave sredi kamnatega mesta predvsem del ene same osebe, umetniške iniciative. Pred kakšnimi šestimi leti je prof. Plečnik zasnoval svoj regulacijski načrt in od tedaj se razvija naše mesto za zavestnim smotom, da mora biti metropola dežele, kakršna je Slovenija. Tuji središču njenega tujkega prometa. Po tej zamisli se razpieta in dvih izhodšč, ki jo tvorita na veki zelena Tivolij in Grad, venec vili in vrtov okrog teozno zasidranega mestnega središča. Mesta uprava in vodstvo mestnih nasadov, ki mu pripada izvedba zasnutka, sta prav strategično pričela s napadom na vseh koncih hkrati. Dobri volji se je pomaloma pridružila še v zadnjem času priljubljena misel, naj bi se s javnimi deli lažjalo brezposelnost živihna delavnost po parkih in nasadih je splošna sicer našletela na odpor pri tako zvanih široki javnosti, pri davkoplačevalcih, kakor se za različno od drugih, akromnejših, bolj tihih davkoplačevalcev (davkoplačevalci so namreč, kakor je znano, vsi državljani) radi imenujejo gospodarsko samozavešnejši ljudje. Toda polagoma se je svet privadil, javna estetska vzgoja je v tem času v resnici napredovala in danes niti penzionisti ne zabavljajo več, ki sicer radi izživljajo svojo politično vrnemo ob problemih, kakršne odpira življenje na cesti.

Parki rastejo iz tal

Pospešana dela za preobnovo Ljubljane v mesto parkov in vrtov so se pričela z ureditvijo Colzovega grabna, s čimer je bilo vrženo seme za ureditev vsega mesta, kar ga leži okrog Kongresnega trga proti Trnovemu Od Colzove piramide so šli mestni vrtarji čez most, da zasadijo park na trgu Sv. Jakoba. Za njim je prišla na vrsto Vegova ulica. Gaj, ki je v treh tednih zrasel od Križank do univerze, je najzgovornejši primer, koliko trajne lepote se da ob skrbni dobri arhitektovega genija ustvariti tudi iz najznamenitejših prilike in z najskromnejšimi sredstvi. Dva slučajna jubileja — spomin na ilirsko kraljestvo in slavo Glasbene Matice — sta zastavila potrebo, da se nekam zanemarljiva Vegova ulica za te slovesnosti malo olepša — in v nekaj dneh smo dobili park, ki bo za trajno ostal kras Ljubljane.

Potem je pred tremi leti prišel do svoje novega oblika glavni tivoljski drevored. Tudi ureditev drevoreda je prinesel samo srečen slučaj: od gradnje cestne železnice od Viča proti št. Vidu je ostalo precej gradbenega materiala, arhitekt je imel ves načrt že pripravljen in delo se je kar na lepem pričelo. Stari kostanji so mora postali, da so s svojo smrtjo napravili prostor sodobnejšim, odprtim, solničnim oblikam. Stari izprehajalci so dolgo žalovali na njihovih grobeh in so imeli za reformatorje Ljubljane mnogo pikrih besed, pomale pa so pozabili na drevesa in njihove sence in so se tiho zadovoljili s solncem se je čez leto zdaj razvila naša. Našemu zlatu iz občinstva, ki se tako rad spodika ob slednji novotariji bi bilo treba priporočiti nekaj tiste božje potpne ljivosti, ki jo imel oni znani zrof v Mokricah: pred kakšnimi stonemdesetimi leti, ko še ni bilo železnice je mokriški grof postal svojega blapca s partizarjem v Hamburu no šest platan in mirne duše čakal, da se je Janez čez leto dni z drevesi vrnil; grof je vedel, da ne dela zase,

temveč za bodočnost — in danes so njegove platan v resnici prišle do svoje slave.

Za glavnim drevoredom je prišlo v reševanje najtežje, najbolj pereče vprašanje:

ureditev grajske planote

Ta kos mesta je iz srednjega veka, do danes ostal, kakršen je bil, samo da so se tedaj vitez na konjih sprehajali tam okrog in je glasnik iz stolpa oznanjal meščanom najpomembnejše ure in dogodke. Zda pa hodijo po planoti popotniki, zaljubljeni in študentje. Ko je prišlo na vrsto urejanje Gradu, so morali mali ljudje — kakor tako pogostokrat v novejšem razvoju Ljubljane — spet enkrat žrtvovati svoje pravice. Medli, ki je višja od interesa poedince. Graščaki, kakor se še danes imenujejo prebivalci Gradu, dasi med njimi ni kakšne fevdalce podobne gospode, so se morali odpovedati svojim vrtikom in njivam, ki so jih imeli na planoti na razpolago, da dajo prosto pot novemu rastočim nasadom. Kolikor je iz fonda za brezposelne odpadlo denarja na Ljubljano, se je porabil tu z zaposlitvijo nezaposlenih. Delo se je pričelo z velikimi uditi, ki pa so kmalu pošli: s krediti je usahnilo delo. Ko bo banska uprava vrnila sredstva, ki se iz delavskih prispevkov stekajo v bednostnem fondu, tja, od koder so vzeta in kamor so spet namenjena, bodo dela na Gradu spet oživila.

Varuje pred prehladom in drugimi boleznimi.

Zato nepogrešljivo v vsaki hiši. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in prodajalnah te stroke. 12309

Medtem so pri trnovski cerkvi zgradili nov most čez Gradaščico s monumentalnim Pirnatovim Janezom Krstnikom. Tam se je ob bregu razmakalo močvirje, kamor so Trnovčani vodili svoj čas sonje napajati in kjer so v starih časih Trnovčani najbrž tudi krapa kovali. Po zaslugi do brega sosedu pri mostu, ki je kupil 30 vrec cementa za javen namen, se je zid na bregu dvignil in za njim je nastal krasen zelen kotiček za trnovsko mladino. Ko je bil ta kot opravljen, so se dela premesila na levi breg in tu rase zdaj pravkar velik nov park iz tal. Za Trnovim je prišel od novega lica Hrvaški trg — in na sredo se o pravem času, sicer bi ga odnesla nova cestna železnica, ki je bila prvotno projektirana prav po sredi po njem. Odtod so se dela nadaljevala tja proti Sv. Križu. Okrog nove carinarnice je zrasel cel nov park in vsa Vilharjeva ulica se je od Šmartinske do Dunajske ceste izpremenila v lepo novo avenijo. Ta čas so se pričeli gibati tudi Vodmatčani, ki imajo sredi svojih skromnih vrtov menda še več čuta za lepoto kakor pa meščani. Letos je bil na novo preurejen Vodmatki trg, ki se je iz pozabljene travnika v kratkem izpremenil v resničen lep trg in ga zdaj kazijo samo še neke stare planke ob cesti.

Vše in vrtovi za Bežigradom

Za Bežigradom je v zadnjih letih zrasedlo celo novo mesto, ki predstavlja v svojih zgradbah najskromnejšo zbirko vseh na gočih sodobnih arhitekturnih stremiljenj. Tu rase prava vrtna kolonija našega mesta. Tu se križajo najbolj pisana nasprotstva naše periferije, tu je Gramozna jama, kamor so včasih delavce za kazeno pošiljali kamen toč, tu so stare in nove železniške kolonije, tu je na robu šiška — in v volzu tega sveta, v Gramozni jami, bo stala nova bežigradska šola. Tu so spet mali ljudje s svojo žrtvijo omogočili prodor kide: barake, ki so nudile domovnja najbednejšim, so morale iz jame. Ob šoli bo zrasedl tudi nov vzoren šolski vrt. Odtod čez progo ni daleč do Celnovega gradu: tam okrog je zamišljen bodoči botanični vrt. Realizacija te zamisli je sicer še daleč, a snuje se krožek, ki si je naložil, da ideje pokojnega prof. Jesenka in načrta prof. Plečnika, ki je pripravljen, ne pusti v nemar. Temu zasnutku je blizu tudi namera, da se v Tivoliju in na Rožniku nekoč oživotvori veliki narodni park kot bodoče torišče mladih botaničnih učenjakov. Mestna občina je na Rožniku že odkupila nekaj parcel v ta namen. Sicer pa za tiste, ki skrbje za estetsko rast Ljubljane, na Rožniku ni prav z rožicami polnato. Najlepši kot ob hribu, nad Čadom, na katerega bi bila morala mestna občina že zdavnaj misliti, se je regulacnemu na črtu izmuznil. Podjetnost zasebne iniciative ga je zazidala še daleč v breg.

V Rožni dolini — če smo na svoji zeleni poti okrog mesta že prišli doto — skrbja za lepoto kraja posebno odepševalno društvo, ki pa ni z mestno občino v nikakršnem delovnem stiku, od česar niti mesto niti Rožnodolci nimajo preveč koristi. Od Kozleje, ki ni daleč odtod, bo ureditvi nasadov na obrežjih Gradaščice tekel nepretrgan venec parkov in drevo redov vse tja do Golovca.

S tem smo v glavnem obredili vse parke, kar jih je v zadnjih letih nanovo zrasedlo v Ljubljani. Razen nekaterih manjših javnih vrtov smo spetoma zgrešili samo dve pomembnih deli iz našnjovejšega časa: novo otroško igrišče ob Lattermanovom drevoredu in pa letno gledališče na tivoljskim gradom. Ko je mestna občina prepustila svet za gradbo pravoslovne cerkve, je s tem odvzela malim ljudem cel park. Za nekakšno odškodnino je zato mesto dalo preurediti travnik ob Lattermanovom drevoredu za otroško igrišče. Prav za prav pa se Tivolij stalno tako očitno demokratizira, da je sadnji čas v pravem pomenu besede v celoti postal nekakšen otroški park. Otrokom pa je za zdaj ostalo rezervirano tudi letno gledališče nad gradom. Ko je bilo to gledališče, ki ga je vsa Ljubljana in vsa Slovenija pričakovala s najbolj napetim zanimanjem, dograjeno, je uprava Narodnega gledališča izjavila, da v tem stanju ni za rabo. Zda je vprašanje teatra pod milim nebom ostalo na mrtvi točki, terase, ki so jih zgradili, pa so se same od sebe ponudile otrokom, da so se prišli nanje igrati, študentom, da so v ta lepi, tih kot prišli izlagat svoje prve pesmi, zaljubljenecem, da so prišli v senco, k žuborečemu studencu skrivati svojo ljubezen. Nekaj govorijo, da bodo v nekem času prišli sem taboriti skavti iz vse Jugoslavije in da bo tu prva naša gozdna šola, v kateri se bodo ptiki lahko malčkom vtikali v abecelo. Na vsak način bil prostor lahko bil vzorno igrišče za mladino — nič manj pa ne bo ostalo pereče vprašanje letnega gledališča za velike ljudi.

Tako zdaj po mestnih nasadih stojijo stvari. In približno tako bodo, pravijo, tekne v bodoče. Na dveh sektorjih se bo v bližnji bodočnosti predvsem bila bitka: V Tivoliju in na Gradu.

Na Gradu je započeti vrsta del, ki jim gmočne in še vremenske razmere motijo srečen potek. V Tivoliju je v načrtu predvsem ureditev ribnikov z vodno floro in favno. Tam, kjer zdaj dremile jezero z lebodi, je zamišljen vrt, ki bo nekakšno preizkuševališče vsega mogočega cvetja. Naloga mestnega parka ni samo, da ustrezajo pasivni potrebi občinstva po zeleni, cvetoči lepoti, temveč tudi, da je vir poruže zasebnemu, domačemu vrtarstvu. V mestu namem pa je bolni plan: od Gradu do Bežigrada, odtod do Rožnika in do Golovca ustvariti pas drevoredov, parkov in vrtov. Voljaki, ki se blijejo na tej fronti, ne bodo odložili orožja, dokler ne bo vsa Ljubljana — mesto v zelenju.

Mestni vrtovi pred zimo

Pa bo kdo dejal, da je zdaj, na pragu zime, preveč ted besed o cvetju in zelenju. Toda vedeti je treba, da živi narava v mestu po drugačnih potih kakor v širjavih tam zunaj. Tam zunaj je zadosti, da imajo rože in drevesa svojega boga, ki zanje skrbi, tu, med zidovjem, pa morajo imeti svoje direktorje, ki jim s svilenikom in s številskimi ribeji načrte in predpise. Ti direktorji so seveda naši mestni vrtarji. V mestnem vrtu vsako leto že o vseh svetih, ko še stara letina ni do kraja očevala, izdelajo natančen program, kakšna naj bo prihodnja pomlad v Ljubljani.

Dom slepih v Zemunu

**Ob 15letnici največjega in najnaprednejšega zavetišča
za naše slepce — Nekaj statistike — Edina naša
tiskarna za slepce — Jubilej zemunske gimnazije za slepe**

Zemum, 9. decembra. Letos dopolni Dom slepih v Zemunu 15 let svojega obstoja. Njegov upravitelj je že od ustanovitve znani strokovnjak g. Veljko Ramadanić. Dom slepih obstaja iz velikega kompleksa raznih stavb ter se izpostavlja od leta do leta. Pred 15 leti je bil dom prav skromen, leta 1928. pa je že lahko nudil zavetišče 400 slepim iz cele države. Od tedaj se je še marsikaj uredilo, potrebno pa bi bilo še okrog 2 milijona dinarjev za izvedbo vseh načrtov. Dom skrbi za vse, kar je potrebno, da bi se nesrečni slepci kolikor mogoče usposobili za samostojno življenje ter dvignili tudi iz strahne socialne teme. V domu počujejo strokovnjaki razne vrste obrat, posebno pozornost pa posvečajo glasbi. Delo v domu se je po zaslugi dobre organizacije razvilo v toliko meri, da gojenci sami izvršujejo prav vse, kar je potrebno za pouk, in da si tiskajo celo svoje knjige.

Od leta 1921. do začetka letošnjega leta je v zavodu doseglo popolno strokovno izobrazbo v kaki obrti ali pa na polju glasbe 123 slepih (29 žensk in 94 moških)... V tiskarni, ki je duševno središče za izobrazbo slepcev in edina svoje vrste v naši državi, pa je bilo tiskanih dvesto mnogo knjig za slepce. Med njimi je 54 osnovnošolskih knjig, 128 knjig za gimnazijo, 40 pedagoških del, 216 'eposlovnih, 29 knjig o esperantu in 893 muzikalij. V domu je urejena tudi gospodinska šola za slepe gojenke. Ko bo zgrajeno novo in glavno poslopje in ko bo v njem nameščenih še več gojencev, bodo slepa dekleta, ki so dovršila gospodinsko šolo, sama vodila vse posle. Iz fonda za slepe deco se plačujejo tudi oskrbine za slepe gojenke, ki so nameščeni za sedaj še v raznih drugih zavodih. Tako je okrog 10 slepih deklet v nekem samostanu, kateremu je uprava Doma slepih iz svojega fonda nakazala Din. 100.000. Blizu Indije pa je bila leta 1922. ustanovljena kolonija slepcev, ki je dobila 14 oravol zemlje od agrarne reforme. Dom slepih je ustanovil tudi kolonijo slepih deklet, za katero je izdal okrog 150.000 Din.

Tiskarna knjig za slepe je bila ustanovljena že leta 1920. Do ustanovitve je v veliki meri pripomogel »American Braille Press« v Newyorku. Tudi naši rojaki v Ameriki so prispevali mnogo denarnih sredstev za ureditev tiskarne. Po dveh letih je bila tiskarna nameščena v novem, nalašč zato zgrajenem poslopju in do leta 1926. je bila že opremljena z vsem potrebnim. Vsa tiskarna predstavlja vrednost od 2 in pol milijona dinarjev. Poleg prej navedenih knji se tiskata v njej tudi dva časopisa in sicer mesečnik »Brailleova revija« in sicer brezplačno deli vsem čitanja večim slepim v državi, ter mladinski list »Glas nedeljnih«.

V Zemunu pa obstoja od leta 1923. tudi popolna gimnazija za slepce. V njo se sprejemajo nadarjeni in marljivi gojenci Doma slepih razredne izobrazbe na vrhu prof. Dr. Zemunske državne gimnazije. Na tej gimnaziji je doletel maturitetni rok in ga sošolci Doma slepih učijo glasbeno šolo v Zemunu pa se doživljajo širše med njimi tudi ena mladinka.

Veliko pozornost posveča Dom slepih tudi esperantu. Esperantski klub »Nova svetlost« je bil ustanovljen pred 9 leti in

RADIO TELEFUNKEN

Dinamik 2, Evropa in svetovni Super najboljši modeli

UGODNI POGOJI IN PLACILNI OBROKI — ZAHTEVAJTE PONUDBE.

Jugosl. Siemens d. d. Radio Doberlet
Zagreb, Ratkajev 7 Ljubljana, Selenburgova 7

Spomladanska dela so vrtnarski delavci opravili že ta mesec, spomladni bo treba med probujajočo se rast vreči samo še nekaj semen — in Ljubljanska vrgrebo bo tu. V mestnih parkih je vobče treba skrbeti za vedno harmonijo, prehodi iz sene v senco so tu zastri. Če naj ima vse ubadanje po parkih kakšen smisel, potem bi morali parki pokazati naravo lepšo, kakor je v resnici, in podnebje svojega kraja bolj južno, bolj bujno, kakor je. Ta videz se v parku pričara s pomočjo eksotičnih rastlin. Tako je park tudi pozimi lahko zelo lep, samo da smo pri nas v tem delu komaj na začetku. Prav tako je v umetnem vrtu važna skrb za lepo jesen. Nekaj krizantem in jesenskih podleskov je dovolj, da se sredi dreves z živo barvanim listjem pričara v Tivoliju, ki je jeseni vobče mnogo lepši kakor spomladi, pričara toplo občutje. Spomladi je dovolj pisaneke popla in brstja, da je treba vreči samo še eno barvo med žive nianse — in lepota spomladanskega parka je tu. Najljubši posej je v vrtovi seveda poletni edina skrb je tedaj, da ni prevelike vročine in da je vse zalito. Najlepši je park tedaj ob petih zjutraj in njegove lepote so tedaj deležni vsi občinstva, ki se ob zori vračajo iz bara, študentje, ki so pred izpitom in se ob tej uri hodijo v Tivolij učiti in brezposelnici.

Za zimo pa pridejo na vrsto rastlinjaki. Odkar so pred kakšnimi sto leti prišli eksotične rastline v modo, imajo vsi parki po navadi svoje posebne palmove kotičke. Vrt pod tivoljskim gradom je od tedaj, tam se palme čez leto skrivajo v senco, čez zimo pa jih prenesejo v rastlinjake, kjer jim umetno atrežajo s temperaturo, kakršna ima Dubrovnik, in jih skrbno zalivajo. Vseka teh tujih rastlin je z drugega konca sveta, vsaka je doma ispod drugega neba — in poglavitna vrtnarjeva umetnost je, da ve njene razmere in ko pomladi te samotne tučke spet prenesejo v park, zalivajo z našim solncem in se v eno siljejo z barvami našega vrta, kakor da so od smerom pri nas.

Tako rasejo naši parki, tako se pogrešajo v zimski sen. In ko se pomladi zbudi narava v njih, se zbudi v nas vseh.

Frl.

Kmetijski vestnik

**Dozorevanje vina glede na
sladkanje in razkisavanje**

Letošnja vina so po večini dobro pokopala, ker mošči niso vsebovali toliko sladkorja kakor preteklo leto in ker je vladala z malimi izjemami ves oktober in november primerna toplota za pokopevanje. V večjih kletih, kjer je bila toplota preizkušna, so tu in tam kurili, da je mogel mošt hitreje kipeči. Tako so mogli tudi oni mošči, ki so bili pravosodno sladkani, namreč koj ob trgatvi, pravilno pokopeti in se normalno naprej razvijati. Nepovoljno pa dozorjevalo vina, katerih mošt so bili prepozno sladkani in ki kipiijo v mrzlih kletih.

Novo vino pa zahteva še vedno nego. Predvsem ga moramo v tem času, kolikor se to dosedaj iz kateregakoli vzroka še ni izvršilo, ločiti od sosednih se droži, to je pretočiti ga v drugo snažno posodo, da se prežreči ter bolje in hitreje dozori. Osobito je taka ločitev od droži potrebna, če ima vino kak postranski duh po plesnivem, po gnilih jagodah, po drožah, po sodu ali pa, če je bilo kot mošt, odnomo kot vino razkisano.

Jutro od 5. novembra je pričelo slaneč, v katerem plesol trdi, da se mora s kalcejem karbonatom razkisati mošt že v 24 urah po razkisani pretočiti, ne pove pa tehtnega vzroka za to tako naglo odstranitev, ko vca razkisani proces še ni gotov. Meni in drugim praktikom je ta vzrok neznan: celo priznani kemiki so v dvomu, zakaj naj bi se mošt tako naglo odtočil, ko sosedla se spojina vinskoglasne kalcije ne povzroča nikake nepravilne izpremembe ne v kipečem moštu in ne v vinu, vsaj ne pri navadnih, zelo kislih vinih, razen če ta spojina ne ostane kot sedlina predloži v vinu. In glede razkisavanja prihajajo pri naših letošnjih vinskih razmerah le prav kisa, navadna vina v postev. Zato je treba vsako trditve stvarno podprepti z dokazi, sicer nastane nepotrebna zmešnjava v nazorih in v delovanju. Zaradi splošne jasnosti hočemo ta reč bližje zasledovati, da izostanejo vsakršni pomisleki o eventualnem neugodnem vplivu.

Dalje je blanke namignil, da ni izšlo tozadevno banovinsko dovoljenje, kakor določa člen 10. pravilnika k vinskemu zakonu.

No, tudi to se je za naknadnim banovinskim razveljavil v drugi polovici preteklega meseca izvršilo, tako da so predavalec in pridelovalec, gostilničar in trgovci, v kolikor bi se morda poslužili take manipulacije zda, pred zakonom zasodeni.

Nam ne gre tu za kako priporočilo posebnih in odvisnih vinskih manipulacij, marveč hočemo z dobro miselnim, po zakonu dovoljenim strokovnim nasvetom po možnosti instruktivno pomagati do izboljšanja vinskega prideka brez posebnih stroškov in nekorektnega dela, da gre tati nižje vino laže in bolje v promet. Vnogradniškovo stanje je dandanes silno težavno, zato mu je treba pomagati, kakor se da.

Kako ohraniti zdravo vino do prodaje, odnomo kako izboljšati vino, če se morda kvari: ah če ima kak postranski okus in duh, smo ponovno govorili tudi na tem mestu, zato ne ponavljamo, marveč svetujemo le, da se vsakdo točno ravna po predpisih vinskega zakona, ki ga mora imeti vsak vinogradnik, trgovec z vinom in gostilničar vidno razobešenega v svojem prodajnem lokalu, odnomo v svoj kleti.

Pretakanje vina naj se vrši v suhem, ne v deževnem ali premrznem vremenu, ker deževno vreme neugodno vpliva na poznejše učinke in dozorjevanje kakor suho, solčno ali vetrovno vreme. V premrznem vremenu se pa pri rečeh vseh njihov barva preveč izloča, kar pa pri bolj črnih vinih nima posebne vloge.

Zdravo šibkejšo novo vino, ki nima nikakega postranskega okusa po gnilem, po žvepi itd., ki se v nekaj dneh v odprti steklenici ali v kozarcu na zraku ne izpremeni in ki vsebuje mnogo kisline, pustimo lahko nepretočeno do marca, čim dalje ostane na svojih zdravih drožeh, tem več preobline kisline izgubi.

Enako postopamo z zdravimi, nepokvarjenimi vini, ki še niso popolnoma pokopale, nego še po malem kipiijo. S pretakanjem v mrzlih dneh se kipeča vina preveč ohladijo, zaradi česar nadaljnje kipeenje zastane, kar vpliva kvarno na nadaljnji razvoj in dozorevanje vina.

Kdor je vino ta ali prejšnji mesec potolil in ga v svojo klet prepejal, mu seveda do pomladi ni treba več pretakati, razen če opazi kako napako pri dotičnem vinu. Skrbeti pa mora, da so sodi vedno polni; zato je potrebno, zalivati jih vsak teden ali vsaj vsaka 2 tedna, da ubranimo vina pred naseljitvijo škodljivih gljiv in bakterij na njihovem površju. Najhitreje se naseli kan. to je bela mrena, sestavljena iz malih gljiv (Mycoderma vini), ki pretvarja v glavnem alkohol v vodo ter razkrajja tudi važne kisline, zaradi česar postane tako vino počasni plehko in prazno. Kan tvori pa tudi podlago za naselitev drugih zelo škodljivih bakterij predvsem očetnih bakterij, ki povzročajo ciknenje vina. Pri vsakem dohvanju moramo že naseljeni kan popolnoma odstraniti z izpiranjem ali s kako čisto krpo. Pri letošnjih vinih se bo kan hitro naselil, ker so bolj šibka. Zato previdnost! Fran Gombač

**Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“**

SMUČARJI!

Uporabljajte

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE ZA SONČENJE. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

Zimsko življenje na Bledu

Bled, 5. decembra

Nepričakovano zgodaj smo letos dobili snežno odejo. Snega imamo prav pošteno mero. Na Bledu in v okolici ga je čez pol metra, v bohinjskem in borovškem kotu pa še nekoliko več. Na Rudnem polju, pravijo, ga je okrog dva metra in pol, pa tudi na Mrzlem studencu ga ni dosti manj. Seveda je začel tudi mraz narasčati in smo ga imeli 5. t. m. zjutraj 12 stopinj. Sneg je tako nepričakovano zapadel, da si naši kmetje niti stelje niso mogli preskrbeti za zimo. Sicer pa igra sneg v gospodarskem življenju gorenjskih kmetov veliko vlogo, saj bi brez njega ne mogli spravljati z gor laesa, drv, stelje in sena. Pričela se je torej sezona planinskih voženj, ki bo v kratkem v polnem razmahu; vzporedno z njo pa se bo razmahnil tudi zimski sport, kar je dovolj važna stvar za gorenjske kraje. Eorovski kot obiskuje že mnogo smučarjev, pa tudi Bled in Bohinj nista brez njih. Posebno za božične praznike se pričakuje naval smučarjev v naše kraje. Na Bledu se oglašajo že tudi zimski gostje.

Tudi društveno življenje se je začelo na zimo oživljati. Seveda zopet: naš Sokol prednjači. 20. oktobra je priredil Lundrov in Adamičev večer 12. novembra pa rapalski večer kjer sta sodelovala društveni orkester in pevski zbor. Posebno impozantna pa je bila proslava prvodecembrskega narodega praznika. Enake se ne pomeni Bled Velika dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena od blečev in okoličanov. Spored je trajal cel dve uri.

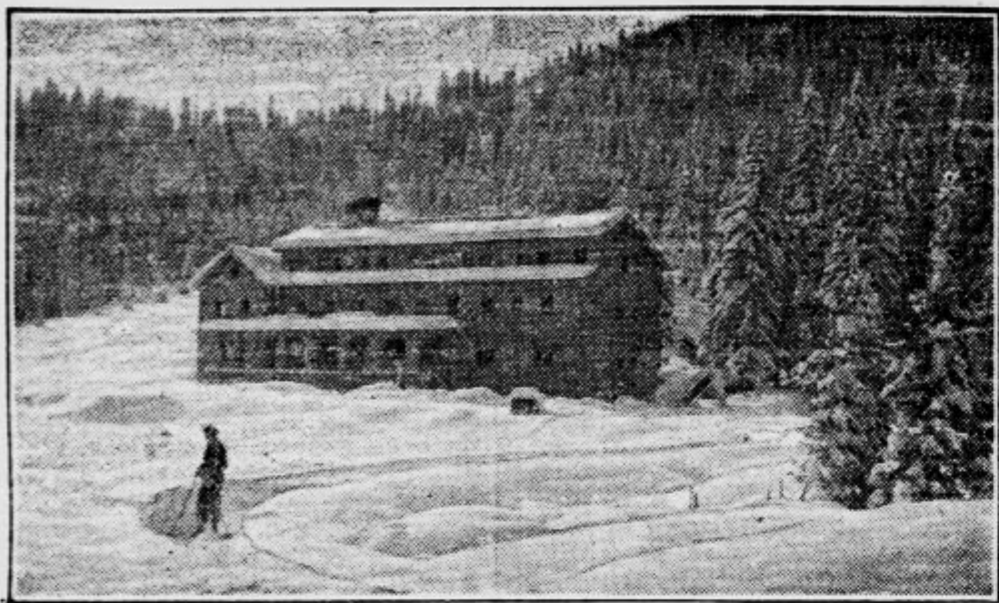
Pokljuka, dom in smuka

Smučarski dom SK Ljubljane bo otvorjen danes teden

Ljubljana, 9. decembra. Pred mesecem je praznoval Smučarski klub Ljubljana petletnico obstoja. Prav majhen in skromen je tak jubilejček, — ali danes teden bo petletni obetane SKL kronan s uspehom, ki vzbuja respekt in priznanje. Na Pokljuki bomo na kraljev rojstni dan praznovali otvoritev novega, impozantnega smučarskega doma. Ni nam

nekdanja obširna barja, kjer so se nedavno kopali bato.

Dom je postavljen na Gorelji, na planini, ki je od najvišje gore kjer vasi Koprivka oddaljen uro hoda. Seveda je do doma izpeljana cesta, ki veže Gorje, Mrzli Studenec in Rudno polje in lahko avto prbri tik do vrat. Novi dom meri v dolžino 36 m, v širino pa 18 m. Nad visokim

treba izgubljati besed hvale, ugotoviti velja le eno in s tem bodi povedano vse: novi smučarski dom na Pokljuki je največji in najmodernejši v vsej Jugoslaviji.

Pokljuka je visoka ravan, ki so v nadmorski višini 1225 m razprostrta med Ble-dom, Bohinjem in Mojstrano. Razsežni gozdovi se košatijo tam okrog planine so razpostavljene za stražo. Pokljuka ima visoko alpsko podnebje. Grički valovijo kakor na Dolenjskem. Najljubšeji je vrh Kokošnica, na katerega je projektirana žična železnica. Krasen razgled je od tam na Karavanke in na Julijske Alpe, nizko spodaj pa ti leži Bled.

Vseoka planota Pokljuke je zelo zanimiva tudi v geološko-morfološkem pogledu. Prav v njenem najizrazitejšem delu, na najbolj širnejši planjavi med Kranjsko dolino, Mrzlim Studencem in Goreljo, so vidni sledovi na davno ledeno dobo, ki je vsemu prostornemu, visokemu predelu med Bohinjsko Savo in v znameniti Vintgar globoko zaleteno Radovno začela tako raznoliko površje, ki nudi danes povsem svojevrsno gospodarsko izrazbo zaradi ogromnih gozdov redko posejane zemlje. Poleg kraških vrtač, znamenitih bohinjskih kont, poleg suhih dolin zelo dobri planinski pašniki in proti sredi prostornih gozdov, ki jim ne propustna podlaga jureških škrljavcev, z večino tankim površinskim slojem preperle črne nudi zadoetno hrano za bujno rast, leže skrita visoka barja, obdana z nasipi, grobljami, pričami ekrajne meje vsakokratnega gospodarstva ledniškega oklepa. Vse planota med vasi Pokljuko, Koprivnikom in Rudnim poljem, prekrita z redkimi izjemami več ali manj z ledniškim gradivom, izliva pride na dobo, ko je v največji meri močniti bohinjski lednik, plazel se v Blejski kot, pošiljal na Pokljuko svoja leva krila večje odcepke. In prav na prostorni planoti kroz Mrzlega Studenca, kjer bo poslej v okolici ponosnega doma Smučarskega kluba Ljubljane na anženi odjži zaživelo živahno vrvenje dilčarjev, je nastalo nalbrž ob umiku ledniških tvorb jezero, o čemer pričajo še danes

pritičjem ima dve nadstropji z mansardo: vsa skupaj je v domu nad 50 sob, s eno, dvema in več posteljami; so štiri jedilnice in dve skupni ležišči, shrambe za smuči in mazanje, temnica za fotografe, kopalnica, prhe, posebna soba za tekmovalce. Za modernost doma govori že dejstvo, da premore lastno električno centralo in centralno kurjavo, v vseh sobah pa je na razpolago mrzla in topla voda. Vsega skupaj je v domu 125 postelj za goste.

Poleti kakor pozimi bo nova postojanka sijajno iztočišče izletov v poljubno smer: za začetnike bo Javorniška planina, Kranjska dolina, Rečiska planina, Grajska dolina, za bolj izvežbane pa Zajamniki, Praprotnica, Lipanca, Lipanjski vrh, Debla peč in še mnogo drugih. Z otvoritvijo doma bo otvorena tudi smučarska šola pod vodstvom znanega sportnega pedagoga Draga Ulage. Snega je že zdaj 2 m, manjkalo ga pa ne bo na Pokljuki nobeno zimo.

Smučarski klub Ljubljana bo z novim domom dobil trdnjavo, ki bo v polni meri predstavljala klubovo moč. Klub šteje okrog 450 članov, je najmočnejša smučarska organizacija v državi, sijajno disciplinirana in zvesto vdana svojemu predsedniku očetu Gnidovcu, kateremu poleg vsega odbora stoji posebno krepko ob strani poštvovalna sodelavca dr. Orel, načelnik banske uprave, ki je predsednik konzorcija za gradbo, in g. Kopriva, uradnik TPD, ki vrši tajniške in blaginjske posle z res zglede marljivostjo. Načrt za novi dom je ustvaril znani naš arhitekt Mesar. Dom, ki je solidna stavba, spodaj zidana iz kamna, dalje pa lesena, je zgradilo Slavtvo podjetje iz Kranja, tesarska dela je opravil mojster Sparovec, centralno kurjavo in vodo pa je uredil Pičman. Novi smučarski dom bo prav gotovo tako privlačna točka, da si ga bo ogledal vsakdo, ki se pri nas količkaj zanima za turistično in zimski sport. Prav vsakdo bo v domu dobrodošel. Zlasti vesel pa je lahko nove stavbe Bled, ki je šele z njim dobil tudi svojo zimsko sezono.

Izza kulis našega teatra

Ljubljana, 9. decembra.

Dočim smo ob priliki sezije tudi letos pogršali v naši drami nekaj najodličnejših članov ansambla, so se zdaj pričeli polagoma vračati. Prihodnje dni prispe v Ljubljano tudi Josip Gradiš-Daneš, ki je medtem nekaj časa sodeloval v mariborskem gledališču. Z Danešem, ki ga ima naš občinstvo v nepozabnem spominu, zlasti po celi vrsti izbornih veselih kreacij in ki ga nikdar ni smo radi puščali iz Ljubljane bo naša drama mnogo pridobila. Daneš bo po vsej priliki igral še eno vodilnih vlog v Goljvi »Kulturni prireditvi v Črni mlakici, ki pride kot prva slovenska novost na repertoar. — Levor, ki mu je lani ministstvo prosvete dovolilo daljši dopust in je tedaj zapustil naše gledališče in Ljubljano, pa se po vsej priliki še ne vrnil. Dopust mu je z novembrom sicer potekel, toda kakor se čuje, je zaprosil pri ministstvu za podaljšanje.

Izmed najnovejših uprizoritev, ki so dosegle največji uspeh v javnosti, je treba omeniti zlasti »Praznik cvetočih češenj« in »Robinsona«. To je čudovita igra za mlade in stare ljudi ter je po vsem svetu doživela velike triumfe. Igra je kakor nalašč za današnji čas: od gledalca ne zahteva pretžke zbranosti, pa je vendar lepa — in samo povsem otopleli ljudje ne bodo mogli biti zanj dostopni. — Premiera izvirne »Kulturne prireditve v Črni mlakici« ki so zanj vaje

v živahnem teku, bo v četrtek. Delo je v sela, dobrodušna satira in ljudje bodo gotovo radi hodili gledat komedijo črnolih rodoljubov. — Do novega leta prideta na oder nato še dve veseligrji, Juskevičeva »Povest o Sonkin« in Englov »Paradiž potuhov«. Medtem pa pridejo na deske še nekateri stari znanci: »Kralj Briljantina«, »Petrickove poslednje sanje« in »Ovčrtek za pečko«, ki bodo gotovo privabili v hišo zlasti mnogo onih ljudi, ki za praznike prihajajo z dežele v mesto in imajo sicer redko kdaj priliko, zahajati v teater. Da je repertoar za praznike bolj pester in vesel, je uprava tudi preložila premiero »Bratov Karamazovih« na januar.

Če potegnemo črto pod ta mesec pospešenega, polenciranega dela, ki ga ima gledališče pravkar za seboj, pa moramo priznati, da uspeh ni tako velik, kakor bi ga zaslužil napor igralcev. Dali so dostojno predstavo dostojnim deli, ljudi, ki so jih prihajali gledat, so bili zadovoljni — toda še zmerom je premalo teh ljudi. Ali je res vsega kriva kriza? Ali ni razlog morda v ljudeh samih? Radi se bahamo, da je Ljubljana veliko mesto, da ima 80.000 prebivalcev — pa bi mar takšno mesto ne moglo vzdržati enega samega gledališča? — Igralci se zavedajo, da je rešitev hiše samo v njih intenzivnem delu: in od dela ne mišljijo odnehati.

KULTURNI PREGLED

Iz zagrebške kronike

Gostovanje Reinhardtove skupine. Dunajski »Josefstadttheater« je gostoval v Velikem gledališču dva večera: igrali so Jaravevo komedijo »let Geraldine ein Engel?« in Fodorovo komedijo »Ruotele«. V skupini so nastopali tudi nekateri umetniki, ki jih naše občinstvo pozna že s filma. Nie umetniški vodja je sloveči režiser Reinhardt. Gostje so imeli pri nas senzacionalen uspeh. Ljudje so kar pokali od smeha. Izmed sodelujočih je treba posebej omeniti Pavlo Wessely, Oskarja Karlweissa in Adrienne Gessner. Gledališče je bilo oba večera razprodano.

Peter Raičev, ugledni bolgarski tenorist, je naš stari znanec. Po daljšem preselku je zapel obiskal Zagreb in nastopil v »Aidici«, »Carmenu« in »Sneguročici«. V slednji je poleg tega simpatičnega gosta prvič pela naslovno vlogo Erika Druzovičeva. Dosegla je popoln uspeh. Njen izredno velik talent je tudi v tej vlogi prišel do izražaja.

Dr. Beno Bardi, nemški dirigent in skladatelj žigir opero »Fatma«, so v Nemčiji dajali več kot 500 krat, je pri nas dirigiral opero »Carolina nišalka«. Bardia je neka skupina po averturi izvilzala D-monstracijo so trajal kratko časa, nato pa je vsa predstava potekla brez najmanjšega incidenta. Dr. Bardi se je v zvezi s tem inci-

dentom odgovoril dirigiranju »Figarove svatbe«, ki je bila pod njegovo taktirko na programu.

Stjepan Ivčija je dosegel lep uspeh v Loharjevi operi »Dežela smehljajac«. Ivčija, prej član zbora zagrebške opere, je nenadno zaslovel kot dober pevce in kaže v zadnjem času očiten napredek.

Ruža Cveticanin se piše mlada, komaj sedemdesetletna Zagrebčanka, ki si je z nastopom v operi »Graf Luksemburg« na mah osvojila srca Zagrebčanov. O nji krožijo romantične zgodbe: da je bila ciganka in živel v ciganskem taboru... V mladi pevki smo spoznali izreden talent; videti je, da se v njenih žilah pretaka prava gledališka kri. Človek kar ne bi verjel, da je stala prvič na odr. Vrh tega ima lep obraz, vitko in visoko postavlo, svež glas: skratka, izredna operetna senzalija!

Matineja Kranjčevičeve lirike. Dijaki filozof. člani kluba slušateljev slavistike, so priredili v Malem gledališču matinejo lirike S. S. Kranjčeviča (ob 25letnici pesnikove smrti). Uvodno besedo je imel dr. Branimir Ivičič, recitali pa so Vika Podgorška Rožana Kraljeva, Josip Pavlič in Dubravko Džijin.

Ruska orkestralna glasba. Na sporedu drugega društvenega koncerta Hrv. glasb. zavoda je bila ruska orkestralna glasba s skladbami Čajkovskega. Ljudova in Rahmaninova. Razen društvenega orkestra

V teku sezije bomo doživeli prvi predstav vi dveh del dveh narodov, ki dosele še nikoli nista bila zastopana v našem teatru: bolgarskega pisatelja Kostova »Goljemanov« v prevodu znanega borca za zblizanje z Bolgari poslanca Rasta Puotostemška — delo je zanimiva satira na bolgarske politične razmere — in pa »Junak dvorca«, ki ga je spisal rumunski dramatik Jon San-Giorgiu. — Za pustni čas pa se je gledališče odločilo za geslo, da mora pri nas Kurent pusta polotki. Zotrudilo se bo, da bo v svoji hiši nudilo dovolj dostojne zabave vsemu občinstvu.

Razen »Bratov Karamazovih« pride januarja v študij še senzacionalna Galsworthyeva »Družba«. — Iz vsega razberemo, da gledališče dela s polno paro. Dobro bi bilo samo, če bi se še med občinstvom našel kak dober človek in bi na tisto reklamno vprašanje, ki ga te dni srečujemo na vsak korak: Kaj naj poklonimo svojim dragim za božič in za novo leto? — pričel z akcijo, naj vsi ljudje v Ljubljani svojim ljubimcem, ženam, fantom, možem, materam, hčeram in vsem — na tihem vlatkejo med praznična darila svojim dragim tudi kakšno vstopnico za Narodno gledališče — kdor bi se to akcijo začel, bi si nabral lepih kulturnih lavorik.

Trojčke

Zagreb, 9. decembra.

Kjerkoli potuje človek po Jugoslaviji, povsod najde rojaka iz slovenskih krajev. Prečudno so usode naših ljudi. Naj vam danes poročam o evidenju s slovenskimi trojčki v samotnem hrvaškem kraju. To so Vladislava, Branka in Štefica, hčerkice Frana Mastnaka, ki so se rodile lani 20. oktobra v Zemunu. Takrat je bil oče še ugleden zastopnik »Edinosti« v Zemunu, potem pa so se tudi zanj začeli slabi časi. Nad dva meseca je že brez zaslužka, njegova žena Jospina pa s trojčki vred deli

borni kruhek pri svojih starših v Poljani pri Ivanici gradu. Oče njen je že sedemdesetletnik, mati takisto. Jospina je zdaj že vsa shujšana ob pomanjkanju in večni skrbi za svoje tri lačne ključke, nesrečni mož pa tava okrog po državi, da bi kje našel zaslužka in mogel zopet ustvariti srečno, četudi še tako skromno družinsko gnezdece. Pa pogledajte tole sliko: ali niso te tri ljubke punčke vredne življenja in našega sočustvovanja? Če se jih bo kakda dobra duša spomnila v imenu Miklavža ali Božička, naj pošlje na naslov: Mastnak, Poljana, postaja Ivančič grad.

25 let Narodne odbrane

Danes in jutri proslavljata Narodna odbrana 25letnico svoje ustanovitve. Glavni odbor v Beogradu bo danes zvečer v K. rčev: ljudski univerzi priredil slavnostno akademijo, jutri pa bo posebna delegacija Narodne odbrane položila venec na grob blagopokojnega kralja Petra Osvoboditelja.

Narodna odbrana je bila ustanovljena v začetku oktobra 1908, ko je postalo jasno, da je vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko samo še vprašanje časa. Narodna odbrana je takoj zavzela vse narodne sloje ne samo v Srbiji, marveč tudi vse zavedni živelj pod tujim jarmom. Ze tekom oktobra in novembra leta 1908 je bilo širom Srbije ustanovljenih 223 okrožnih in sreskih organizacij Narodne odbrane. V Beogradu so se 8. oktobra 1908 v dvorani občinske uprave sešli najuglednejši meščani ter ustanovili centralni odbor NO. Krajevni odbori

Nivea je poceni! Doze: 3.50, 6,- 12,- in 15,- Din

Za vse občutljive

LUX

Nikdar nezaviti prijet samo v vilijskih

Čemu je pa LUX?

Tem čistim milnim kosmičem se res lahko vse zaupa. Rabite LUX, ne pa takšne ali drugačne nezavite kosmiče! LUX da svili nov lesk, Vam pa neprestano novo veselje!

132-33

so se istočasno kakor v mestih ustanavljali tudi po vaseh. Ideja NO so se širile vedno bolj po jugoslovenskih pokrajinah Avstro-Ogrske in zanesle so se tudi v vrste naših rojakov v Ameriki. Posebno čvrsto se je NO takoj po ustanovitvi usidrala v Bosni in Vojvodini. Naenkrat se je po Bosni udomačila pesem omladincev:

— U neznanju i u tami
pet vekova Bosna čami;
Avstriji to ne prija,
pa bi htela, da joj sija
i da želju s duše svaši,
ona Bosni kuću pali,
bukće plamen, kuću svija,
ona kliče: A — nek — sija. —

V dobi balkanskih vojn je ideja NO pritegnila množestvino borce-nacionaliste od vseh strani slovenskega juga in celo iz Amerike in Avstralije v Srbijo in Črno goro. Ob začetku svetovne vojne je Avstro-Ogrska postavila izven zakona vse one svoje državljane, o katerih je vedela, ali pa samo slutila, da imajo kake zveze z NO. Vrstili so se velezidajniški procesi, pri katerih so bili odločni nacionalisti obsojeni samo zaradi svojih vezi z NO. Take zveze je avstrijska justica mnogim tudi podtaknila z narazličnimi falsifikati, da je tako zadostila svoji krvočnosti ter povečala število žrtev mence, da bo to potlačilo probujajočo se narodno zavednost in vedno večje ogorčenje proti tiranstvu. Po vojni je NO prevzela kot svojo največjo nalogo delo za kulturni preporod našega naroda in za poglobitev duševnih vezi med vsemi deli slovenskega juga.

V decembru bo med nami 1000 fotoamaterjev več

Kakor je bilo že objavljeno, je započela leta 1932. svetovna tovarna fotografskih aparatov in potrebin »Agfa« v Berlinu intenzivno akcijo za podvig fotoamaterstva v Nemčiji. V to svrhu so njeni inženjerji in strokovnjaki skonstruirali nov fotoaparat v obliki boksnе kamere, ki se zaradi njene priročnosti, enostavnosti in vsestranske uporabljivosti prav posebno odlikuje. Tovarna »Agfa« je izročila ta aparat po tovarniški lastni ceni v promet na podlagi posebnega nagradnega razpisa. Na ta način je že samo do konca leta 1932 razdelila v Nemčiji nič manj kakor 900.000 teh fotokamer. Zaključena letna statistika je nudila za to nagradno razdelitev aparatov zelo zanimivo sliko. Tako je na osnovi te statistike na primer ugotovljeno, da posreduje vsak 55 prebivalec Nemčije to nagradno kamero, da je odpadlo na deželo 59 odstotkov ter na mesta 41 odstotkov razdeljenih kamer, da je bilo izmed natečajnikov 62 odstot. moškega in 38 odstotkov

škega nebotičnika. Kljub tej frapantni višini te skladovnice fotografskih kamer, vendar še dolgo ne bomo dosegli istega relativnega uspeha in napredka, kakor ga je v preteklem letu zaznamovala Nemčija; kajti ob razdelitvi odkazanih 1000 aparatov, bo imel v dravski banovini to kamero v roki le vsak 1120-ti prebivalec, dočim jo ima v Nemčiji vsak 55-ti prebivalec. Ker pa zanimanje najširših slojev naše banovine za fotografsko umetnost ni mnogo manjše kot v Nemčiji, tedaj je treba kmalu računati s tem, da bo natečaj z oddajo 1000 kamer kmalu zaključen; zanimanje za natečajni razpis je namreč ogromno, saj Slovenci se vedno živo zanimamo za vse nove priobitve tehnike in znanosti.

Po dosedanjih nagradnih prijavah zaznamuje največji odziv Ljubljana, kjer ima že vsak 432. prebivalec to kamero; za Ljubljano sledi Celje, v katerem odpade ena kamera na 189 prebivalcev; nato Novo mesto, kjer ima 210 prebivalcev eno kamero itd. Te številke se bodo seveda do zaključka natečaja še izpremenile v korist ali pa v škodo posameznih mest naše banovine, kar bo pač odvisno od števila odzivov. Upamo, da bo ob zaključku tega razpisa prinesel podrobno statistiko naš edini slovenski fotografski vestnik »Fotoamater«, ki bo številčno pokazal, v katerih krajih in med katerimi sloji našega naroda je največ zanimanja za fotografijo.

Vurberg ali Grajena?

Vurberg, 9. decembra.

Po dobrih dveh urah hoda iz Ptuja prišel v prijazni Vurberg, do katerega vodi lepa banovinska cesta, ali pa tudi bližnja ob romantični Dravi, preko polja in gozdov. Ze od daleč zagledaš iz smrekovega gozda na hričku kupolo vurberškega gradu, last grofov Herbersteinov. Grad sam je starodaven, zgrajen pred 800 leti, notranjost pa je dandanes preurejena v moderen sanatorij ruskega RK za bolne na pljučih. Sanatorij ima moderno opremljene bolniške sobe, jedilnico in igralnico, laboratorij, lasno električno razsvetljavo, vodovod, mleko pa pridobiva iz lastnih hlevov.

Ime Vurberg izvira iz ljudske govorice od krvoločnega zmaja ali kače, po kateri se ga je prijelo ime »Kačjak«, pa so ga pozneje Nemci prekrstili po svoje v »Wurmberg«. To ime se je zelo udomačilo in ga tudi obdržalo do današnjih dni. Tu di prejšnje oblasti, ki so se nahajale v vurberškem gradu, kakor sodna in politična oblast in davčna uprava, so uradno nazivale kraj za Vurberg in je to ime tudi sicer zgodovinskega pomena. V teh krajih so gospodarili že Rimljani in imeli na Vurbergu svojo postojanko. Vurberg ima tudi sedaj razen sanatorija farno cerkev z župniščem. Šolo in poštni urad Sliši pa se, da je nova občinska uprava občine Vurberg ki jo tvori jo po komasaciji Vurberg. Krčevina in Mestni vrh, na eni zadnjih sej sklenila predlagati politični oblasti spremembo naziva občine v ime Grajena. Ljudstvo sodi, da ne bi kazalo sedanjega zgodovinskega imena izpreminjati, saj je ime Grajena posneto zgolj po bližnjem neznanem potoku.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

OD PEKLENSKIH MUK DO ZDRAVJA POTOM TOGAL TABLET

Togal tablete so sredstvo, v mnogih slučajih preizkušeno proti: revmatizmu, ishijas, protinu, hripi, živčnim bolečinam, glavobolu in boleznim prehlada.

Togal deluje dobro in je neškodljiv za želodec in ostale organe v predpisanih dozah. Togal pomaga. Poskusite tudi Vi Togal tablete! Poskus bo tudi Vas uveril.

Togal pomaga izločevati sečno kislino.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobr. št. br. 17661 od 8. decembra 1933.

Domače vesti

Vodnikova družba...

Vodnikova družba še vedno razpošilja letošnji knjižni dar. Vsak dan odhajajo novi zaviti na pošto... Zaloga se zmanjšuje, vendar je nekaj sto izvodov še vedno na razpolago. 20 Din za štiri lepe in zanimive knjige (poleg praktične dva romana in ena knjiga vojnih spominov na Sibirijo), ali ni to vabljiva prilika in dokaz, kako poceni je lahko pri nas dobro štivo?

Letos so nekateri družinski poverjenci zaostali: niso še poslali ne pol in ne denarja. Opozorjamo jih, naj pohite, naklada bo počasi izčrpana, ker se oglašajo novi člani. Kako bodo ti poverjenci zagovarjali pred člani svoje postopanje, če ne dobe naročenih knjig? Z zadržanostjo ne koristijo ne družbi ne sebi in članom.

Za sedaj torej Vodnikova družba še vedno sprejema nove člane in izvršuje zaostala poverjeniška naročila. V Ljubljani sprejemajo tudi poverjenstva, zlasti knjigarna Tiskovne zadruge.

Da! pri tvrdki J. MAČEK na Aleksandrovi cesti 12 kupite najbolj ugodno mošaka in dečja oblačila.

Poročila o prvodecembrski proslavi. Da se je 15. obletnica uedinjenja vršila po vsej dravski banovini izredno svečano, nam spričujejo številni dopisi, ki smo jih že prejeli in jih še prejemamo. Naj nam opreoste dopisniki, da teh dopisov ne objavljamo. Preveč jih je, zato je tehnično nemogoče. Sicer pa so se vršile proslave povsod na enak način in bi bilo nemiselnost na primer v eni številki kakih štiri desetkrat ponoviti besedilo, v katerem bi bila vsakokrat le imena krajev in oseb različna. Naj nam cenjeni dopisniki spričo tolikega pomanjkanja prostora dovolijo le skupno ugotovitev, da je dravska banovina tudi letos na naš najpomembnejši praznik v polni meri izvršila svojo narodno dolžnost.

OBJAVA

Vsled predstoječega letnega zaključka in inventure smo blagu za zimske plašče, suknje, obleke in manufakturi sploh

zelo znižali cene

Nudimo dobro blago, ogromno izbiro.

Vas bomo dobro postregli.

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK

Kongresni trg 15.

(nasproti nunske cerkvi)

Karadordjev dom v Rači. V petek je bil v Rači posvečen dom Karadordja, ki je zgrajen med Račo in vasio Viševac, kjer se je rodil veliki narodni vodja Karadordje. Stroški za zgradbo so znašali okrog 3 milijone dinarjev in sta Nj. Vel. kralj in kraljica prispevala 200.000 Din. V poslopu je urejeno zavetišče siromašnih dijakov iz dunavske banovine, ki se nameravajo posvetiti poljedelskim študijem. Občina Rača je odstopila upravi doma 22 oraloval zemlje za ureditev samostojne poljedelske šole. Proslavi posvetitve so prisostvovali množični zastopniki vseh narodnih in prosvetnih organizacij šumadije.

Odlikovanje. Z redom Beleza orla 5. je odlikovan Cvetko Božič, ravnatelj na direktiji gozdov v Ljubljani, z redom sv. Save 4. pa Zmago Zirnfeld, višji gozdarski svetnik na kr. banjski upravi v Ljubljani.

Iz zdravniške zbornice. Zdravnik volonter dr. Borut Vrščak je bil vpisan v imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino.

Promoviran je bil na medicinski fakulteti v Innsbrucku g. Miro Jamšek iz Ljubljane za doktorja vsega zdravilstva.

Diplomiran je bil za gradbenega inženjerja na univerzi v Ljubljani g. Alfons Dobovšek iz Št. Jurja.

Službeni list dravske banovine objavlja v 99. letošnji številki: uredbo o izvajanju javnih del, naredbo o kontroli kakovosti jajc za izvoz v Nemčijo na račun carskega kontingenta, odločbo o ukinitvi okrožnih inšpektorjev, objavo naredb o pobiranju trošarin, objavo glede statističnih podatkov o gibanju dohodka od taksa; podaljšanje začasnega trgovinskega sporazuma z Rumunijo in razna tarifna obvestila.

Vprašajte

naše stare odjemalce, ako so z našo postrežbo zadovoljni. Odgovor ki ga boste dobili je nam v pomoč — Tudi vam ustrežemo!

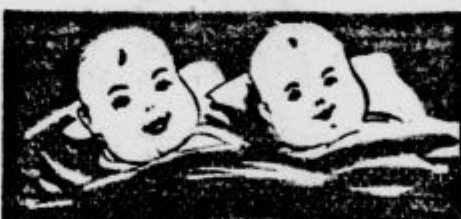
JOS. KRJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta 3.

„BORBE VOJSKE S COWBOYI“

Zapad v krvi, oni divji zapad, katerega ime se je sililo po vsem svetu. Mnogo novih junakov pustolovčin v boju za lepo dekle in za čast. Ljubzen in flirt! Vse to in še več lahko vidite danes v senzacionalnem filmu »Na krvavi meji« v »Zvočnem kinu Ljubljanski dvor« ob najnižjih cenah Din 2.—, 4.—, 6.— in 8.—. Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri svečer.

Na zveznem aerodromu je zaradi zime prenehal vsa promet. Naš Aerodrom ga je itak že zaključil, sedaj pa so ga zaključile tudi podružnice mednarodnih zrakoplovskih družb. Zrakoplovni promet bo počival do 15. aprila prihodnjega leta. Z delom so prenehale tudi vse pilotne šole. Izdanih je bilo 14 diplom turističnih pilotov, dočim je šola za brezmotorna letala dovršila v enem kurzu 43. v drugem pa 12 kandidatov, ki so vsi skupaj izvedli 30.000 startov.

Kruto izkoriščani rudarji. Iz rudnika Jerma blizu Pirota je prišla v Niš peš dobrih 100 km daleč skupina 25 rudarjev, katerim podjetje na zaslužku dolguje že okrog 80.000 Din. Pred kakimi 10 dnevi se je zglasila v Nišu pri banjski upravi tudi večja deputacija iz tega rudnika ter razložila, kako rudnik zadržuje mezde ter na ta način goni rudarje in njihove rodbe v najobupnejšo bedo. Banjska uprava je odredila, da mora rudnik v 24 urah izplačati vse zaostale mezde. To pa se ni zgodilo in se je v najslabšem vremenu podalo spet 25 bednih rudarjev v Niš, da bi tam dosegli izplačilo svojih krvavo zasluženih mezd.

»Nama gre dobro. Vedno sva čila in zdrava, ker nam najina mamica daje piti rogaško zdravilno slatino: čisto ali pa pomešano s sadnim sokom!«

Rogaška slatina vsebuje veliko množino kalcija v prebavljivi obliki. Zato rogaška slatina izkazuje velike zdravilne uspehe pri rahitidnih boleznih, pri obolenjih kostnega sistema in pri slabem razvoju zob. Skladišče rogaške slatine v Ljubljani, Gospodarska cesta 13 (Kolizej).

Zajem nastavlja pa. Ko se je pričela sezona zajemov in je malo bolj pritisnil mraz, so se pojavili divji lovci, ki nastavljajo zajem sanjke. Tako sta našla ioverska paznika gg. Lah in Jernej in Muster Jožef iz Cirkove pri obhodu svojega revirja kar 68 zanj. Zadevo sta javila orožnikom, ki so takovemu že na sledu.

Nesreča slovenskega bojaština. Franc Eših, tapetniški pomočnik brez zaposlenja, po rodu iz Tepanje pri Konjicah, je peš hodil po naših južnih krajih in iskal kako zaposlitve. V okolici Mitrovice je vstopil v neko kolibo, da bi se malo ogrel pri ognju. Nesrečnika pa je tedaj napadla bojaština. Zrušil se je poleg ognja tako, da se mu je vnela obleka in je dobil hude opekline. Neki tuji, ki so se tudi grehli, so izrabili priliko ter so nesrečnega bojaština okradli. Eših je bil prepelan v bolnico, kjer je ostal na zdravljenju.

FRIEDRICH LOEFFLER

Celje-Wien

VERA FURST

Vršac

BAROČNA

Zanimanje alere iz krogov ruske emigracije se obravnava pred sodiščem v Dubrovniku. Tožila se namreč dva izrazita člana ruske kolonije in sicer neki Vostrosabijin, ki je bil Denikinov belogardist in je sedaj znanstvenik pri sreskem načelstvu v Dubrovniku, ter neki dr. Cakalin, ki stvu v Dubrovniku, ter neki dr. Cakalin, ki uživa med ruskimi emigranti in tudi med domačimi prebivalstvom sloves čudodelnega zdravnika. Bivši belogardist in čudodelni zdravnik sta bila dolgo časa dobra znanca in celo prijatelja, ko pa je Cakalin kot zdravnik obogatel, sta se sprila in očita bivši Denikinov oficir, adjutant ali kar je že bil, svojemu rojaku, da je bil, predno je prišel v Jugoslavijo, v službi Črke in da je izvrševal največja grozodejstva. Zaradi tega spora se je vsa ruska kolonija razdelila na dva, ogorčena si nasprotujoča tabora in ko je prišla stvar pred sodišče zaradi žalitev in dejanskih napadov, je moral sodnik razpravo odgoditi za zasliski mnogostevnih prič, od katerih eni obkledajo z najgorostnejšimi obtožbami enega, drugi pa drugega akterja afere.

Adresar Ljubljane

je izšel.

Vsebuje čez 60.000 privatnih in trgovskih naslovov. Dobi se v knjigarnah in v tiskarni

»GRAFIKA«
Ljubljana, Realjeva c. 4. Cena 180.— Din.

MED. UNIV.

Dr. Ludvik Kožuh

začne 15. decembra 1933

ZDRAVNIŠKO PRAKSO

v Ribnici na Dolenjskem (vila Novak) 12971

Podaljšati mladost

se more le s pravilno nego svojega telesa. Ako vam je do tega, da se tudi v poznih letih počutite zdravi, delazmočni in samozavestni, ako vam je do tega, da ohranite neskaljeno veselje do življenja tudi v starosti, uživajte redno, to da brezopogojno sedaj na jesen, dnevno po 1 skodelico Planinka-čaja pred zajtrkom.

Planinka-čaj čisti kri, sestavi ne njegovih zdravilnih planinskih

zelišč proniknejo v vse telesno stanice, odstranjujejo nakopičene in zdravju škodljive usedline, urejujejo prebavo in tako Planinka-čaj pomlajuje ves notranji sistem.

Zahtevajte v apotekah samo pravi Planinka-čaj - Bahovec v plombriranih zavitkih po Din 20.— in z napisom proizvajalca

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana
Rug. br. 12990-20/VII. 1933.

Zločinska roka na cerkvenih orglah. 1. decembra so na Vačah pri Litiji prav lepo proslavili narodni praznik 80-letni mladini, ki je pela na koro, pa so onemogli zlobni nasprotniki spremljevanje na orglah, ki jih je nekdo prav za to priliko pokvaril. Oblasti iščejo zlikovca.

Izvrsten zdravilni čaj. Ni dolgo tega, ko se je pojavil v lekarnah nov prsi čaj, imenovan triglavski rož. Ljudje, ki trpijo za pljučnimi obolenji, za prehladi, bronhijalnim katarom, hripi, naduho ali za vnetjem sapnika, so kaj radi poizkusili ta novi prsi čaj, ki je sestavljen iz mešanice slovitih zdravilnih zelišč. Mnogi so prav hitro opazili znatne olajšave in izboljšanje in hitro zdravljenje, tako da čisto slimo pripravila onim, ki so prehlajeni ali imajo navedene bolezni, da naj si olajšajo bolezen in se zdravijo s pitjem prsnega čaja triglavske rože, ki se dobi v vseh lekarnah, naroča pa se lahko tudi na naslov: »Triglavski rož«, Ljubljana, pošti predal št. 3.

Zbranje »Svečestvaka, koterije združuje vojnih invalidov, se bo vršilo 23. t. m., dobili pa se bodo delili v pisarni utorke v Beogradu. Kralja Ferdinanda ulica 2., kjer se dobijo tudi vse informacije o tej koteriji v korist vojnih invalidov.

Opozorjamo na inerat nove zabavne knjige »Don Kihote«, ki oplenuje prebratelja nena plemenitstva, imenovane tudi vitez stalnostne postave, tako sanjivo, da bo razvedrila mlade in stare.

Obhrede obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna JOR REICH.

H. E. GROH

poje

PESEM O SREČI

Uspeh »Fitonina« je uprav presenetljiv in se ne da s nikomer primerjati, plačeden naših najizkušenejših specialistov za kožne in venerične bolezni... Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah. Po učno knjižico št. 14 pošljite brezplačno »Fitonin«, d. o. o. j. prom. odd., v Zagrebu, pošti prednata 78.

Pri ljudeh s nerodnim delovanjem stva povzroči kozarec naravnega »Frans Joleve« grenčice, če ga popijejo vsak dan zjutraj na tešče, lagodno malo iztrebljenje črevesa.

Darujeta podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trnate 2-III.

Najmanj enkrat na teden se mora črevesje temeljito izčistiti, ker se pri normalni prebavi nabere v prebavilnih organih toliko nepotrebnega balasta od neprebavljenih snovi, da nastanejo težave in motnje. Če se od časa do časa ne izvede temeljito izčiščenje, med mnogimi čustvenimi sravnosti dajejo zdravniki in laiki prednost Artin drogeju. Dve do tri žrnca Artina zaužita zvečer povzročijo zjutraj normalno in izdatno izčiščenje pri katerem se človek niti ne spominja, da se je posluževal kakoga čistilnega sredstva.

Iz Ljubljane

Spored svečanosti Narodne odbrane v Ljubljani. Dne 16. t. m. sprjem predsednika osrednjega odbora Ilije Trifunovića na glavnem kolodvoru, prihod vlaka bo objavljen. Dne 16. t. m.: ob 20. počastitve rojstnega dne Nj. Vel. kralja; sodelovali bodo: radijski orkester (pomnožen s člani opernega orkestra in godbe dravske divizijske oblasti) pod dirigentom kapelnikom opere g. Antonom Neffatom in kapelnikom radijskega orkestra g. Radom Grumom, nadalje operna solista gg. Julij Betetto in Svetozar Banovec in pevski zbor nacionalistov šentjakobskega okraja, solistično petje bo spremljal celoten orkester. Po slavnostni akademiji, ki bo trajala približno dve uri, bo družabni večer igral bo radlo jazz. Prodaja vstopnic v Zvezni knjižari, Selenburgova ulica 7. Dne 17. decembra: ob pol 19. bo imel oblastni odbor redni občni zbor v mestni posvetovalnici, ob 11 pa se bo v sejni dvorani mestnega magistrata slavnostni občni zbor, kamor bo imela dostop vsa nacionalna javnost. Slavnostni občni zbor bo vodil predsednik Ilija Trifunović-Bircanin, ki bo nato ob pol 13 govoril v ljubljanskem radiu. Popoldne ob 15. bo banovinska skupščina omladinske organizacije Narodne odbrane v mestni posvetovalnici.

V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja, pokrovitelja proslave 50 letnice pevškega društva »Slavica«, se bo vršila v soboto 16. t. m. ob 8. svečer v dvorani hotela Uniona vokalni koncert, pri katerem sodelujejo razni pevski zbori in splošno znani in priljubljeni slovenski tenorist g. Franc Ivan. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Preporod bo 16. t. m. slavil rojstni dan Nj. Vel. kralja in 15 letnico Jugoslavi. Je a svojo tradicionalno akademijo v Trgovskem domu Upamo, da se bo vsa nacionalna javnost udeležila akademije tega edinega nacionalno orientiranega srednjega šolskega društva v Ljubljani. Pestril spored s plesom bomo objavili pozneje.

Napredovanje. Povčan je za načelnika 3. skupine 2. stopnje pri direktiji državnih železnic v Ljubljani g. Ivan Deržić.

Zdravniška vest. V Zagrebu je napravil izpit specialista za kožne in spolne bolezni g. dr. Ernest Hammer Schmidl, sin po kvi-je znanega vstopnega z železnico g. E. Hammer Schmidla. Specializiral se je več let na klinikah v Gradcu (prof. B. Matzenauer) na Dunaju (klinika prof. L. Arzi), v Parizu (Hospital St. Louis) in na zagrebški termato-venerološki kliniki pri g. prof. Fra. au Kozulu Cestitalo.

Iz zdravniške službe. Imenovan je za asistenta v bolnici za duševne bolezni Ljubljana — Studenec v 7. skupini g. dr. Stanko Zvolkelj.

Šahovski mojster g. Pirc bo igral v torek 12. t. m. slepo simultanko s 12 igralci. Ker bo to senzacionalna prireditve in prva te vrste v Ljubljani, bo gotovo delna velika zanimanja in oblika. Začetek prireditve, ki bo v kavarni »Zvezdice«, bo ob 20. Prijavnina za partijo je 20 Din in se bo pobirala pred pričetkom. Prijave naj se pošljejo pisмено Ljubljanskemu šahovskemu klubu v kavarno »Etyropok«; eventualno se bodo sprejemale tudi pred začetkom simultanke.

Davna uprava za Ljubljano skolec razpisala javno dražbo razne živine na zakol. Dražba bo od 12. t. m. dalje (izvrsti prazniki in nevelje) na Tyrševi cesti 13 (pri Fitovcu) 20. t. m. bo prav takšna dražba na ljubljanskem celniški Prilitek dnevno ob 8.

Društvo »Karinca« bo imelo redni občni zbor v soboto 23. t. m. ob 16. v društvenem poslopu. Kongresni trg II. nadst. s naslednjim dnevnim redom: poročilo in predloži ravnateljstva, odobritev računov preteklega leta, poročilo in predlog revizorjev, volitev članov ravnateljstva in revizorjev, dolžotila članarine, odločitev o eventualnih samostojnih predlogih in slajdnostih.

Tujski promet v novembru. Tudi v novembru novembra smo imeli v Ljubljani nekaj gostov Jugoslovenov, ki so prišli k nam po poslu. Je bilo 1643, Čehov 58, Avstrijev 76, Francozo 5, Italijanov 107, Nemcev 57, Madžarov 18, Poljakov 6, Rumunov 6, Švicarjev 8, in drugih držav in ostalih kontinentov pa 8. Imel tudi turistov je bilo v Ljubljani 1099 Jugoslovenov, 124 Čehov, 184 Avstrijev, 31 Francozo, 119 Italijanov, 113 Nemcev, 44 Madžarov, 40 Poljakov, 17 Rumunov in 24 Švicarjev, od drugih pa jih je bilo 39. Skupnih nočnin so dosegli Jugoslovani 11.391, drugi pa 3994.

Preporodovci! Danes ob pol 10. bo redni članek sestanka. Predaval bo prof. g. Kolar o aktualnih problemih in naše književnosti. Udeležba strogo obvezna!

H. E. GROH

poje

PESEM O SREČI

Nabirani in ovetilni dnevi, iz vrat staroslovenskega smo prešli: v Ljubljani imamo dosti takih akcij in prav je tako. Saj s tem dokumentiramo dobro in plemenito srce. Toda ali bi ne bilo dobro, da bi se s takim dnevom spomnili tudi onih bednih in ubogih, ki se jih nihče ne spominja — naših staroslovenske? Leta in leta nam hirajo pri svojih pičlih pokojninah, potem ko so svoje zdravje in svojo moč do izčrpanosti posvetili poštenemu delu. Ali bi ne bilo za vse te bedneke primerno prideliti tak ovetilni dan se samo v Ljubljani, temveč po vsej državi? s skromnim pripraskom, ki bi ga posamezniki ali ne občutili, bi olajšali mnogim grenke posledice ure. In v spominjanju najstarejših bi nam bilo zelo zadovoljenje v stihu in blagoslov.

Agfa Box fotokamera št. 24

se ne more kupiti.

Samo če pravilno rešite križanko, jo dobita za tovarniško lastno ceno Din 100.—.

Križanko in razpis zahtevajte brezplačno v DRUGERLI GREGORIO dr. s o. z., Ljubljana, Prešernova ulica 5. 12979

Ponovitev Verdijevega Requema bo v ponedeljek 11. t. m. ob 20. v dvorani Uniona za soli, zbor in orkester v istem obsegu kakor pri prvem izvajanju 4. t. m. Ker je ponovitev v počastitev spomina borcev za našo svobodo, bo pred začetkom izvajanja imela kratek govor v spomin padlih junakov članica narodega gledališča Marija Vera. Kot solisti bodo sodelovali: Zlata Glunčevića, Bernot-Golobova, Banovec in Beletto. Dirigent ravnatelj Polid. Ker je to edina ponovitev Requema in so cene za ponedeljski koncert znižane, opozorjamo občinstvo na ta izredni dogodke. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice v Kongresnem trgu. Sedeži od 10 do 40 Din, stojalca po 5 in 7 Din. Opozorjamo, da je sedežev vseh vrst še dovolj na razpolago; prav tako tudi stojalce. Na koncert opozorjamo tudi vse prebivalstvo, ki ima v Ljubljano ugodne železniške sveze. Prenosa po radiu ne bo.

Komorni veter. V sredo 13. t. m. bo mo čuli v Ljubljani apet znameniti Zarebški kvartet, ki ga sestavljajo gg. Ladislav Miranov, Milan Graf, Dragutin Arany in Umberto Fabbri. Kvartet prireja koncerte stalno po vsej Evropi in je povsod doleten navdušenega priznanja občinstva in kritike. V spominu nam je še laniški koncert Zagrebškega kvarteta, zato pozdravljamo njegovo odločitev, da nastopi spet v Ljubljani. Na sporedu bodo III. kvartet Mane Jarnovica (1745 — 1806), Gotovčev kvartet v E-duru, Beethovenov kvartet op. 18, št. 5 in Sukov kvartet op. 11 — Koncert bo kot Slogin II. komorni večer v dvorani kina Dvora.

Vetonice se dobe v Matični knjižarni in Pivljavi trafiki na Miklavževi cesti.

Udružene bojne organizacije pripravljajo svojim članom in prijateljem da 11. t. m. posetijo koncert Glasbene Matice, ki se priredi na čast borcem, padlim za osvobodjenje Aketiški odbor.

VINA

lastnega pridelka, strogo sortirana: haloški muškati, rizling, beli burgundec, letnikov 1931, 1932, 1933, naproda j večje količine. Freudreich, lastnik vinograde »Gorac«, p. Podlehnik pri Ptuj. 12957

POCENI IN FINI SMUČARSKI DRESI IN DAMSKI PLAŠČI

le pri trvdki

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta, prvo nadstropje.

u. Vitoša, Rila, Pirin so najbolj obiskane pogorja v Bolgariji. Turistovski sport je v Bolgariji postal že narodni sport. Oh ne! dejanski jutriji vlada tudi v Sofiji veselje življenja v vlakih, ki vozijo proti Vitoši. Po dobna je našemu stolu, le da so njena pobočja položnejša in brez gozdov. To je tudi pravi eldorado za smučarja. Kilometre so dolga malo nagnjena pobočja, kjer se na vrhaski smučarsko srce. Najvišja vzpetina na Vitoši pa je Črni vrh (2269 m). Od tod je silno lep razgled proti Sofiji in po ostali Bolgariji. Vse te lepote, ki jih nudi Vitoša turistu, bo podrobno opisal predavatelj dr. Brilej, ki se je sam v letošnjem poletju povzpeli v bolgarske gore. Na to predavanje, ki bo bogato opremljeno s sklopčnimi slikami, vjudno vabi SPD vse prijatelje lep narave, posebno pa one zavedne turisti, ki gotovo želijo posetiti tudi bolgarske gore. Predavanje bo v četrtek 14. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice.

Zlata je vreden dober svet

O tem se lahko sami prepričate, če kupite svojemu prijatelju ali prijateljici za božič prečesljivi roman

Prokletstvo ljubezni

ki se dobi pri upravi Slovenskega Narodnega za znižano ceno in staneta ob dela Din 20.—, vezana Din 40.— (s poštnino Din 3.— več). Znesek se nekaže po poštni nakaznici.

u. Congorilla. ZKD bo predvajala danes ob 11. dopoldne znameniti film iz življenja sveri v Afriki. Ne zamudite!

u. Po mestih ob Sredozemskem morju nas poveda, kakor smo že poročali, JS v svojem predavanju 11. t. m. v Delavski zbornici ob 20 (prihajamo že enkrat, da si vsopniče pravilno preskrbimo, ker jih ni več mnogo na razpolago. Slike, ki se bodo predvajale, so tako krasne, da vam nazorno predstavljajo pokrajine, o katerih bo govoril predavatelj g. dr. Černe. Diapositive je napravil po lastnih slikah g. Gregorij, atelje Doria, in bodo predvajane na popolnoma nov način, ki bo za obiskovalce predavanja nudil izreden užitek. Vstopnice se dajo v Tičarjevi trgovini, Šelenburgova ulica, slojiška pa pri blagajni na dan predavanja. Čisti dobitek je namenjen za zgradbo Jadranskega doma, ki bo služil mladini naše banovine za zdraviljenje in okrepitve.

u. Anny Ondra se nam danes predstavi v svojem najnovejšem filmu »Prilovke gozpodice Hoffmannove«. Snov filma je zelo zabavna. V filmu sodeluje tudi Ida Wjstova. Ogledajte si danes ta film v Kinu kuu Matije.

u. Društvo slepih je darovala v spomin blagopokojne gospe Marije Likarjeve, učiteljice vdove, rodbina Poljšak-Mally znesek 100 Din. Srčna hvala!

u. Za CM sklad septembrskih žrtv je nabrala 1 ljubljanska moška podružnica 900 Din. Iskrena hvala!

u. Krajevna organizacija JNS na kolejski okraj vabi k redni odborovi seji, ki bo v torek 12. t. m. ob 20, pri g. Fr. Slovši v Kolejski ulici. Obravnava se bo tudi bučična.

u. Vstopnice za »Ciciban« so dobe danes dopoldne v v Delavski zbornici (Strokovna komisija), popoldne pred predstavo pa v Unionu.

u. Namesta svetja na kredo blagopokojne Marije Likarjeve je darovala rodbina dr. Leona Šavljina 100 Din za Dijski dom knezine Zorke v Ljubljani. Najlepša hvala!

u. »Stan in dom« r. s. o. s. v Ljubljani, namenjajo svojim članom, da bo redni občni zbor v nedeljo 17. t. m. ob pol 10, v gostilni A. Huta na Glinah, Triška cesta 10, s običajnim dnevnim redom. Načelstvo, pripraveno ob mestne planarne, se bo vršilo danes ob 10. dopoldne v novo otvorenem lokalu v prehodni palači »Viktorije«. K udeležbi so vabljene vse gospodinjice, ki so poale izpolnile vprašalne nile.

u. Na vsak način v zapor. Pred sodnika-podpisa okrožnega sodišča je včeraj stopil original, ki je zaletel, da bi prebili simo v ljubljanskih zaporih. France Jesenovec je iz Rožne doline, samski sobni slikar, je 12. novembra letos pred Končanovo gostilnico kričal: »Živel komunizem! Zastava mora se danes goreti!«. Obtožen je bil prestopa zoper oblast države in njene ustavne ureditve po čl. 100 k. s. France je vse priznal. Ko je bil na poljezi samišlan, je navedel, da je to tako govoril samo zato, da bi čez simo prišel v arest, kjer je toplo in ima hrano. Bil je obsojen na 1 leto zopora.

u. Načelstvo Ciril Metodove razglednice za božič in novo leto, ki se dolo pri OM plarni, Beethovnova ulica št. 2.

u. Novi začelniški plesni tečaj Jenkove šole v Kazini se prične jutri v ponedeljek ob 20. Prihajate.

u. V petih urah vse družabne plesne Vas nauči edino mojster Jenko v Kazini. Posebne ure in informacije vsak dan.

u. Nedeljski popoldanski ples s poukom se vrši od pol 4. do 7. v Jenkovi šoli v Kazini.

Iz Maribora

u. General Rudolf Maister — častni občan mariborski. Na seji 30. novembra t. l. je občinski odbor občine Maribor priznal osebojitelja Maribora in severne meje g. generala Maistra za svojega častnega občana.

u. Poziv nacionalni javnosti. Pozivamo vso nacionalno javnost, da se v čim večjem številu udeležijo pevskega koncerta koroskega pevskega zbora iz Podjune ob sodelovanju Glasbene Matice, ki bo danes dopoldne ob 10. v kazinski dvorani. Naša dolžnost je, da podpremo naše brate mariborane, ker to po vsej pravici zaslužijo.

u. Ljudska univerza. Jutri koncertira v veliki kazinski dvorani prof. konzervatorija v Ljubljani g. Karlo Rupel. Na klavirju ga spremlja gospa Zariškova. Predprodaja vstopnic na običajnih mestih. — V petek dne 15. t. m. bo predaval g. univ. prof. dr. Manojlovič, predsednik akademije znanosti v Zagrebu, o Aleksandru Velikem.

u. Včerajšnji trg za živila je bil še precej dobro založen. Kmetje iz Dravskega polja so pripeljali 32 voz zaklanih prašičev in 9 voz sočiva in sadja. Tudi na kokošjem trgu je bila precej dobra izbira. Cene blaga pa se izza zadnje sobote niso izpremenile.

u. Ipevčeva župa vabi vse pevce in ljubitelje koroske narodne pesmi, da se v čim večjem številu udeležijo današnjega koncerta, ki bo ob 10. dopoldne v veliki dvorani. Pri koncertu so sodelovala tudi mariborska Glasbena Matice.

u. Starešine AKD »Jadrane« imajo svoj redni sestanek v torek dne 12. t. m. ob 20. v loviski sobi pri »Orlac«. Vjudno vabljene so tudi starešine izven Maribora.

u. Zgodovinsko društvo v Mariboru je zaradi koncerta koroskih pevcev preložilo svoj redni letni občni zbor na soboto 16. decembra ob pol 17. Kraj in dnevni red sta ista.

u. Starešine akademskih društev Triglava in Jadrana imajo svoj skupni sestanek v torek 12. t. m. v loviski sobi hotela »Orlac«. Vabljene so tudi starešine društev izven Maribora.

Že v osmih slučajih

se ni izplačala nezgodna zavarovalnina, ker so bili naročniki v zaostanku s plačilom naročnine. Tudi za Vas »zavarovanje pri zavarovalnici »TRIGLAV« ni veljavi, če še niste nakazali denarja za tekoči zadnji kvartal.

u. Organi mestnega načelstva pobirajo že leto dni naturalije, kakor so jih hišni lastniki in najemniki vpisali v nabiralnih polih, ki so bile dostavljene vsem hišnim lastnikom za pomožno akcijo. Dae ološja in čim prej zavrti zbiranje, naproša mestno načelstvo vse dobrotnike, da imajo predmete, ki so jih obljubili darovali, pripravljene, da nabiralec ne bo treba čakati in pravčasno hoditi na eno in isto stran. Nadalje naproša mestno načelstvo vse darovalce, da zlasti obnošne obleke, obutve in perilo, kolikor ni celo, izročijo za zakrpanje ali za čiščenje. Kdor pa ni vpleal v nabiralni pol stvari, ki jih hoče darovati pomožni akciji, se naproša, da to sporoči socialno-političnemu oddelku mestnega načelstva. Rotovski trg št. 10, telefon 2755, nakar se bodo občinski organi zglasili pri njem in prevzeli darove.

Iz Celja

u. Lep uspeh Celjskega šahovskega kluba. Dne 25. novembra je bil v Celju odigran šahovski turnir med celjskim in varazdinskim šahovskim klubom s neodločenim rezultatom 5:5. V četrtek 7. t. m. zvečer na je igral Celjski šahovski klub v Va »nu revan« tekmo s tamšnjim šahovskim klubom. Celjsani so dosegli zelo lep uspeh in zmagali v razmerju 8:2. Podrobni rezultati (prvi navedeni so Celjsani, drugi navedeni pa Varazdinci): inž. Sajovic : prof. Fice 1:0; Volkar : prof. Baraga remis; Krulc : inž. Kaderavek 1:0; Modic : Kalchbrenner 1:0; Grašar : inž. Brixl 1:0; inž. Pipuš : Kraus remis; Cijan : Hadži remis; Kocmur : Cerjan remis; Vl. Diehl : senator Hikec 1:0; dr. Cerin : Publiković 1:0. Celjsani so bili v Varazdinu sprejeti zelo gostoljubno in so s to zmago pokazali, da ne zaostajajo za prvimi šahovskimi klubi v državi. Škoda pa je, da tesno odmerjen prostor v kavarni »Evropie« v Celju ovira še živahnejše delovanje šahovskega šahovskega kluba, katerih število je te dni preskočilo stotino. Potrebno je, da bi lastniki kav. s poskrbeli za zadostno število prostorov za šahiste. Sedaj se vrši v Celju glavni šahovski turnir za prvenstvo CSK. Turnirja se udeležuje 12 igralcev, ki igrajo ob sredah in petkih. Vsako zadnjo sredo v mesecu se vrši brzoturnir. Dragoceno bi bilo, če bi bili vsi celjski šahisti organizirani v CSK. S tem bi podprli klub gmojno in moralno ter mu omogočili še uspešnejše delovanje.

u. Na vsak način v zapor. Pred sodnika-podpisa okrožnega sodišča je včeraj stopil original, ki je zaletel, da bi prebili simo v ljubljanskih zaporih. France Jesenovec je iz Rožne doline, samski sobni slikar, je 12. novembra letos pred Končanovo gostilnico kričal: »Živel komunizem! Zastava mora se danes goreti!«. Obtožen je bil prestopa zoper oblast države in njene ustavne ureditve po čl. 100 k. s. France je vse priznal. Ko je bil na poljezi samišlan, je navedel, da je to tako govoril samo zato, da bi čez simo prišel v arest, kjer je toplo in ima hrano. Bil je obsojen na 1 leto zopora.

R. PAJK Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar KLOBUČAR KLOBUČKE vseh vrst v Sv. Petra c. 51. Najmodernejšo obliko.

u. Za božič same razglednice primorskih akademikov! Dobe se pri vseh večjih trafikah.

u. Vajenski dom. Danes ob pol 10. bo pod okriljem ZKD predavanje g. laksa o Primorski in Korotki.

u. Vajenski dom. Jutri 11. t. m. ob pol 19. bo pod okriljem ZKD predavanje g. Kravosa o oceanemarni paritiki.

u. Na vsak način v zapor. Pred sodnika-podpisa okrožnega sodišča je včeraj stopil original, ki je zaletel, da bi prebili simo v ljubljanskih zaporih. France Jesenovec je iz Rožne doline, samski sobni slikar, je 12. novembra letos pred Končanovo gostilnico kričal: »Živel komunizem! Zastava mora se danes goreti!«. Obtožen je bil prestopa zoper oblast države in njene ustavne ureditve po čl. 100 k. s. France je vse priznal. Ko je bil na poljezi samišlan, je navedel, da je to tako govoril samo zato, da bi čez simo prišel v arest, kjer je toplo in ima hrano. Bil je obsojen na 1 leto zopora.

ZVOCNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI. — Telefon 33-87

Danes premiera sijajne burke

CARJEV ADJUTANT

Do solz se boste nasmejali kot svojčas pri nepozabnem »Lažnem feldmaršalu«. — V glavni vlogi

VLASTA BURIAN

Dopolnilno najnovejši zvočni tednik. Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. jutri ob 4.7. in 4.9. uri.

Pride! GLAS SRCA! Pride! Gustav Fröhlich.

skim umetnikom ter al nabavili večje št. lo umetnin.

u. Ljubljanska drama bo gostovala v torek 12. t. m. ob 20. v gledališču in upri zoriia Molierjevo delo »Tartuffe«. Predstava bo v abonmaju.

u. Na Ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. Bilimović iz Ljubljane o problemu načrtnega gospodarstva. Predavanje tega odličnega ekonomskega strokovnjaka, ki je bil aviočas ukrajinski finančni minister, bo gotovo zelo zanimivo.

KRAJEVNEGA ZASTOPNIKA

za CELJE in okolico išče velika mednarodna zavarovalna družba. Interesenti z dobrimi referencami naj se zglasijo v ponedeljek in torek, dne 11. in 12. t. m., med 15. in 16. uro v hotelu Unionu v Celju. 12982

u. Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 zvočni vefilmi »Dr. Mabuse« in zvočni žurnal. Danes ob 10.30 dopoldne predstava za mladino.

u. Samo direktno iz tovarne se kupijo zelo poceni sukne, obleke in aploh vsa konfekcija. Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje.

Iz Kamnika

ka— Plemenito delo naših Kolašič zasluži javno priznanje in zahvalo. S tihim in požrtvovalnim delom so v teku leta zbrale precej sredstev za letošnji obdaritev, kateri so prisostvovali tudi zastopniki občine, oblastev, društev in cerkve. Po nagovoru, podpredsednice in dveh deklamacijah je bila obdarovana revna šolska mladina in sicer 52 deklic in 36 dečkov s perilom, obleko in čevlji, obdarovanih je bilo tudi 53 starih siromakov z obleko in gotovino. Na kraljev rojstni dan 17. t. m. bo Kolašič obdaroval še 20 revnih šolskih otrok v Radomljah in v Komendi.

u. Jubilej čitalnice. Naša čitalnica praznuje letos 65letnico ustanovitve. Kamnik mnogo dolguje čitalnici za njeno plodonosno dolgoletno delovanje na narodno kulturnem polju in vsa kamniška javnost s ponosom zre tudi na ta jubilej svojega najstarejšega narodnega društva želeč mu prav toliko uspehov v bodočnosti. V četrtek 14. t. m. bo v čitalnici 65. občni zbor društva, v soboto 16. t. m. pa bo dramski odsek čitalnice proslavil jubilej z otvoritveno predstavo letošnje sezone. Uporizori bo po Ivanu Cesarju prirejeno sijajno veseligr »Maksela«.

Z Jesenic

u. Podružnica »Jutra« dobiva vedno več vprašanj in zahvalnih pism za Philips radio. Obrnite se na zastopnika: J. Pučka Jesenice (Gorenjsko).

Iz Hrastnika

u. Kino Sokol predvaja danes tihotapski film »Beli strup« in zvočni tednik.

Iz Zazorja

u. Počastitev zaščitnice rudarjev. Letos se je spet slovesno obhajala sv. Barbara. V Kisovcu se je zbralo veliko število rudarjev, ki so z rudarsko godbo na čelu v sprevedu prikorakali do rudniškega ravateljstva, ob tam pa skupno z ravateljem in uradnimstvom v cerkev. Po maši je bilo v rudniški restavraciji pogostenih poleg aktivnih rudarjev tudi večje število brezposelnih. Po lepem nagovoru rudniškega ravnatelja, ki je govoril o hudem boju rudarskih družin za obstanek se je nabralo za brezposelne rudarje 920 Din.

u. Bogat Miklavž je bil v Sokolskem domu in je prinesel deci razne darove. Sokolske mladine je bilo obdarovane okrog 300 z belim moko. Vsak je dobil dar po pridnosti obiska vaj, in sicer nekateri po 10 kg, drugi po 8 in po 6 kg. Vsega skupaj se je razdelilo 32 vrec po 85 kg. Družine obdarovanih otrok so bile vesele. saj bodo lahko po dolgem času spet pekle beli kruh. Sokol je storil veliko socialno delo, ker je z darovi marsikateri družini omejil bedo vsaj za nekaj časa. Zvečer je Miklavž obdaroval tudi odrasle.

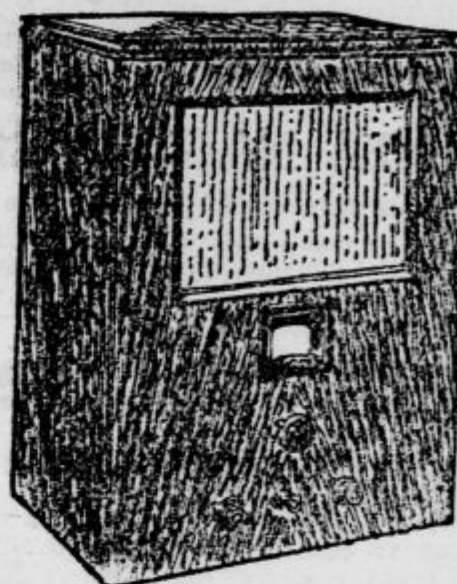
u. Žrtve bede. Te dni so pokopali 50-letnega družinskega očeta invalida Alžbija Reklavca iz Lok, ki je nenadoma preminil zaradi pomanjkanja. V ponedeljek proti jutru je ženi žolil, da je lačen. Prosil jo je naj mu da jesti, če ima kaj. Žena je vestala iz postelje in zakurila. Ko se je čez malo časa vrnila, je moža našla že umirajočega. Zadel ga je kap. Reklavc je svojočasno delal pri rudniku. Bil je pri zadnjih redkejših tudi na odpuščen. Od rudnika ni dobil nikake pokojnine. Njegova invalidna mesečnih 45 Din ni zadostovala niti za mirko. Smrt ga je rešila nadaljnjega pomanjkanja.

Iz Ljutomera

u. Občinski odbor se je na zadnji seji bavil z vrsto manjših zadev. Tako je med drugim sklenil, da pristopita mestna občina in g. župan k Zupanski zvezi. V tajni seji je odbor imenoval za tehničnega vodjo električnega podjetja g. Edvina Vrbnjaka z mesečno plačo 1300 Din. Na poziv sreskega načelstva, naj mu da mestna občina še eno pisarniško sobo na razpolago, se je sklenilo odgovoriti, da za zdaj ni moči ugoditi tej želji. Sresko načelstvo se bo tudi naposilo, naj izvede novo razdelitev pri-spevkov občin za svojo nastanitev. Za pogostitev koroskih pevcev, ki bodo 8. t. m. koncertirali v Sokolskem domu je mestna občina votala primeren znesek. Nato je g. župan poveril predsedstvo svojemu namestniku in je odbor potem sklenil, da bo občina plačevala g. županu za njegovo skoro celodnevno delo v občinski pisarni najmanjno za stanovanje v znesku mesečnih 700 Din. Blagajnik g. Horvat bo dobival mesečno 200 Din nagrade, predsednik gospodarskega odseka g. Kikec bo užival korist od polovice občinskega travnika v Krcu, kakor jo je užival že njegov prednik. Pred kratkim je bila tudi seja novega krajevnega šolskega odbora, na kateri se je odobril proračun v znesku Din 70.000 (za 8000 Din manj ko v tekočem letu). Za blagajnika je bil izvoljen g. Stopar.

u. Gasilski dan v Ljutomeru. Predzadnji nedeljo se je gasilstvo lutomerskega sreza sestalo, da se organizira v novi župi po predpisih zakona o gasilskih prisotnih je bilo 98 delegatov od 50 društev. Načelnik lutomerske gasilske župe g. Kuharič je v otvoritvenem govoru med drugim omenil, da so prešle v sestav nove župe tudi tri gasilske čete občine Strigove. Orisal je glavne določbe gasilskega zakona ter izrekel željo, da bi prva skupščina našega sreskega gasilstva potekla v redu in slogi.

3+1 cerni

ORION RADIO 7331

Dobiva se proti gotovini in na obroke pri večini radio trgovcev.

ORION BAND

PASS

sprejemalec z vgrajenim dinamičnim zvočnikom, Tungsram barijevimi cevmi in s vsemi novostmi moderne radiotehnike omogoča dober sprejem velikega števila postaj ob močni in točni reprodukciji

Sreski načelnik g. dr. Farčnik je nato poudarjal važne funkcije, ki jih je prevzelo gasilstvo, in dejstvo, da so gasilci pri izvrševanju svoje odgovorne službe javni organi, ki jim je poverjen tudi del ljudske vzgoje. V enakem smislu je govoril tudi župan g. Zmavec. Nato je s poročili tajnika in blagajnika likvidirala ljutomerska gasilska župa. Po govorih več gasilcev, ki so poudarjali potrebo sloge, se je sprejel predlog g. Ivajšiča, naj se iz treh kandidatnih list, ki so se pojavile, sestavi ena lista, na katero bi mogli vsi delegati pristati. Tako je bila z vzklikom izvoljena uprava skupne župe, in sicer: načelnik Kuharič Lovro, namestnik Hraščelj Joža, tajnik Kikec Franc, namestnik Dunaj Alojz, blagajnik Sinigoi Ignac, namestnik Ribič Ivan, odborniki: Stuhac Jakob, Vračko Franc, Ivanjšič Ludovik in Ščavničar Stefan. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Senekovič Franc, Babič Matija, Skuhala Franc, Verzel Leo in Zemljič Franc. Delegata za skupščino zajednice sta načelnik in inž. Lupsa Ferdo. Po volitvah je načelnik prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno ministru za telesno vzgojo.

Iz Novega mesta

u. Učiteljsko zborovanje v Novem mestu. Preteklo soboto je zborovalo učiteljsko novomeškega sreskega društva JUUV v novomeški osnovni šoli. Predsednik učitelj g. Menard se je spomnil državnega praznika s poudarkom nacionalne zavesti učitelstva in omenil 60 letnico tovariša Engelberta Gangia. Obravnave so se razne aktualne stanovske in šolske zadeve in je postal nekaj šolskopravnih navodil sreski šolski nadzornik g. Zagorc. Sledilo je zanimivo predavanje o Lavtarjeri računski metodi, ki ga je podala ga. dr. Pirkmajerjeva, poznavalka pokojnega Lavtarja in njegova učenska asistentka. Ob zaključku zborovanja je bil razgovor o vprašanju imovine učiteljskega terjalnega saveza, katerega občni zbor se je po zaključku zborovanja tudi vršil.

u. Redko lovsko srečo so imeli na dan sv. Huberta naši lovci, člani podružnice SLD v Brulskem. Padli so dve srni, pet zajcev in ena lisica. Srnjad je pri nas velika redkost. Tudi na dan sv. Martina je bila lovška sreča naklonjena vavtovskim in straškim lovcom, in sicer blizu meje lovišča kneza Auersperga. Tu je padlo pet srn.

u. Polna harmonija v družini je šele tedaj, kadar sedi za Philips Radio. Zahtevajte brezplačno predvajanje pri zastopniku M. WALTER, urar-optik NOVO MESTO. 12914

u. Naš živilski trg je še vedno staroverski: vse dobrote so razložene po tleh. Nekaterim prodajalcem je videti, da jim manika doma mila. Avtomobilisti pa imajo največji užitek, če drvijo okrog prodajalk in kupovalci in skopijo nastavljeni živili in njihovo obleko.

Iz Ptuja

u. Niti koleša vozov niso varna pred tatovi. Nedavno noč so izginile posestnici Januševri Mariji v Janeževskem vrhu iz hleva tri kokoši, obenem pa ji je tat odnesel sprednje in zadnje kolo od voza. Orožniki tatu zasledujejo. Upati je, da ga bodo ukradeno koleša sama izdala.

u. Štrelska družina bo imela redni občni zbor v nedeljo 10. t. m. ob pol 10. dopoldne v spodnji dvorani Narodnega doma.

u. Družabnost med oficirji in civilnim prebivalstvom se pri nas zelo goji zlasti s priljubljenimi čajankami, ki jih prireja Oficirska čitalnica. Dne 10. t. m. ob 16. priredi čitalnica spet čajanko, na katero vabijo oficirji vse rezervne oficirje in prijatelje.

u. Zborovanje Zupanske zveze za ptujski srez je bilo v nedeljo v Narodnem domu. Vodil je zbor g. Joško Lah, župan iz Osluševca, ki je pozdravil sreskega načelnika g. dr. Bratnjo, župana g. Jeršeta, zastopnika Zupanske zveze iz Ljubljane g. dr. Fuchsa in tajnika banke uprave g. Gorkiča. V imenu Zupanske zveze je govoril g. dr. Fuchs, ki je poudarjal, da je zveza vsak čas na razpolago za potrebne

informacije. Pri volitvah pododbora Zupanske zveze za ptujski srez je bil izvoljen za načelnika g. Lah Joško iz Osluševca, za podnačelnika pa mestni župan g. Lado Jerše. Izvoljenih je bilo še pet odbornikov. Zatem je imel predavanje tajnik banske uprave g. Gorkič, ki je predvsem obravnaval novi občinski zakon, nato pa obravnaval v glavnih potezah likvidacijo starih občin in poslovanje novih zlasti glede na sestavo proračuna. Po predavanju se je razvila živahna razprava. j. »Tatvine kokoši«. V eni zadnjih noči je bilo ukradeno posestnici Mariji Kodrovi na Bregu iz hleva 19 kokoši. Domači hlapec je slišal sumljiv ropot in je v temi opazil senoo nekega možkega. Za tatovi je spustil pse, na katere pa so tatovi streljali in ranili enega psa. Se v isti noči so tatovi obiskali posestnika Dvorskega v Turniščah in odnesli 9 kokoši. Posetili so tudi mlin g. Zorčiča v Turniščah, kjer pa so bili prepojeni in je gospodar spustil na tatove pse. Naslednjega dne so je našli sled krvi, kar je znamenje, da je pos tatu ugriznil. Sumi se, da gre za organizirano tatinsko družbo, ki ji diši kokošja pečenka.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in sanesljivo
Ne škoduje!
Odobreno od Ministerstva javnega zdravstva in narodnega zdravja
Št. 240 od 12. 1. 1932.

Poslano

Poziv neznanim junakom!

V noči od 30. novembra na 1. december so neznaní storilci a črno barvo in blatom pomazali napi emoje trdnice: Amerikan - Import A. Adamovič — nadomeštni dobi za avtomobile, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 86. Ker se prodaja rša ameriško blago in ker je bil moj oče — nekdanji veliki šurpan — znan kot hrvaški rodoljub ne glede na staro pisavo rodbinskega imena, mi je la napad pred državnim praznikom popolnoma nepopoln. Če mi neznaní storilci s tem niso hoteli napraviti reklame, naj mi vsaj povedo, kaj jim na besedi: naslova trdnice ni več, ker bi, kakor pri vsem svojem poslovanju sploh, rad ugodil željam interesov.

Dr. Anton C. Adamovič.

Vremensko poročilo

Številke za osnažbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

9. decembra

Ljubljana 7, 769.7, —4.0, 82, E1, 10, 0.3 sneg; Ljubljana 13, 769.9, —3.2, 75, SW1, 10, —; Maribor 7, 769.6, —6.0, 90, mirno, 10, 0.3 sneg; Zagreb 7, 770.3, —5.0, 85, E1, 10, —; Beograd 7, 771.1, —13.0, 90, mirno, 10, megle, 8.0, sneg; Sarajevo 7, 768.3, —4.0, 90, mirno, 10, 0.5, sneg; Skopje 7, 767.7, 0.0, 90, W1, 10, —; Split 7, 761.5, 7.0, 35, NE3, 9, 0.1, dež; Kumbor 7, 760.9, 12.0, 90, SE3, 10, 15.0, dež; Rab 7, 764.4, 4.0, 33, NE3, 10, —

Smučarji!

Najbolše, od smučarskih mojstrov priznane, nepremoljive, specialno izdelane smučarske čevlje pod znamko »BRANA« izdelujeta

BRATA NAGLIČ, ŽIRI

Zahtevajte cenik! Cene solidne!
Naše čevlje dobite tudi v trgovini tvrdke A. GOREC, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1.

Tragedija mlade matere

Pod vlak je šla 21-letna Terezija Resnikova z Jesenic

Ljubljana, 9. decembra.

Včeraj smo poročali o tragični nesreči železnice premikača Andreja Kolarja na glavnem kolodvoru, ki ga je ubila in razmesarila lokomotiva jutranje brzovlaka, odhajajočega proti Zagrebu. V večernih urah pa se je pripetila drug strašen dogodek na gorenjski progi, in sicer tik železniškega prelaza ob Aleševčevi ulici v Šiški, baš nasproti starega aerodroma.

Ko je privozil gorenjski osebni vlak, ki prihaja na glavni kolodvor ob 19.25 in so odklopili lokomotivo, da jo spravijo v kurilnico, sta opazila strojevodja Vincenc Osredkar in pa kurjač Alojzij Sodus na kolesih lokomotive krvave maza, drobce mesa in koščke odrinane oblike. Vsa razburjena in prepašena sta zadevo takoj javila v prometni pisarni, nakar so od tam telefonirali službojujočemu prometniku g. Černvcu na gorenjski kolodvor, ki je obvestil šišensko policijsko stražnico in pa nadzornika proge Valentina Poženela.

Nadzornik Poženel se je takoj podal na pregled proge, prav tako so pa prihiti tudi na progo stražniki. Ti so res kmalu našli na progi v bližini prelaza ob Aleševčevi ulici krvave sledove, takoj nato pa tudi popolnoma razmesarjeno truplo neznanke ženske. Čakalo pa jih je še večje presenečenje, vprav zaprepaščenje. V snegu, kak meter od proge, so našli tudi trupelce novorojenčka, ki se je odločilo od materinega telesa v hipu, ko je nesrečno pograbil stroj. Spodnji del nesrečnice je ležal prav tako tik proge, dočim je gornje telo valila lokomotiva pod seboj kakih 15 m daleč ter je ležalo tamkaj kakor velika kepa krvavega mesa. Posamezne dele je lokomotiva vlekla še dalje s seboj in jih razmetala ob progi. Popolnoma razmesarjen je bil tudi obraz in snop vsa glava, tako da ni bilo mogoče razločiti niti ene poteze.

Ko so policijski organi še natančneje preiskali razna mesta tam okoli, so ugotovili, da se je vlegla neznanca ob-

panka na progo tik prelaza. Na mestu, kjer se je izvršila strašna drama, se poznajo v snegu tudi sledovi čevljev, odnosno snežik, ki jih je imela na nogi. Tik ob prelazu so našli v snegu tudi steklenico, držalo liter in pol z etiketo »Rum«, a je bila steklenica napojena z vinom. Dalje so našli tamkaj, še rjavo pleteno čepico z belimi prameni, dva robca brez monograma in pa kose druge oblike.

Na kraj pretresljivega dogodka je prišla policijska komisija, ki sta jo tvorila zdravnik dr. Avramovič Pavle in pa policijski uradnik g. Florjan. Kakor je ugotovil zdravnik je bilo dete, ki se je v hipu nesreče odločilo od materinega telesa že skoro donošeno, moškega spola, in je najbrž kak trenutek tudi živelo. Ženska je morala biti najbrž precej obilna in tudi precej velika. To se je moglo sklepati tudi po lakastih polčevljih in na rjavih skor novih snežkah, ki imajo precej veliko številko. Truplo nesrečnice so pozneje prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu, kamor so položili tudi trupelce deteta.

Identitete samomortke niso mogli dognati na mestu, ker ni imela pri sebi nikakih dokumentov, pa tudi če jih je imela, jih je lokomotiva popolnoma raztrgala in jih raztresla morda neke daleč na progi. Policija je ves dan poizvedovala, kdo bi bila nesrečnica. Šele v teku poznega popoldneva so mogli dognati ime in usodo. Bila je komaj 21-letna Terezija Resnikova, doma z Jesenic. Služila je do zadnjih dni v okolici Medvod in je prišla pred nekaj dnevi k svojim sorodnikom v Šiško. V teku pogovorov je povedala, da zdaj na svojem službenem mestu nima posebnega dela in je tako lahko prišla v Ljubljano. Pred sorodniki je tudi skrivala, da je v blagoslovljenem stanju, vendar ni kazala posebnih želosti. Snodi okrog pol 17. se je mirno poslovila od sorodnikov, rekoč, da si gre ogledat Ljubljano. Potem pa je ni bilo več nazaj. Šla je v smrt s svojo tiho žalostjo in obupom.

Nova policijska ura

Ljubljana, 9. decembra.

Banska uprava je sporočila te dni Zvezi gostilničarskih združenj osnutek uredbe za spremembo policijske ure v gostilniških in kavarniških obratih. O določbah uredbe se bo seveda še vršila debata in bo sklican v ta namen tudi sestanek prizadejanih, da bodo razpravljali o vseh točkah.

Po uredbi banske uprave naj bi veljala v bodoče v dravski banovini naslednja policijska ura: v Ljubljani, Mariboru in Celju za gostilne do polnoči, za kavarne pa do 1. po polnoči. Za sedeže srestih načelnikov in za ljubljansko okolico bi bila policijska ura v gostilnah ob 23. v kavarinah pa ob 24. Za vse ostale kraje poleti od 1. aprila do 30. septembra: gostilne do 23. pozimi od 1. oktobra do 31. marca pa za gostilne do 22. in za kavarne do 23.

Vinotoki, ljudske kuhinje in slični obrati bodo imeli po uredbi enake poslovne ure, kakor drugi trgovski obrati. Te vrste lokali bodo smeli biti odprti v bodoče samo od pol 8 ure jutraj pa do pol 20 ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih pa bodo morali biti taki lokali sploh zaprti.

Naša banovina je izrazito tujsko-prometna dežela, od tega ima stalen dohodek. Tuji prinašajo denar in tem je treba ustrezati. Tuji obiskujejo poleti tudi naše podeželje, izrazito kmečke kraje, celo male vase. Ne gre, da bi se ustrezalo tujem samo po izrazitih letoviških krajih, marveč je treba računati tudi z onimi, ki si hočejo privoščiti zabavo in razvedrila tudi v malih krajih. Če bo nova uredba ustrezala priklanam v mestih se bo tudi še pokazalo. Izrazitih modernih zabavišč pri nas itak ni, zato se kaj rado dogaja, da odhajajo petičnejši tuji iz naših mest v sarko banovino in dalje na jug, kjer so v mnogih pogledih širokogrudnejši in nudijo tuju, kar se zabave po mestih tiče, mnogo več kakor morejo tuji najti pri nas.

Konec mlade kariere

Kazenski sodnik ljubljanskega okrožnega sodišča g. Mirko Koršič je včeraj izrekel sodbo v kazenski zadevi prot bivšemu bančnemu uradniku, 27-letnemu Marjanu ... rodom iz Kranja Državni tožilec ga je obtožil zaradi prevare v 14 primerih, pri nekaterih je šlo tudi za razmeroma velike vsote. Obtožen je bil dalje, da je obzupesil neko izvršno in da je razžal nekoga sodnika v njegovi službeni funkciji.

Marjan P. je nastopal samozavestno, vedno je bil eleganten, mnogim je govoril, kakor pravi obtožnica, da rabi denar za veliko kupčijo z Rusijo, pri kateri naj bi zaslužil 40.000 Din. drugem je zopet pripovedoval, da rabi denar za poroko z bogato nevesto. Po poroki na bo vse poravnal. Nekaterim garantom je celo privoščeval, da ima v Ameriki bogate sorodnike in da se tja pelle zaradi ureditve dedščine. Res se je pred leti odpravil v Ameriko, na se po nekako enoletnem bivanju zopet vrnil v domovino, kjer se je proti

njemu nabralo toliko obtežilnega gradiva, da je prišel v roke državnega tožila.

Pred sodiščem se je obtoženec zagovarjal, da ni imel namena kogarkoli prevariti in da so prepričanje in razne glosne in gospodarske nepravice, da ni mogel poravnati svojih obveznosti. Imel je namen vse pošteno povrniti. O obtožbi sta se vršili dve razpravi, pri katerih je bilo zaslišanih več prič. Sodnik poedinec pa ga je danes obsodil v šestih primerih in zaradi žaljenja uradne osebe na 8 mesecev strogega zapora in 3000 Din denarne kazni, odnosno na 50 dni nadaljnega zapora ter v izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 3 let. Oprostil pa ga je glede ostalih točk obtožnice, med drugim tudi obtožbe, da je obzupesil neko izvršno. Obtoženec branilec je proti sodbi prijavil priziv.

Elise Bock kozmetični preparati se dobe že v Ljubljani

Večina dam ne ve, kako in s katerimi kozmetičnimi preparati naj negujejo svojo polt, da v resnici dosežejo uspeh. Polt ni lepa, če ni mladostna in zdrava. Elise Bock preparati pa pospešujejo predvsem cirkulacijo in zato vrnejo koži svoj naravni odsev. Ker pa razpolaga Elise Bock z mnogovrstnimi specialnimi preparati za nego kože in oči, ki so pripravljene predvsem za nego doma, naj blagovolijo ceneje dame zaupati vse svoje želje od berlinske centrale edino avtoriziranemu depozitu drogeriji Kane v neboličniku in židovski ulici.

Vremenski pregled

December je v vremenslovju prvi zimski mesec; s prvim decembrom prične zima za meteorologe, ne pa šele z 21. dnem v tem mesecu, kakor se udi v šolah na osnovi astronomskega kriterija. Da je meteorološko računanje mnogo bližje prirodi in v skladu z dejanskim vremenskimi značajem, se je posebno očitno pokazalo letos, ko smo dobili pravi zimski mraz skoro natanko s pričetkom decembra.

Ze v soboto popoldne se je oglašala burja, postala že zvečer prav močna, v teku nedelje pa še bolj. Hladilo se je naglo, burja je puhala mraz v deželo prav kot po predpisih. Bil je to mraz, importiran iz Rusije; na vsej naši jadranski obali je divjala silovita burja, v njej je mrzil zrak drve na tople morje ter še dalje v Italijo, kjer se je v pričetku tedna znatno shladilo, dasi seveda ne do tolike mere kot pri nas. Vendar tudi pri nas nismo dosegli posebnega mraza, po drugod je zima še vse hujeje pritiskala. Mi smo namreč ostali v bližini sredozemske depresije, ki je še vedno obvladovala s svojim toplejšim in vlažnejšim zrakom vzhodno; počen je burja puhala ruski mraz, prispevaljo preko Rumunije in našega državneza teritorija. Zato se ni moglo zjasniti in se mraz ni mogel stopnjevati, kakor po drugod, kjer se je v jasni noči uveljavilo močno izžarevanje, ki je temperaturo pognalo zelo na nizko. Ze v vzhodnih delih naše države na pr v Beogradu, kjer je istočasno z burjo divjala kosana, je bilo izdatno bolj mraz nego pri nas, skoro za 10 stopinj C huješe. Prav tako

po ostalih podonavskih državah. Enak ali še huješi mraz se je iz Rusije čez Poljako razprostrl po Nemčiji in segel še čez Francijo, pa čez morje, prav na Anglesko. Na zapadni belgijski, nizozemski in nemški obali so imeli na pr. v ponedeljek 8 do 12 stopinj C pod ničlo, kar je za one kraje zelo veliko, in nastale so hude prometne motnje. V sredo se je celo v Londonu živo srebro znižalo na -5 stopinj C.

Ali ta čas, ko je invazija ruskega mraza preplavljala Evropo, se je v Rusiji sami vreme temeljito spremenilo. Nova atlantska depresija je po ovinku čez Severno ledeno morje udarila v deželo ter s svojim vetrovnim sistemom zagroževala nad njo. Prevladal je zapadni veter in v nekaj dneh Uralski zrak iznad Atlantskega oceana. Sprito teza se je nad Rusijo ozračje silno segrelo in prav istočasno ko je naše kraje in srednjo ter zapadno Evropo še preplavljala ruski mraz, je Rusijo samo preplavljala topli oceanski zrak. Gotovo se bere komično, pa je vendarle res, da je na pr. v ponedeljek jutraj, ko je bilo v naši državi 7 do 12 stopinj pod ničlo, pa celo v Parizu -6 stopinj, v Berlinu -12 stopinj, v Varšavi -15 stopinj, toploter v Moskvi kazal samo 2 stopinji C pod ničlo, a v daljnem Arhangelsku -1 stopinjo C dočim je imel takorekoč ob Črnem morju stoječi Rostov na Donu -17 stopinj C! Torej čisto na glavo postavljeno razmerje!

Toda znova se je situacija spremenila. Depresija je naglo potovala in se oddaljevala čez južni Ural v Sibirijo, gonč se se bo svoj topli sektor: odhajajoč je z zadnjo platjo svojega vetrovnega vrtnice vrgla čez Rusijo znova ledeno mrzli zrak od arktičnih predelov. Ze sredi tedna je vso severno Rusijo preplavil mraz s temperaturo med 20 in 30 stopinj C pod ničlo: mrzla invazija pa se je bila naglo razširila ob Baltičkem morju proti srednji Evropi ter jo začela dosežati že v četrtek. Novi mrzli val je proti koncu znova prodrl čez srednjo Evropo, povzročil ob stiku s toplejšim zrakom, ki je bil med tem segel tudi takaj, znova snežni metež. Tudi nas je dosegla ta nova invazija, dobili smo nov sneg in tudi ehladilo se je vnovič. Vse kaže, da se je zima sedaj za trdno utaborila nad Evropo.

Sokol

Sokolska godba ni vsakomur všeč

Trbovlje, 7. decembra.

Novo ustanovljena trboveljska sokolska godba na pihala je mnogim na poti, ki mislijo, da imajo pravico kritiziranja vsega novega, kar se ustvari v Trbovljah brez njih in mimo njih. Posebno jih boje, ako se ustvari nekaj, pri čemer sodeluje tudi delavstvo, kajti oni smatrajo, da imajo nek monopol na vse institucije, kjer so deluje tudi delavstvo in smatrajo, da je delavstvo samo ono, kar pride iz socialističnega Delavkega doma. V sokolsko godbo se zaletava neki dopisnik v 95. številki »Delavske politike« in podčrta sokolski godbi vse mogoče, predvsem pa, da računata na prispevke iz delavskih vrst. S to notico je hotel dopisnik utvrditi med delavstvom nerazpoloženost proti sokolski godbi, ki se je pripravljala, da dostojno prispeva k proslavi 1. decembra, ko je prvi nastopila javno. Ze ta prvi nastop je pokazal, da je sokolska godba resna tvorba, ki ima v sebi vse pogoje za obetno. Da bo zadeva s sokolsko godbo jasna za vse prebivalstvo, objavljamo:

Sokolsko godbo na pihala je ustanovil Sokol za sebe iz svojih sredstev in s podporo onih, ki so Sokolu naklonjeni. K temu ga je prisililo dejstvo, da se je mora Delavski godbi plačati vsak korak, da Delavska godba ni hotela sodelovati prav n kjer brezplačno. Zatorej se morale odpas tudi vse javne manifestacije, kar narodna društva zanje poleg drugih izred niso imela nositi tudi še stroškov za godbo. Ed no to je prislilo Sokola kot vodilno in rodno organizacijo v kraju, da si je ustnovil lastno godbo, ki bo vedno na razpolago v te namene. Sokol ni nikdar reflektiral na kakšno redno prispevke iz vrst delavstva, kakor jih ima n. pr. Delavska godba. To vprašanje je načela sedaj »Delavska politika«, in ako se bo med delavstvom tretiralo, se bo edino po njeni zahtevi. Dopisnik bi ne smel pozabiti, da je mesečni prispevek, ki ga plačuje delavstvo Delavski godbi, le prostovoljen in da ga delavci vsak hip lahko ukinejo, ali pa plačujejo komurkoli. Kakor že rečeno, Sokol ni na tak prispevek nikdar reflektiral, če bi se pa pokazalo, da bi bil potreben, bi reflektiral edino le na svoje članstvo in bi se o njem razpravljalo še le na rednem občnem zboru. Upamo, da je zadeva sedaj dovolj pojasnjena in jasna t onim, ki jih osamosvojitve Sokola tudi tem pogledu boje v oči.

Vrhnjski Sokol pod lastno streho

Vrhnika, 5. decembra.

Posebno skrbno se je letošnji proslava sokolskega in narodnega praznika pripravil vrhnjski Sokol. Bogat in skrbno izbran spored nas je vabil na slavnostno akademijo v novih prostorih Sokolskega doma. Kakor znano, zida letos Sokol svoj lastni dom. Zidarska dela so popolnoma dokončana, dom je pod streho, izdeluje se oprema notranjih prostorov, dvorane in odra. Po navadi se popolna izdelava notranjosti preloži na prihodnjo pomlad in se počaka, da se zidovje temeljito izsuši. Tudi današnja denarna kriza je kruto narokovala zaključek gradbene delavnosti. Vrhnjski Sokol pa ne ni miroval z delom, gradil je, belil, napeljal je električno luč in z velikim trudom in naporom je dosegel, da je mogel 1. decembra odpreti javnosti svoje prostore in proslaviti praznik pod lastnim krovom.

Zavest, da smo v lastnem domu, pod lastno streho, je odsevala iz nagovora brata starostar, izražala se je v nastopih sokolske družine. Kakor otroci, ki se zbirajo v sobi okrog očeta in matere, tako ljubko in pristrano so prepevale in se igrale dečke s svojimi punčkami. Korajžno in kakor doma so malčki deklarirali in izvajali svoje proste vaje. Članice in člani — kakor že odrasli sinovi in hčere — so se kretali in izvajali svoje vaje s srečnim izrazom na obrazu: Hvala Bogu, zdaj imamo svoj dom, tudi mi smo prispomogli do njega, veliko truda in znoja nas je stalo. Srečni smo!

Občinstvo je pazno sledilo vsem točkam in ni štedilo s pohvalo krasno izvajanega

Hubertus terpeninovo milo

je povsem domač izdelek in povsod dobro upeljan.

sporeda, v udobni, prostorni dvorani, toplo zakurjeni in lepo razsvetljeni, se je takoj vse počutilo kakor doma. Po končanem oficelnem delu se ni mudilo nikomur nikamor. Zasedli smo mize, si postregli, zapeli in tako je veselo družabno razpoloženje trajalo precej dolgo v noč.

Da, vrhnjski Sokol, to je bil tvoj večer! Brat starostar, hvala ti za tvoj trud, lahko si ponosen na uspeh. Nelzbrisen v spominu nam ostane ta prvi večer pod streho Sokolskega doma na Vrhniki. V vzpodbudo nam bo. Obilo dela še čaka. Kje so še stopnišča, kje oprema sob in dvorane, kje kulise in potrebna oprema odra? Veliko dela, veliko stroškov. Sokolski gradbeni odbor je storil po svoji možnosti že dose. daj ogromno delo, člani so požrtvovalno in neutrudljivo od zore do mraka opravljali prostovoljni kuluk. Ožganih rok, lile in hrbtov so celo poletje pomagali zidatjem, mešali malto, vozili pesek, privzdigovali in nosili težko tramovje. Z rokami lastnih sinov in hčere je vrhnjski Sokol storil to, kar je zmogel. Ni še pri koncu z delovnimi močmi, pri koncu je pa z razpoložljivimi denarnimi sredstvi. Naloga in sveta dolžnost imovnih in manj imovnih Vrhnčanov je zatorej, prikočiti Sokolu na pomoč. Nič izgovorov in obotavljanja več. Sokolski dom je tu — je pa še sirov v izdelavi, neobrušen diamant. Prikočite izdatno na pomoč, da bo vrhnski Sokol dokončal svoje delo v ponos sebi in Vrhniki. Zdravilo.

Društveni vadiateljski tečaj Sokola I. na Taboru se danes popoldne zaključuje z zadnjo praktično vadbo sestava in zaključno besedo br. starostar. Trajal je polna dva meseca in bodo pričetkom prihodnjega meseca tečajniki polagali društvene vadiateljske izpite. Podrobno poročilo o tem in o drugem delu v tečajnici sledi.

Tudi za leto 1934. bodo še veljavni za vsa društva in čete isti mesečni izveštaji, kakor do sedaj. Jugoslovenske sokolske matice ima jih še dovoljno za leto 1934 v zalogi. Obetajo pa nam, da se za leto 1935 izda nato nove tiskovine, ki bodo obvezne za vse župe. Savezni statistični odsek bo sporazumno z načelnikom pravčasno predpisal nove tiskovine. Za boleceto leto pa veljajo še stare.

Godba za pokrajinski zlet v Sarajevu se že lahko dobi v Jugoslovenski sokolski Matiji v Ljubljani, in sicer zaenkrat za noško in žensko dečo ter za ženski naračaj. Vaje je sestavila načelnica sarajevske župe s. Jelena Dopudja, godbeno premijevanje pa je sestavljala iz narodnih in iz starejših češke glasbe br. Pospilsi. Roba in Matjejevca. Za pihalne godbe ni not na razpolago, ravno tako tudi še za ostale oddelke.

Nabavka pragova i gradje

Generalna Direkcija Državnih Železnica, odražaje na osnovu čl. 86 do 98 Zakona o Državnem Računovodstvu drugo javno ofertalno licitacijo na dan 21. decembra 1933. godine za nabavku raznih pragova i specialne grade.

Opšti i specijalni uslovi, spisak materijala i formular za ponudu za ovu licitacijo mogu se dobiti na pomoćnoj blagajni Finansijskog Odeljenja Generalne Direkcije Državnih Železnica (nova zgrada Ministarstva Saobraćaja) od 8.—12. časova pre podne, izuzev dva poslednja dana u mesecu, po ceni za uslove i spisak: Dinara 50.— za neimpregnirane, i Dinara 100.— za impregnirane pragove i radu, a za formular ponude Dinara 10.—

Ponude će određena komisija primiti na dan licitacije do 11 časova pre odne u Ekonomomnom Odeljenju Generalne Direkcije Železnica, u novoj zgradi Ministarstva Saobraćaja u Beogradu. Ponude imaju biti u svemu onako, kako je napisano u uslovima i Zakonom o Državnem Računovodstvu propisano.

Telegrafske, neodređene i naknadno stigle i netaksirane ponude kao i nane ne na pom. formularu neće se uzimati u obzir. Ponude se imaju taksirati na osnovu § 9. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama. Ako je ponuda poslata poštom mora stići pre vremena određenog za držanje licitacije.

Kaucija se ima položiti najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije na blagajni Finansijskog Odeljenja Generalne Direkcije u novoj zgradi Ministarstva Saobraćaja — Beograd, ili na blagajni računovodstva jedne od oblasnih Direkcija Državnih Železnica, i to naši državljani 5%, a strani 10% od ponudi značene cene. Ako se kaucija nolaže na blagajni kod Oblasne Direkcije, mora biti položena ranije — da bi priznanica mogla biti blagovremeno podneta komisiji na licitaciji.

Uz ponudu se ima podneti priznanica o položenoj kauciji, uverenje o sposobnosti nadmetača, a naši državljani još i uverenje o plaćenju porezi za tekuće tromesečje. Najmanja količina koja se može ponuditi je 1000 komada pragova, odnosno 100 m³ specialne grade, tako da i najmanji producenti mogu uzeti učešća na ovoj licitaciji. Uslovi ove licitacije i spisak materijala dostavljeni su i Trevačko Industrijskim Komorama u Beogradu, Sarajevu, Banja-Luci, Novom Sadu, Osijeku, Zagrebu i Ljubljani — gde se mogu razgledati.

IZ EKONOMNOG ODELENJA GENERALNE DIREKCIJE DRŽAVNIH ŽELEZNICA G. D. Broj 84.612-33. 12992

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Pastirček Peter in kralj Briljantin. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Praznik cvetočih češenj. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 11.: Tartuffe. C. Torek, 12.: Tartuffe. Gostovanje v Celju. Izv. Sreda, 13.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Sreda. V počastitev spomina Ivana Cankarja. Ostrtek, 14.: Kulturna prireditve v Crni mlaki. Premiera. Izven.

Nedelja v ljubljanski drami. Ob 15. se danes uprizori kot mladinska predstava igrice »Pastirček Peter in kralj Briljantin«, ki je imela v lanskem sezoni pri naši mladini veliko privlačno silo. Pri vseh predstavah so se številni zbrali malčki izvrstno zabavali, z ajr mi pa tudi odrasli. Igra se ponovi danes po

upeljan.

Vsaka gospodinja in perica, ki ga uporablja, ga ne more prehvaliti.

Poskusite ga tudi Vi, vsak trgovec Vam ž njim postreže

12295

znanih dramskih cenah. — Zvečer pa se ponovi prekrasna japonska igra »Praznik cvetočih češenj«, ki je imela na našem odru velik uspeh. Tudi za večerno predstavo veljajo znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Erika. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Halka. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 11.: Zaprti.

Nedelja v operi. Danes ob 15. se uprizori prvič letošnji sezoni izvorna opera, ki sta jo napisala Simončić in Grigor, »Erika«. Opera je doživela na našem odru prav lep uspeh. Ob 20. pa se poje v premierni zasedbi zadnjič v sezoni poljska opera »Halka«. Ker je to poslednja uprizoritev na našem odru, še prav posebno opozarjamo na melordno poljsko nacionalno opero. Za obe predstavi veljajo znižane cene od 30 Din navzdol.

Premiera lizinrske dela. V četrtek 14. t. m. bo prva uprizoritev Golieeve komedije »Kulturna prireditve v Crni mlaki. Delo, v katerem je zaposlena velika večina našega dramskega ansambla, se bo uprizorilo v režiji prof. Sesta. Premiera bo izven gledališkega abonmaja.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 10.: Dvor Calais.

Izvrstna veseloigra »Dover« Calais se ponavlja drvi v Sentjacobskem gledališču. Imeniten besedni humor, krasna scenarija in posrečeni mornarski tipi so dika te vesele nimive veseloigre, ki se je igrala po vseh svetovnih odrih. Kdor ljubi res dober humor, naj posesti predstavo. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Meestnega doma.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Pop Ciria in pop Špita. Znižane cene. Zadržiti. — Ob 20.: Kralj na Betanovni. Premiera. Ob petnajsti obletnici smrti Ivana Cankarja. Ponedeljek, 11.: Zaprti. Torek, 12.: Orlov A. Poslednje gostovanje Duške Truhovića.

SPORT

Tekme za zimski pokal

Današnji program je: ob 14.15 v Domžalah: SK Domžale : Reka (Ljubljana). V Ljubljani ob 13. igrišče Hermes: Hermes: Svoboda, Vič; ob 14.30 Mars : Slovan; ob 14. igrišče Korotana na Rakovniku: Korotan : Sloga. — Tekma v Kranju med Korotanom in Diskom je bila zaradi tehničnih zaprek odgojena.

Občni zbor Kolesarske zveze Jugoslavije

se je vršil v Zagrebu 3. t. m. v prisotnosti 30 delegatov iz raznih krajev države. Predsednik podzveze »Zagreba« g. Mihanović, ki je vodil posle predsednika Zveze g. Strzalkovskega, je po lepem nagovoru prečital vdanostne brzojavke kralju, pozdravne brzojavke ministru telesne vzgoje g. dr. Hanžeku in predsedniku Zveze sportnih zvez g. dr. Hadžiju in orisal delovanje kolesarske zveze.

Po tajniškem poročilu neumornega Dianica je bila obravnavana prošnja g. Pavlije za znižanje odmerjene kazni, kar pa je bilo z večino glasov zavrnjeno. Še oostreje in dolgotrajno je bilo razpravljanje o popolni izključitvi motorista g. Šostarka, tudi njemu se je naložena kazen z večino glasov potrjena. Prav tako so ostale v veljavi kazni nekaterih dirkačev, ki so se pregrešili na raznih kolesarskih prireditvah.

Iz blaginjskega poročila g. Megle je bilo razvidno, da tarjevo Zvezo skrajno slabe finančne razmere. Vse intervencije in prošnje na pristojne državne institucije o kakršnibodi podpori, so ostale brezuspešne. Obehtana drobtina 5000 Din je prejel nogometni savez. Zaradi tega letos ni bilo gorskoga državnega prvenstva, reprezentance v inozemstvo so morale odpasti. Sklenjeno je bilo, da se zaradi finančnih težav brijšo vsi dolgov, ki jih klubi dolgujejo Zvezi.

Po poročilu tehničnega referenta g. Potnika o letošnjih Zvezinih prireditvah in poročilu sodniškega zbora g. Menige je bil razrešen stari odbor in soglasno odobrena predložena kandidatna lista: predsednik Zveze g. Mihanović, II. predsednik so vsi predsedniki podzvez, III. predsednik g. Dianic, I. tajnik g. Borovečki, II. tajnik g. Banek M., blaginjak g. Megla, II. blaginjak g. Maver, tehnični referent g. Sekulič, sazezni delegat g. Krčelič: revizijski odbor: gg. Pompe, Vlašič, Turk; odborniki: gg. Vrbanec, Potnik, Romih, Marinković in Meniga.

Državno prvenstvo na 100 km se v bodoče ukine, namesto tega pa se priredi zvezno prvenstvo ali pa z ozirom na bodočo olimpijsko olimpijske dirke v Mariboru, kot v priznanje in vzpodbudo agilnemu kolesarskemu razvoju na severni meji države. Čestno državno prvenstvo na 150 km ostane na običajni progi Ljubljana—Zagreb. Novo bo prihodnje leto dirkališčno državno prvenstvo za leto 1934. v Ljubljani na Hermesovem dirkališču.

Letošnji državni prvaki so: juniorski na 50 km dirkač Kosek, prvorazredni na 100 kilometrov dirkač Fiket, prvorazredni na 150 km dirkač Grgac.

Nacionalni dirkaški letošnje sezije: 1. Grgac, 2. Ljubič, 3. Davidovič, 4. Fiket, 5. Pintar, 6. Ivkovič, 7. Abulnar, 8. Prodan, 9. Valant, 10. Faninger.

Ob sklepu občnega zbora je g. predsednik pozval delegate, naj pri svojih podzvezah in klubih vplivajo za čim plodnejše sportno delo, da čim prej sestavijo klubske statistike o prireditvah in stanju članstva ob koncu minule sezije. Vse ta važen material naj podzveze takoj pošljejo Zvezi, ki ga nujno potrebuje.

Zimski sport v Ratečah-Planici

Letos nas je izredno zgodaj zagrnila bela snežena odeja. Kmetje jo niso bili posebnost, ker so morali zgodaj zapreti živino v hleve in tudi stelje niso mogli pripraviti. Bolj zadovoljni so bili tisti, ki so morali spravljati les. Zgodaj zapadli sneg pa je dvignil lepoto naše pokrajine in zbudil zimski sport. Dočim vsa Slovenija vzdihuje že skozi vso jesen v meglenem dolgočasju, imamo pri nas najlepše zimske sončne dneve. Zlasti Apolon se nam skoraj sleherni dan smeje raz krasno modro nebo.

Ze sedaj nas obiskujejo sportniki, prijatelji zimskega sonca in se pridno smučajo na okoliških bregovih. Da pa dvignemo našo zimsko zabavo, smo zgradili dobrih pet minut od vasi, po načrtu inž. Bloudka, smuško skakalnico. Na njej se vežbajo sleherni dan domači in tuji smučarji. Vse se pripravlja za borbo, na tekmovalne v smuških skokih, ki se bodo vršili o božiču na praznik sv. Štefana. S tem bodo odprjene letošnje smučarske tekme.

Poleg omenjene skakalnice pa gradi ZSS novo skakalnico v bližini Smučarskega doma SK Linije, ki bo ena izmed največjih v Evropi.

Za tujce je že vse pripravljeno. Več sob je v Smučarskem domu, mnogo kurjenih prenočišč pa so pripravili domačini v raznih gostilnah in po privatnih hišah, ki so znane po svoji čistoti. Vsega skupaj je nad 150 postelj.

Kdor se želi okrepiti v zimskem solncu in naučiti zimskih prirodnih lepote, naj ne zamudi prilik, ki se mu nudijo v naši najvišji dolinski vasi na Gorenjskem.

Medklubski odbor za ZP. Jutri ob 19.30 seja pri Habjanu. Delegati klubov se naprošajo, da prinesejo klubske štampilje s seboj.

SK Ilirija (teško-atletična sekcija). Treninje se vrše odslej v telovadnici šole na Grabnu (Cojzova cesta) vsak ponedeljek in četrtek od 19. dalje. Istotam se vrši v ponedeljek II. t. m. za vse članstvo obvezno sestanek zaradi predstoječega občnega zbora sekcije ter dogovor o nastopih. Vsi atleti, ki imajo sekcijso opremo, naj jo oddajo gospodarju. Važno. Vsi verificirani atleti morajo prineseti svezne izkaznice na sestanek v izogib suspenza. Vsak naj pa tudi prinese klubovo izkaznico ter jo predloži g. Noretu v potrdilo. Vabljeni so tudi vsi na novo prijavljeni atleti in oni, kateri še žele pristopiti v sekcijo. Ob zadostnem

številu se uvede začetniški tečaj. Vsi sigurno in točno. — (Predsedstvo). Plenarna seja upravnega odbora v torek 12. t. m. ob 20. v damski sobi kavarnе Emona.

Smučarska sekcija ASK Primorja. V torek ob 20. predavanje v kmečki sobi pri Slamiču. Predava savezni smučarski učitelj Josip Černič o alpski smučarski tehniki (arierberška šola). Vabimo člane sekcije in ostale prijatelje zimskega sporta na to važno predavanje.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 10. naj se javijo naslednji na igrišču: Francetič, Ferjan, Danau, Kovačič, Klančnik, Sočan, Brodnik, Škrajnar, Primar, Močnik, Oblak, Loboda, Prešern, Simčič, Glavič. Jutri ob 20. izredna seja upravnega odbora pri Belki. Vsi obvezno.

Smučarski odsek SK Drava. SK Drava ustanovi letos smučarski odsek pod vodstvom cestnega nadzornika g. Spata Avgusta. V ta namen se sklicuje sestanek za 17. t. m. ob 10. v gostilni Zupančič. Vabljeni so cenjene dame in gospodje, kakor tudi vsi prijatelji smučanja, zlasti pa začetniki.

TSK Slovan. Danes ob 13.30 morajo biti na igrišču Hermes: Moša I in II, Grm, Galle, Uhan, Znidarčič, Vidic, Thuma, Kolaric, Bögel, Sluga, Ceglar, Dečman, Rozman in Sinek II. Igramo za zimski pokal proti Marsu ob vsakem vremenu.

SK Mars. Danes ob 14. na igrišču Hermes za pokalno tekmo s Slovanom: Humar I, Klungenstein, Wolfarth, Humar II,

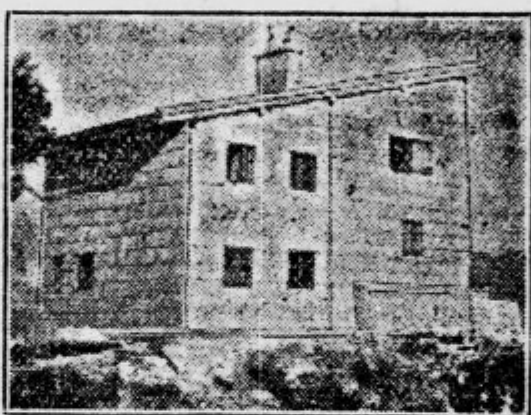
Zavri II, Jenko, Klemenčič, Vrbovec, Zupančič, Zupanc, Zavri I. Rezerve: Serše, Bugar, Strnad in Zelnik. Opremo preskrbi Koman.

SK Svoboda. Za današnje pokalno tekmo v korist brezposelnih igralcev na igrišču Hermes je postava naslednja: Zupet, Vinšek, Jančigar, Fajn, Šmid, Dežman, Jenko, Samar, Petrič, Mihelin, Povh, Lado, Luznar, Dovgan. Reditelji: Dečman, Lekše, Samarin. Vsi igralci, ki imajo opremo doma, kakor tudi igralci rezerve, morajo celotno opremo do 12.30 oddati gospodarju Samarinu na igrišču Hermes. Ker se prične tekma točno ob 13. vsi točno!

Vremensko poročilo JZSS in SPD ob 9. decembra: Bistrica-Bohinjsko jezero: ob 7. zjutraj —6, megleno, mirno brez vetra, snega 15 cm na staro podlago 60 cm, izleti na Planino Vogel, Kraj in Studenec mogoči, smuka idealna. — Bled-jezero: —6, mirno, brez vetra, snega 60 cm. — Kranjska gora, Rateče - Planica: —8, nekoliko oblačno, mirno, brez vetra, sneg srez, snega 65 cm, sankališče uporabno, Vršič in Tamar 150 cm pršica. — Zlebič: pod Katarino, smuka zelo ugodna. — Kravec: 8. decembra —5, vetrovno, sever, sneg suh pršič, izgledi zelo dobri, 15 cm pršica na stari podlagi. — Dovje-Mojstrana: oblačno, lahko sneži, smuka izborna, igledi za izlete zelo dobri. — Bloke: —6, veter severovzhodni, 15 cm snega na stari podlagi, v celem snega 25 cm, smuka dobra, izgledi dobri.

Ob otvoritvi smuške postojanke T. k. Skale na Voglu

Sila mnogo ljudi sreča, ki so prav posebnost navezani na Bohinj in mnogim je to enkratno bivanje ostalo v nezabnem spominu. Doslej je bil to spomin v okviru blestečega solnca, mirujoče jezerske gladine v poletnem jutru, veselih krikov kopalcev, ki v pozno popoldne odmevajo v tišino jezera, nepopolnega občutka ugodja, ko telo reže hladno vodo, tihli noči in sila mesečine nad Bohinjsko kotlino, da se vidi cerkva sv. Janeza kakor rafinirano ozarometov obsevana.

Privlačnost Bohinja tvori njegova tiha lepota, vendar že davno ni več objavljeni kraj je za sanjače in samotarje. Ako si ne želiš popolne samote, ki ti je ni treba iskati daleč, ti tudi ni treba pogrešati neke famillijarne družabnosti. Da pa Bohinj še ni postal središče jazz-bandeke publike in da to tudi nikdar ne postane, zato prosimo in zahvalimo Boga.

Letos so bili letoviščarji mednarodni, kakor še nikdar ne. Vsi so bili tako prevzeti od Bohinja ob jezeru, da so se namenili priti še in še. In marsikdo je povpraševal

o zimskih možnostih Bohinjskega kota.

Prav o teh možnostih naj govori pričujoči članek. Opozori naj na zimski, na novle Bohinj, ki ga je za veliko množico zimskih entuziastov prav za prav šele ustvarila »Skala« s tem, da je letos zgradila kočjo na enem najlepših smučališč vobče, ki nudi prave avicarske terene — na »Voglu«, planini neposredno nad Bohinjem.

V Bohinju se je sicer že vršila smuka olimpijada, nad Bohinjem leži Planina na Kraju, ki je še videla mnogo poetnikov. Toda smuka v kotlini sami spetnejšemu smučarju ne nudi ne problemov ne pravega užitka. Planina na Kraju pa je daleč in vsakomur niti za ceno najlepšega smučališča ni do tega, da bi nosil smučke na plečih 6 do 8 ur. Tako je Bohinj obojen na presimovanje in se je vnovič prebudil šele v poletje.

To silo pa mu je bilo namenjeno, da se njegova usoda izpremeni. Kdor se s vlakom potegne do Bohinja, prispe v 1 do 3 urah lagodne hoje na prekrasne terene planine na Voglu, kjer bo našel vselej, tja do konca maja, idealen sneg, odpočili pa se bo in prenočili na enem izmed udobnih ležišč v koči »Skala«. Tako ima sedaj Vogel najlepše izgleda, da postane po lepoti in obisku ena naših prvih zimskih postojank.

Vsekakor zasluži »Skala« za zgraditev tega udobnega smučkega zatočišča vse naše priznanje. Mnogo težko je bilo treba premagati; da ne omenim drugih kakor tehničnih: dovažanje gradbenega materiala in inventarja na planoto, čigar nivoj so morali znižati za 4 m, je bilo sila težavno, zamudno in drago. Koča stoji na najlepšem mestu vidna je iz vsega Bohinja in tudi v železnice (pri Nomlju). Stavba je enonadstropna, v njej so nameščene tri spalnice s

skupno 50 ležišč in prostorna jedilnica, dalje je v poslopu kopalnica in toplovodna naprava. Dom se je s tem povzdignil nad primitivnost naših dosedanjih planinskih koč.

Dostop! so vsi ugodni, razen tega so na razpolago nosači. Od sv. Janeza do kočje na Voglu je 2 in pol do 3 ure, od Zlatoroga po vojaški vozni poti prav toliko lagodne hoje.

Vogel pa je tudi izhodišče za krasne smučarske ture za začetnike in izvežbane. »Skala« je postavila zimsko markacijo od Vogla do Planine na Kraju, do kočer je 3 in pol ure lepe smuke. Težje ture bi šle one na Podro goru, na vrh Vogel, na štjo, na Rodico in tam okrog. Postojanka na Voglu predstavlja tudi novo turistično zvezo med Komno in Črno prstjo. Koča je odprta in oskrbovana vse leto. Smučarska sezona traja od decembra do konca maja. Zato bo kočja z vsem potrebnim preskrbljena od 15. t. m. dalje. Člani vseh društev, včlanjenih v Zvezi planinskih društev Jugoslavije uživajo poseben popust.

Zborovanje prekmurskih živinorejcev

Murska Sobota, 7. decembra.

V nedeljo je imela svojo letno skupščino v Beltinju Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij v Prekmurju, v kateri so včlanjena selekcijska društva: Črenšovci, Brezovci, Dobrovnik, Dolga vas, Dolina, Hodoš, Križevci pri Ljutomeru, Lakoš-Kapca, Ljutomer, Mačkovec, Moravci, Nedelica, Prodanovci, Strukovci, Tešanovci, Veržej, Vučja Gomila, bano-vinska kmetijska šola v Rakičanu in veleposrestvo v Beltinju. Od 50 upravičenih delegatov jih je bilo 44 na skupščini. Kr. bansko upravo je zatepal g. inž. Wenko, Kmetijsko društvo v Ljubljani pa g. Kuhar Stefan, župan v Puconcih. Zborovanja se je tudi udeležil naš stari znanec g. Zupanc Martin iz Maribora. Iz poročil funkcionarjev posnemamo:

S subvencijo kr. banske uprave je Zveza nabavila originalne plemenjake, izvedla je oceno rodovniške živine po Lydtinovem sistemu skoro pri vseh društvih, nastavila je zveznega potovalnega nadziralca, ter je v lanskem letu priredila premovalje rodovniške živine v Petišovcih, Strukovcih, Vučji gomili, Ljutomeru in Predanovcih, letos pa v Mačkovecih, Puconcih, Nedelici, Lakoš-Kapci in Veržej. Izdala je pravila zase in za društva, poslovnik za potovalnega nadziralca itd. Pravila je sedaj celo banska uprava označila kot zgled za zveze in društva drugim rejskim okolišem. Proračun izkazuje sicer nekaj primanjkljaja, vendar ga bodo skušali uravnovesiti s zaprosenimi subvencijami in podporo kr. banske uprave. Največji izdatek za zvezo je vzdrževanje zveznega potovalnega nadziralca, s 1. januarjem pa hoče nastaviti še enega, ker eden sam vsega dela pri tem velikem številu edine in vpisanih rodovnih krav (krog 1500) ne more obvladati.

Pri volitvah so bili izvoljeni v načelstvo za prihodnja tri leta sami ugledni moške z načelnikom inž. Mikuzem. V zvezni selekcijski komisiji pa so inž. Mikuz, inž. Eiselt, živinozdravnik Samoc in kot namestnik dr. Serbec.

HOČEMO VAM POMAGATI...

OMILITI SPLOŠNO KRIZO

Z NEČUVENO ZNIŽANIM CENAM

ZA 50.000 PAROV

REGULARNIH PRVOVRSTNIH ČEVLJEV

TO PRILIKO, KI JO NUDIMO ZA BOŽIČ

IN NOVO LETO OD **10. XII - 10. I**

NE SME NOBEN RAZSODEN ČLOVEK ZAMUDITI

CENE GOVORE:

145- 165- 195- 245-

65- 95- 125- 165- I.T.D.

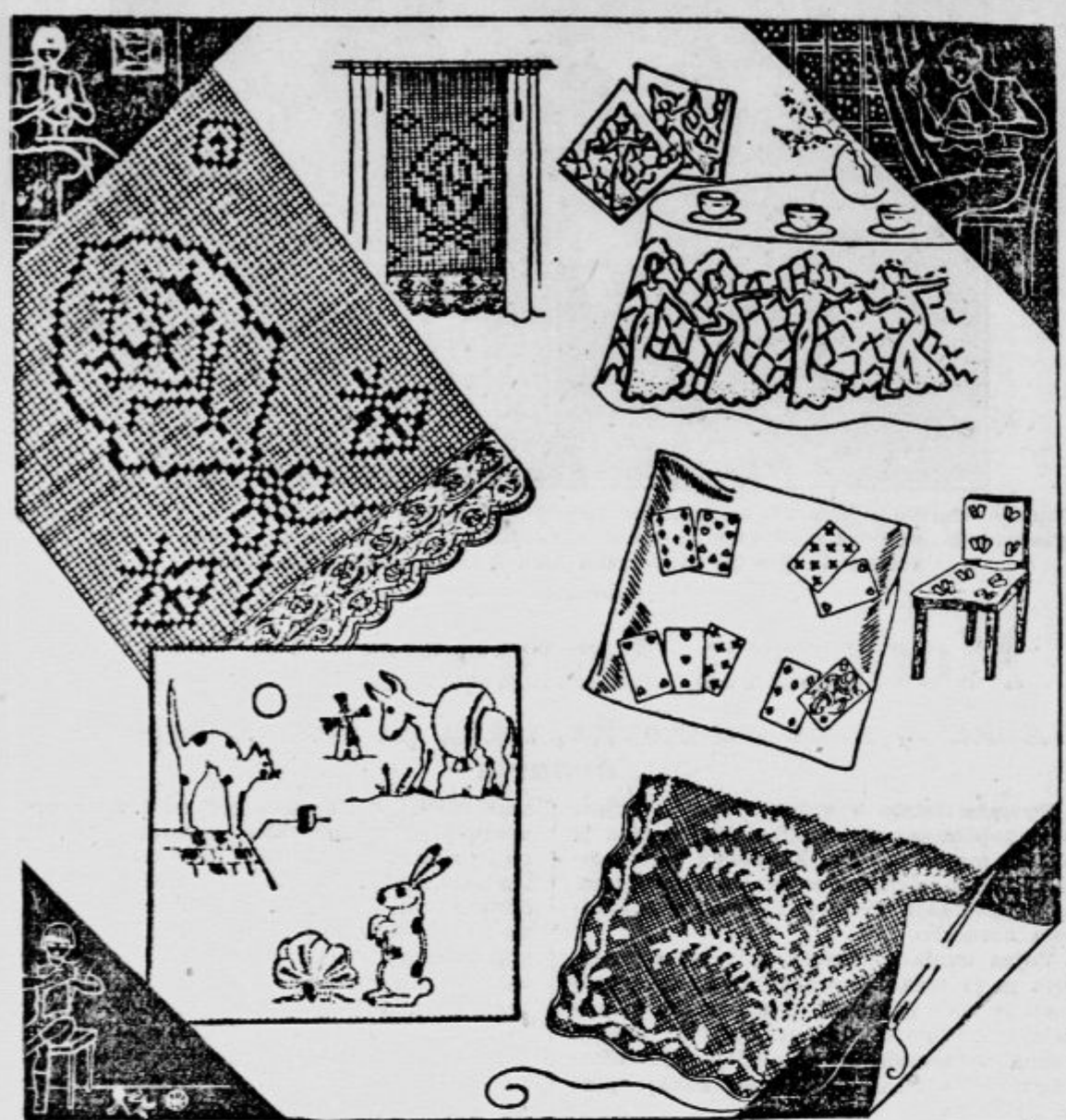
IZLOŽBE NAŠIH PODRUŽNIC

VAM POVEDO SE MNOGO VEČ.

Artina

cevi

Kraljestvo mode

Moderna rocna dela

Še pred par leti, in sicer za časa stroge svetovnosti, se je smatralo rocno delo za docela nekoristno potratno časa. Večja je namočila, da moramo stanovanje oprestiti vseh praporov in prtičkov, blazin in blazinic, vzgladnih zastorov itd., ki so se bili ponekod nagromadili v takšnih množinah, da so nas ovirali pri vsaki kretnji in vsakem koraku. Takšno pojmovanje je bilo deloma tudi upravičeno, kajti v tem pogledu se je nabralo toliko »kic«, da je bil temeljit preokret resnično potreben. Toda dolgo ni trajalo zmetavanje rocni del — danes so nam zopet dobrodošla, vendar pa le ona, ki so resnično koristna in izdelana s umetniškim okusom.

Često pričamo s ročnim delom, ki se kaj kmalu izkaže kot neuporabno, tako da ga odložimo že med delom ali kmalu potem, ko smo ga dovršili. Zato je največje važnosti, da pred pričetkom vsakega rocne dela temeljito premislimo s nam je res potrebno. Ni gršega, kakor stanovanje, ki je prenatrpano s nepotrebni in neumestnimi vzgladnimi, pa ust budo ta dela se tako lepa.

Jako priljubljene so bile vzgladne namizne garniture, ki jih najraje izdelamo v tehniki »richelieu«. Takšno delo hitro napreduje in je prav učinkovito, zlasti če se poslužimo modernega figurativnega vzorca ki po učinkovitosti daleč prekaša prejšnje sadne ali cvetlične ornamente. Na nam

skici vidimo prti s vzorcem rajajočih deklic, ki se v manjšem obsegu ponavljata tudi na brisačah.

Zastori v modernih spalnicah so gladki in brez vezanja, zato pa so zastori v družabnih sobah mnogo bolj slikoviti. Jako priljubljeni so vzgladni »mrežasti« zastori, ki jih obrobimo s širokimi klekanimi čipkami. Jako lepi so tudi gladki zastori s vzgladnimi klekanimi ali mrežastimi motivi.

Moderne blazine so široke in udobne; vidimo jih slikovito razmešene po nizkih spalnih divanih ali pa privezane na gladke stule, kjer služijo namestu tapetirane prevleke. Jako originalne so takozvane »bridge« blazine. Okusno razmešene igralne karte so pršile na blazine v aplikacijski tehniki. Blazina sama je iz svile ali iz platna, karte pa so zaradi kontrasta iz klobučevine.

Moderni, a starinski nežni vzorci, ki jih z igro pričramo na podlogo iz belega tuta. Lep prti te vrste vidimo v spodnjem desnem kotu naše skice.

Tudi na otroška rocna dela ne smemo pozabiti. V poštev pridejo predvsem vzgladne s lahko izdelavo, a učinkovitim vzorcem. Najbolj priljubljene so seveda veselje in živobarvni motivi, kakor n. pr. prti iz naravnega platna na naši skici, kjer vidimo mačko, oslička in zajčka.

no soglasje med barvo blaga in krznene podloge. K zelenemu plašču se prilaga rjavno krzno, k rdečemu pa najlepša siva kožuhovina.

Od leta
1813
odlično
bel šifon.

Nizek sportni čevlji

Je velike važnosti za zimsko izletniško opremo, kajti izkušnja nas uči, da je sportni užitek popoln le tedaj, če imamo na nogah primerne in udobne čevlje. Pred-

pogoj pa je seveda, da nas čevlji ščitijo pred vlago. Zato mora biti iz dobrega usnja in se mora tesno oprijemati noge. Pri takem čevlju je sicer največje važnosti praktič-

Najbolše
nogavice

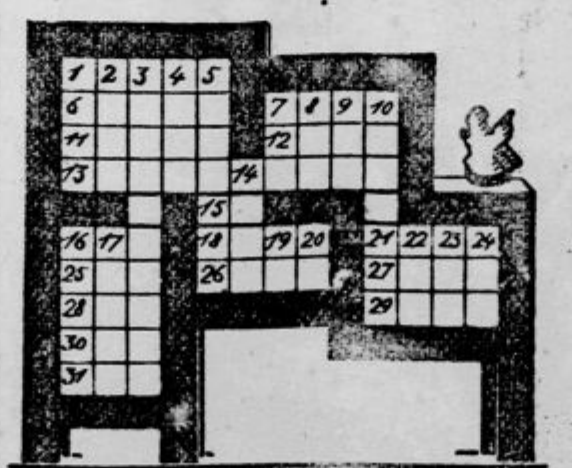
na stran, vendar pa se tudi tu smemo ozirati na okusen celotni učinek. Jako lepi so n. pr. sportni čevlji, ki jih kombiniramo iz dvobarvnega usnja, kakor kaže naša skica!

Zdravniška posvetovalnica

13. S. O. S. 13. a) Glavobol ima lahko različne vzroke, ki se morejo včasih šele po dolgotrajni zdravniški preiskavi ugotoviti. Z ozirom na Vašo starost ni izključeno, da ste slabokrvni. Predvsem Vam priporočamo, da skrbite za redno prebavo in da se zvečer ogibate težkih jedi in alkoholnih pijač. b) Da se Vam zamegli pred očmi, če preidete iz kleečice poze v stoječo, je razumljivo, ker pri taki spremembi položaja nastopi sprememba krvnega obtoka v možganih. c) Če Vam uhaja hrbtenica v grbo, morate paziti, da se vedno ravno držite. Najbolje je, da nosite na sprehodih palico med obema komolcema in hrbtom. V skrajnem slučaju boste pa morali nositi primeren pas. — I. L. Z. Da odpravite neprijetne goste, ki so se pojavili, je pametno, da ste se obrili. To pa seveda ne zadostuje, ker z britjem se samo doseže, da se parasti lažje uniči. To dosežete s sivim mazilom ali pa Mitigalom, ki ne maže perila. — F. K. Popolnoma razumljivo je, da Vas noga po vnetju žil še boli in Vam oteka, ker dolgo traja, predno pride obtok krvi zopet v red. Nujno Vam priporočamo, da nosite, če ste pokoncu, elastične povojke. — Trganje in šumenje po ušesu je najbrže revmatičnega izvora. Topli obkladki bodo stanje verjetno popoboljšali. — Lasje. Če hočete za prvotno sive, potem pa po barvanje las dobite zopet naravno barvo, je najbolje, če počakate, da zopet zrastejo novi. — Z. Z. Po opisu bolezni najbrže na kroničnem vnetju sapnika oz. požiralnika. Zdravniška preiskava po strokovnjaku bi bila potrebna. Inhalacije pare, grgranje s toplo solno raztopino, bivanje na morju bi bilo na vsak način priporočljivo. — Učiti. Če boluje Vaša hčerka na tem, da proizvajajo želodec preveč kisline in da je nižan, je seveda edino pravilno, da se držijo diete. Priporočali bi ji pa tudi, da nosi dobro ukrojen trebušni pas. V svrhu točne ugotovitve Vam pa priporočamo, da gre vsaj za par dni v kakšno večjo bolnico, da jo tam natančno preiščejo. — Mlada žena. Ker ste že enkrat rodili mrtvo dete, je Vaš strah, da se v toku sedanjosti to ponovi, popolnoma razumljivo. Ker je preiskava krvi bila negativna, je mogoče kakšna nepravilnost na maternici vzrok opisani nepravilnosti. Če morete, pojdite za par dni v žensko bolnico v Ljubljani ali pa na kliniko v Zagreb, da Vas točno preiščejo. — Mati. Če boluje Vaša hčerka na želodčnih bolečinah, mora pač strogo paziti na dieto in na redno prebavo. Vsako jutro naj na tešče izpije kozarec Rogoške Saline, čez dan pa naj v malih obrokih, zato pa večkrat uživa lahko hrano; posebno priporočljivo je sočvice, mleko itd. Najbrže je pa tudi slabokrvna; v tem primeru se mora zdraviti s preparati železa in arzena. Daljši odmor je pa na vsak način na mestu. Težkoče, ki jih opisujete, so običajne pri spremembi in si radi njih ni treba delati nobenih skrbi. Kadar Vam je posebno hudo, vzemite malo baldrijana ali broma. — Skrb. Če ima Vaša punčka gnojno vnete oči, je neobhodno potrebno, da jo peljete k zdravniku, ker če to opustite, je lahko škoda neprimerno večja, kot pa nevarnost, jo v miru peljati k njemu. Namazajte oči pred spanjem z vazelinom, da zopet ne bodo tako močno zlepljene. Opustite Vam pa, da je zdravljenje lahko dolgotrajno. Zaradi temenice Vam priporočamo, da izpirate glavo z lahkim raztopino hipermanjana. — Dr. K. C. C. Trajno soljenje se pogosto pojavi pri obolenju solne vrečke. Tu pomaga operacija. Mogoče bi se Vam stanje olajšalo, če bi nosili temne naočnike. — Privid A. P. Zdi se, da so pojavi živčnega izvora. Zdravniška preiskava bi bila na mestu. Na Vaše vprašanje, na katerega zdravnika bi se obrnili, iz principelnih razlogov ne moremo odgovoriti, ker je izbira zdravnika stvar osebnega zaupanja.

Križaljka „Knjižna polica“

Vodovodno: 1. mesto v Dalmaciji, 6. dalmatinsko vino, 7. tiskovna enota; 11. pušavska vijavica, 12. francoska kolonija v Aziji, 13. ocesne varovalke, 15. nikalnica.

16. Jugosloven, 18. skupina živali, 21. prvi del voza, 26. planet, 27. Finzgarjeva povest, 28. Čapkova drama, 29. časovna enota, 30. vozniški vzklík, 31. industrijska rastlina.

Navpično: 1. del ograda, 2. mesto iz Burroughsovega romana »Tarzana, 3. Revmontova povest, 4. varovalna plast sadu, 5. versko potovanje, 7. Hausmannov roman, 8. osební zaimek, 9. past, 10. drag kamen, 14. Shakespearejev junak, 16. Stendhalov junak iz kronike 1830 »Rdeče in črno«, 17. posteljno perilo, 19. kazalni zaimek, 20.

Igralna karta, 22. močno zabavišče, 23. privedek slehernega bitja in stvari, 24. reka v Poljski.

Rešitev križaljke

„Parkelj vas bo vse pobral!“

Vodovodno: 2. oba, 3. er, 7. Kum, 8. rak, 10. roga, 11. Ivanu, 12. or, 14. nad, 15. ch, 16. na, 17. krog, 18. Ra, 19. Knin, 23. vita, 24. skala, 26. okol, 27. Logo, 28. aloa, 29. tu, 30. em, 31. si, 32. it.

Navpično: 1. Merin, 2. oko, 3. bugong, 4. Amar, 6. ravan, 9. kadar, 10. Ruhr, 13. neka, 19. kvs, 20. Nikola Tesla, 21. itakolumit, 22. naloga, 25. aloa.

Prsni čaj „Triglavska roža“

pri vseh pljučnih obolenjih, zlasti pri kašlju, bronhij, katarju, hripi, naduhi, vnetju sapnika. Pospešuje tudi presnovo. Pospešena presnova skrajša proces zdravljenja. »Triglavska roža« se dobi v vsaki lekarni samo v originalnih zavitkih po 17 Din. Naročila sprejema Triglavsko roža, Ljubljana, poš. predal št. 3. Od min. za soc. pol in narod. zdr. S. 20542-33. 12919

Radio

Nedelja 10. decembra

LJUBLJANA 7.45: Boj za gozd in pašo (inž. Pirce). — 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Nezdgodno zavarovanje. — 10: Prenos orkestralne službe božje iz stolnice. — 11: Slovenska glasba radio orkestra. — 12: Cas. reproducirana ruska glasba in ruske pesmi. — 16: Selekcija govov v dravski baletu (inž. Wenko). — 17.30: Vaška godba, igra vmes kvartet mandolin. — 20: Prenos operete iz gledališča, vmes napoved časa in poročila.

BEOGRAD 15: Sokolska proslava. — 20: Nadaljevanje sokolske proslave. — 23: Plesna glasba na ploščah. — ZAGREB 12: Koncert na ploščah. — 17: Lahka glasba. — 20.15: Orkestralni in violinski koncert. — 21.15: Lahka in plesna glasba. — PRAGA 19: Narodna glasba. — 19.35: Slaven koncert ob desetletnici češkoslovaškega radia. — 22.30: Plošče. — BRNO 19: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 18.40: Vesele pesmi. — 19.50: Lahka glasba. — 21.15: Zabaven program. — 22.25: Godba za ples. — DUNAJ 10.50: Arie in pesmi. — 12: Orkester. — 15.30: Havdnovi godalni kvarteti. — 16.45: Lahka glasba. — 19: Zborovski koncert. — 20: Opereta. — 22.30: Plošče. — BERLIN 20.06: Orkestralni koncert iz filharmonije. — 22.40: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20: Prenos koncerta iz Berlina. — MÜHLACKER 20: Operetni večer. — 22.45: Koncert na ploščah. — 23: Lahka glasba. — BUDIMPEŠTA 19.06: Koncert ciganske kapela. — 20.30: Veseloliga.

Ponedeljek, 11. decembra

LJUBLJANA 12.15: Šaljapin na ploščah. — 12.45: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Gospodinska ura: primorska kuhinja. — 18.30: Električna železnica (inž. Pečenko). — 19: Angleška lahka glasba na ploščah. — 19.30: Gostilne v stari Ljubljani. — 20: Gdč. Ela Singer iz Zagreba poje šlagerje s spremljevanjem radio orkestra. Vmes šlagerji na ploščah. — 21: Godba na harmoniko. — 21.30: Cas, poročila. — 21.50: Čajkovskega VI. simfonija na ploščah. — 22.30: Lahka glasba.

BEOGRAD 17: Plesna glasba na ploščah. — 19: Pesmi. — 20: Haydnova komorna glasba. — 20.40: Opera »Werther« na ploščah. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.15: Koncert orkestra in solistov. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.25: Mešan program. — 20.45: Literarni program. — 21: Pesmi mladih čeških skladateljev. — 21.20: Božična glasba. — BRNO 19.55: Pevski koncert. — 20.25: Program iz Prage. — 21: Koncert komornega orkestra. — VARŠAVA 20: Simfonični koncert. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Orkester. — 15.50: Komorna glasba. — 17.25: Koncert švicarske glasbe. — 19.25: Mešan program. — 21: Mendelssohn-Bartholdy. — 22.30: Koncert na ploščah. — BERLIN 20.05: Verdi Requiem iz Hamburga. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Mešan program. — 21.10: Koncert komorne glasbe. — 22.20: Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 20.10: Orkestralni koncert. — 21.10: Simfonični koncert. — 22.45: Koncert na ploščah. — 23: Plesna glasba. — 24: Nočni koncert.

Torek, 12. decembra

LJUBLJANA 11: Soliska ura: O obletnici Cankarjeve smrti (prof. Kolarč). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Reproducirane glasbene slike. — 19: Francosčina. — 19.30: Moja pot po Norveški. — 20: Pevski koncert primadone bukaške opere ge. Pije Igy. — 20.45: Eksotična glasba radio orkestra. — 21.30: Cas, poročila, radio jazz. — 22.30: Angleške plošče.

BEOGRAD 17: Plesna muzika na ploščah. — 19.30: Violinski koncert. — 20.10: Slušna igra. — 20.50: Operne arije. — 21.40: Narodne pesmi s spremljevanjem orkestra. — 22.10: Plesna glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka glasba. — 20.15: Dva tisoč let glasbene zgodovine. — 20.45: Koncertni večer. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.10: Zabaven program. — 20: Komorna glasba. — 20.55: Prenos iz Brna. — 22.15: Koncert moderne glasbe. — BRNO 20.55: Koncert na ploščah. — 21.10: Snevoigra. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20: Opera »Madame Butterfly« na ploščah. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert orkestra. — 15.50: Iz zvočnih filmov. — 17.15: Koncertna ura. — 18.50: Vesele melodije. — 20: d. Albertova opera »Mrtve oče«. — 22.25: Lahka glasba. — BERLIN 20.05: Snevoigra. — 22.40: Nočni koncert iz Hamburga.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V Hastingsu bo o božiču igral po najnovejših poročilih poleg Aljechina tudi Flohr. Novinec bo Lillenthal. O njem pripovedujejo silne reči. Pravijo, da bo prav kmalu postal vele mojster, če se ni. No, bomo videli.

Nenavadno simultanko bo na Dunaju 16. decembra igral mojster Müller. Naskočil bo 100 nasprotnikov, samih policijskih stražnikov. Čudna prireditve. Ali res taka četa ne bo ugnala ubogega mojstra?

Zanimiv znak nesrečnega časa, ki v njem živimo, je doživel mladi avstrijski mojster Eliskases. Angleški šahisti v Glasgowu so ga pred mesecem povabili, da jim zaigra simultanko, dvoboje in turnirke. Seveda je mladi mož z veseljem šel na dolgo pot. Ta pot pa je bila težka.

Angleški poklicni šahisti so seveda opazili inozemsko konkurenco in opozorili so oblast. Dokazali so, da tirolska roba ni potrebna, ker jo pridelujejo sami v deteli. Ministrstvo je nato prepovedalo Eliskasesov vstop. V Doverju so ga zavrnili. Vrniti se je moral preko Kanala na francosko obalo.

Tam je obsedel, gledal hrepeneče v objubljeni angleško deželo in čakal. Med tem pa so njegovi prijatelji v Glasgowu napeli vse sile. Intervencija je naposled uspela in vrata so se Eliskasesu odprla. Sedaj igra v Glasgowu.

Dunajski mojstri imajo svoj vsakoletni Trebičev turnir. Te dni bo končan. Spielmann in Grünfeld se borita za prvo nagrado. Nevaren jima je neki mojster Glas. Spielmannu se je posrečilo dobiti nekaj elegantnih partij. Zelo zanimiva je njegova zmaga proti Hönlingerju, ki je mlad, nedarjen mojster. Partijo rad prinašam, ugajala bo.

Beli: R. Spielmann Črni: B. Hönlinger

1. e2—e4 07—c6
Otvoritev »Caro-Kanne«.

2. d2—d4 d7—d5
3. e4×d5 ———

Ta varianta je manj krotka nego se zdi.

3. ——— c6×d5
4. c2—c4 Sg6—f6
5. Sb1—c3 e7—e6

Zelo važna je tudi igra: 5. ——— Sb6—c6 6. Sg1—f3, Lc3—g4 7. c4×d5, Sf6×d5 8. Lf1—b5, Ta3—c8!

6. Sg1—f3 d5×c4
7. Lf1×c4 ———

Neopazeno se je otvoritev prelevila. Pozicija bi namreč prav lahko nastala tudi v sprejemt daminem gambitu.

7. ——— Lf8—e7
8. 0—0 0—0
9. Lc1—f4 a7—a6?

To ni dobro. Črni bi bil moral pospešiti mobilizacijo. Manever Sb8—d7—b6—d5 je bil priporočljiv.

10. d4—d5! ———

Spielmann zagradi takoj!

10. ——— e6×d5
11. Sc3×d5 Sf6×d5
12. Lc4×d5 Sb8—d7

Prekasno!

13. Dd1—c2 Dd8—e6
Dama nima preveč sreče, kakor boste videli. 14. Ld5—b3 Sd7—c5

15. Ta1—e1! ———
Beli bi rad na 15. ——— Sc5×b3 odgovoril 16. Te1×e7. Zato je postavil damino trdnjavo na e1 in ne kraljeve.

15. ——— Da5—d8?
Zakaj? Saj bi šlo 16. ——— Lc8—e6. Celotno 16. ——— Sc5—e6 je bilo mogoče. Sedaj seveda nastanejo velike težave.

16. Te1—d1 Dd8—b6
17. Lf4—g5! ———

Spielmann je dobro videl, da bi se črni po 17. Lf4—e3 izmuzal s odgovorom 17. ——— Db6—g6.

17. ——— Le7×g5
To je že izsiljeno. Na 17. ——— Le7—d6 bi sledilo 18. Lg6—e3 z grožnjo 19. Td1×d6.

18. Sf3×g5 ———
Grozil mat.

18. ——— g7—g6
19. Lb3×f7!! ———

Beli žrtvuje na pozicijo. Pravilno računa s tem, da črni ne pride do mobilizacije svojih figur.

19. ——— Tf8×f7
20. Sg5×f7 Kg8×f7
21. Td1—d5! ———

To je jedro kombinacije. Napadeni skakla mora zastaviti lovca na c8 pot.

21. ——— Sc5—e6
22. Tf1—d1 Db6—c6

Nesrečni Hönlinger nima pravih potes.

23. Dc2—b3 b7—b5
Rad bi lovca odprl drugo pot.

24. Td5—d6 Dc6—e4
25. Db3—c3! ———

Spielmann napada kakor vrag.

25. ——— Le7—e7
Na 25. ——— Lc5—b7 bi sledilo 26. f2—f3 in črni izgubi lovca.

26. Dc3—h3 g6—g5
27. f2—f3 Dc4—g6

Na 28. ——— Dc4—e3+ bi sledilo 29. Kg1—h1 in kmet na h7 pade.

28. Td6—d8! ———

Izvrstno!

28. ——— Dg6—c2
Na 28. ——— Sc5×d8 sledi 29. Dh8×d8+, Ke7—f7 30. Dd8—d5+ itd.

29. Td8—e8+ Ke7—f7
30. Dh8—g5+ Kf7—f6
31. Td1—e1 ———

Grozil Tx6+ in mat v dveh potezah.

31. ——— Dc2—c6
32. Dg3—h3+ Kf6—f7
33. Dh8—g8+ Kf7—f6

34. h2—h4!

Zadnji udar! Sedaj grozi 35. Te1×e6+, Lc8×e6+ 36. Dg6×g5+ Kf6—f7 37. Te3—e7+, Kf7—f8 38. Dg5—g7 mat.

34. ——— h7—h6
35. h4—h5 Dc6—c2

Črni se je po izvršeni potezi takoj vdaj, ker je zagledal mat v 3 potezah.

NAUGODNEJŠI NAKUP BOŽIČNIH DARIL

ker smo
ZNIŽALI CENE
KOŽUHOVINI

za 25%

Posebni popust pri krznenih plaščih in jopicah.

L. ROT, krznarstvo
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5

Plašč s krzneno podlogo

Je takorekoč zadnja »etapa« v življenju kožuha, kajti ko ga ne moremo več nositi nazven, nam še izvrstno služi kot podloga. Lep plašč s krzneno podlogo je namreč

prav tako eleganten kakor kožuh. Najbolj priljubljene so ravne in gladke oblike, ki jih okusno okrasimo s visokim krznenim ovratnikom. Seveda skušamo doseči okus-

Iz življenja in sveta

Možje, ki obvladujejo svet

10 milijonov izumov v Patentnem uradu

770 inženjerjev, kemikov, znanstvenikov, strokovnjakov za reklamo, njihovih asistentov, pisarjev in knjigovodij je zaposlenih v prostorih londonskega Patentnega urada vsak dan po osem ur s pregledovanjem novih idej, ki jih pošiljajo v patentiranje izumitelji vsega sveta. Še nikoli ni skušalo toliko ljudi kakor dandanes preobraziti svet in nam napraviti življenje udobnejše z velikimi in majhnimi izumi.

Angleški patentni spisi segajo v l. 1617. Takrat je urad izdal še po tri do štiri patente na leto. V preteklem letu pa je znašalo število novih patentov 25.000! Nič manj nego 6 milijonov vsakovrstnih izumov vsebujejo in opisujejo te knjige Patentnega urada, in človek, ki jih malo prelistuje, dobi vsaj majhno slutnjo o velikanskem delu, ki so ga v teh treh stoletjih opravljali in ga še opravljajo tehniki in znanstveniki vseh delov sveta.

Knjižnica hrani patentne opise 40 dežel. Pri tem pa to še zdavnaj ne predstavlja vsega izumiteljskega dela. Patentni urad ima tudi nalogo, da zavrne vse predložene izume, ki jih je v podobni izvedbi vpisal kdaj že kakšen drug izumitelj. Samo na Angleškem zavarujejo tako letno povprečno 8000 izumov, osmim tisočim ljudem razderejo tako z eno potezo peresa mrzlično sanjo o bogastvu in uspehu, ki so jo sanjali bogve koliko let, bogve ob kakšnem trudu in pomanjkanju.

Ogromna večina izumov seveda ne predstavlja kakšnih velikanskih, svet pretresajočih in zrevolucionirajočih novotarij. Tudi veliki izumi so redki kakor vsaka velika duševna tvorba. Večinoma gre za kakšno majhno izboljšanje že obstoječega iz-

uma. A baš v teh majhnih izboljšanjih se kaže napredek človeške tehnike, baš ob njih se življenje neprestano preobrazuje. Tako je le malo ljudi, ki bi se bavili z izumevanjem novih motorjev in podobnih priprav, omejujejo se bolj na gradnjo kontrolnih sistemov, ki jamčijo za enakomerno in štedljivo obratovanje. V svetu imajo ti in drugi majhni, toda praktični izumi največ uspeha. Tako se v zadnjih časih po Londonu (a tudi po drugih svetovnih veletrgih) zelo uveljavljajo javni avtomati za cigarete, vozne listke, znamke in druge reči vsakdanje rabe v najrazličnejših izvedbah, kakor ima naš čas sploh veliko veselje do avtomatov vseh vrst.

Tehniki ladjedelstva izumevajo manj novovrstne ladij, oblike nego zmogljivejše vijake in stroje sploh. Izkoriščanje vodne sile za proizvodnjo električnega toka je v osrednjem premnogih poskusih, katerih uspehe patentni urad takoj zabeleži. Proizvajanje celuloze in njena uporaba se neprestano izpopolnjujeta, številni so tudi poskusi za izdelavo umetnega gumija, pri čemer pa uspehi niso še bogve kako epohalni.

Angleški zakon nima nobene klavzule, ki bi zavračala patentiranje praktično neuporabnih izumov, in tako zavzemajo tudi ti v knjižnici Patentnega urada velik obseg. Posebno Američani so zelo iznajdljivi za reči, s katerimi svet ne ve kaj početi, kakor so Američani poleg Angležev sploh na čelu kvantitativnega proizvodnje novih izumov. Sledijo Nemci in Francozi, ki so pa kvalitativno neprimerljivo boljši — vsaj od Američanov.

Okolica in značaj

»Razvoj naših latentnih čednosti ni nekaj avtomatičnega,« pravi znani pisatelj Frank Crane v neki razpravi. »Vsako med nami ve, da otroci zločincev nikakor niso obsojeni podedovati njih dušo in značaj. Kolikokrat smo videli dokaz, da je baš otrok, ki ima zločinca za očeta, najtišji in najbolj življenjski med vsemi. Koprive in osat te duše so se spremenile tako rekoč v ljubke cvetlice nedolžnosti. Od kod to?

Jedro ima tu gotovo najmanjšo vlogo. Velja je okolica, morda včasih baš slaba okolica, ki vpliva čisto tako strašno na otroško dušo, da se oprime ta nehoti samo dobrega. Nihče nima pravice imenovati se poštenega, če ga ni še nikoli obšla izkušnja, za kakšno zlo delo. Čisto majhna, skoraj nepomembna tatvina najprvo, potem nekaj bolj tvegana — in človek izgubi samozavest in sebe. Vtr najverjetneje čednosti se potrjuje, če nam uspe, da se zoperstavimo prvi izkušnji in jo premagamo.

Sto let je učakala

Svecarka Katarina Schmid-Schiner iz Mühlebacha. Zenska je za svoja leta še čvrsta. Seveda misli večkrat na smrt, zato prebira molek

Drama stare pevke

Ne možl se z mlajšim moškim!

Ludiza Terazzini, svetovno znana italijanska pevka, je pela te dni v Londonu. Pevka je stara, toda njen glas je pri publiki slavil še vedno triumfe. Ko se je po končanem koncertu umaknila v garderobo, je padla izmučena v stolicu in se grenko razjokala. Dvomila je, da bi se mogla vrniti še kdaj k takšnim triftom v London, kakor je publika viharno zahtevala. Še bolj pa jo je bolelo pismo njenega odvetnika, ki jo je čakalo v londonskem hotelu in ki ga pred nastopom ni hotela odpreti, da si ne pokvari potrebnega razpoloženja. Saj je vedela že v naprej, da vsebuje znova kopico hudih reči. Ta proces v Rimu...

Proces, ki zagrenjuje stara leta slavne pevke, je sedaj pred odločitvijo. Ona sama je dejala nekoč javno: »Napravila sem veliko neumnost, da sem se že skoraj stara poročila s čisto mladim človekom.

Od tega mladega človeka, Pietra Vernatija, se je ločila 1928. Toda po italijanskem pravu se zakon absolutno ne da ločiti in ker ima Vernati dedične pravice na njeno imetje, se mu je videlo primerno, da vložil tožbo za razlastitev umetnice zaradi bozne razpisnosti. Dokazati hoče, da je za od l. 1928. do 1932. potrosila veliko denarja. Nekateri ga cenijo na 5 milijonov dolarjev, drugi vsaj na 3 milijonov. Tako je v Rimu prodala hišo, vredno 2 milijona lir, ne da bi dobila zanj kaj denarja. Svoj lišp s redkimi dragulji, ki je bil vreden najmanj poldrugi milijon, je prodala za 100.000 lir. Zašla je v roke vedeževalk, ki so jo pregovorile, da je dala

pot milijonov lir za neki hrib, v katerem naj bi bil zlat rudnik. Toda o zlatu ni bilo v tem hribu niti sledu. Velike veste je izdala za čarovne pijske, ki naj bi ji vrnilo mladost (Vernati je obtožbi dodal celo originalni recept takšne pijske). Skratka, svoje milijone je razdajala na najbolj nepremišljen način, dokazujejo sodnikom in javnosti advokati drugače neznanega gospoda Vernatija, ki mu je očitno več do teh milijonov nego do stare pevke. Toda Terazzinijeva dokazuje s svoje strani, da ne goji nore razpisnosti, temveč da ji dobro srce nalaga pomagati s svojimi velikimi dohodki revežem in potrebnim, kjer le more — kar gotovo ni blazno, ampak zelo človeško. In to verziro si je osvojil tudi družinski svet, ki ga je sklicalo sodišče, ter je odklonil vsak postopek razlastitve, kakor ga zahteva nje mladi mož. Tudi državni zastopnik se je postavil na stran umetnice in ni dvomila, da bo Vernati s svojo zahtevo propadel. Sodišče bo v kratkem izreklo končno besedo.

5000 km je za štokrlo malenkost

V sudanskem kraju Vadi Medami so zamoreci ujeli štokrlo, ki je imela na nogi obroček znane pruske pijske opazovalnice Rositten. Potemtakem je ptica na svojem selitvenem potovanju iz zmerne v ekvatorialni pas preletela okrog 5000 km, kar bi bilo tudi za človeka in celo v dobi letala prav lepa pot.

One so odločile izid španskih volitev

Zadnje volitve v Španiji so prinesle ne pričakovani preokret na desno. Takšen izid glasovanja so povzročili glasovi ženskih volilk, ki se doslej niso smele udeleževati volitev in jim je to pravico dala šele republikanska vlada.

Moderna bombna letala

Lahka so malo učinkovita, težka pa stanejo ogromno denarja

Uporaba letala v vojne svrhe je pojem meje popolnoma spremenila. Majhna črta je postala majna plošev, ki obsega vse oseme, kolikor je dostopno kračnim napadom. To dejstvo daje prednost napadalcu in otežkoča obrambo.

Vojna letala so seveda še v polnem razvoju in je težko povedati, do kakšne velikosti se bodo razvila bombna letala, ki prihajajo kot napadalna najbolj v poštev. Razna vprašanja, ki odločujejo njih učinkovitost, pa nam dajejo vsaj nekaj opore za ugibanja.

Od modernega bombnega letala zahtevajo med drugim, da mora imeti čim večjo brzino, možnost, da se čim višje dvigne, da prenese čim večji tovor bomb, ki jih mora na smotern način odvresti čim bolj na dolo-

čeno mesto, dalje mora biti tudi v slabem vremenu čim sigurnejša, obramba sposobna in zahtevati čim manj posadke. Izpolnitev teh zahtev je spet svezana s velikimi dimenzijami letala. Velika brzina (povprečno 250 do 300 km) se da doseči le s močnimi motorji. Ti pa povečujejo težo kakor zahteva, da imej letalo čim večji akcijski radij (najmanjši je gotovo 500 km), za kar je potrebna velika množina kuriva. Napad je nadalje najbolj učinkovit, če nosi letalo velik tovor bomb (za bombno letalo na daljše proge najmanj 2000 kg), a če hoče biti tudi v slabem vremenu varno, mora imeti na krovu številne navigacijske instrumente — deloma po dva kosa — kakor tudi specialno izšolane osebe zanje. Brezlična postaja na krovu mora biti isto tako precej močna, t. j. težja, da je ne morejo motiti sovražni oddajniki.

Zahteva po točnem odmetu je svezana s posebnimi odmetalnimi pripravami in instrumenti ter večim osebjem. Obramba je dovoljna, če je dovolj strojno in lahkih topov na razpolago (in spet s pomožnimi pripravami in osebjem), a vsaj najobčutljivejša mesta letala je treba zavarovati s oklopi. Velika vrednost letala s opisanimi lastnostmi zahteva vse mogoče varnostne ukrepe. Tako mora letalo biti v stanju, da pristane na domačih tleh, tudi če je enega ali več motorjev zadela usoda — to pa se ne more zgoditi brez specialne razdelitve pogonske sile, kar pomeni spet večjo obtežitev. Vse te posamezne zahteve pa vodijo logično do graditve čim večjih letal, ker so ta edino racionalna.

Ne bo pretirano, če trdimo, da bodo bombna letala bližnje bodočnosti dosegla 50 do 75 ton teže ob odletu. Če sadene takšno letalo uničenje, je škoda seveda v splošnem večja, kakor če bi zadela majhno letalo, po drugi strani je verjetnost takšnega uničenja pri velikem letalu s vsami navedenimi lastnostmi dosti manjša nego pri manjšem letalu, ki ne more biti nikoli posebno izdatno.

Po 450 letih razjasnjena skrivnost

Kakor poročajo londonski listi šele sedaj, so poleti v Westminsteru opatiji izkopali kosti tistih dveh nesrečnih kraljevih otrok, ki so ju leta 1483. justificirali v Towru.

Gre za 12- in 9-letnega sina kralja Henrika IV. Po smrti tega kralja bi moral starejši sin zasedeti prestol, a bil je na poti svojem stricu Rikardu, ki je sam segel po prestolu. Dal je oba otroka spraviti v Tower in se oklical za kralja Rikarda III.

Ze stoletja so se zgodovinarji potem prepirali, da-li je dal oba otroka umoriti ta kralj ali dve leti pozneje, t. j. l. 1485., prvi Tudorovec Henrik VII. Preiskava okoliščin oziroma zobovja je pokazala sedaj neporečno, da je eden umrl v starosti 13 in pol leta, drugi v 9. letu, torej pod vladjo Rikarda III. Preiskavo je izvršil profesor Wright, a cerkvena oblast je dovolila ekshumacijo šele potem, ko si je zagotovila, da ostane do končnega rezultata vsa stvar tajna.

NAMESTU ANEKDOTE

»Zakaj pa ima kamela tako dolg vrat?«
»Zato, ker bi morala njena glava sicer vleteti v zraku.«

»Kakšno ogašno vreme! In moja žena je šla brez dežnika s domla.«
»Nič se neboj, bo pač stopila v prodajalno in si kupila novega.«
»Saj tega se ravno bojim.«

VSAK DAN ENA

»Kaj pa tako ploskate? Saj je vendar škandalozno pela.«
»To je ravno tisto. Dokler ji ploskam, ne more nadaljevati.«

V viharju na razbiti ladji

Borba za golo življenje

Na čerch otočka St. Mry v Tihem oceanu se je raztreščila in potopila jadrnica »Mynonie R. Kilby« iz Falmoutha. Vendar so njeno posadko v celoti rešili. Nje kapitan pripoveduje sledeče:

Ladja je komaj ostavila domače pristanišče, ko so odkrili, da je njena brezlična postaja pokvarjena. Radiotelegrafist si je zaman prizadeval, da bi jo popravil, da bi jo popravil v kakšnem pristanišču med potjo, ni bilo časa in tako so ostali na visokem morju brez vremenskih poročil, kar lahko postane za tako staro ladjo, kakršna je bila »Mynonie«, vedno usodno.

In res so kmalu zašli v vihar, ki bi se mu lahko izognili. Vihar sem ni bil eden najhujših in se je kmalu polegel, toda usoda je hotela, da je zadela ladjo med njim na korelnu čer in dobila luknjo. Te luknje niso mogli zadelati, voda je vdiral v ladjo in s težavo so to z neprestanim črpanjem ohranili pred potopom, s težavo so nadaljevali vožnjo. Skušali so doseči Družabne otoke, toda preden so prišli tja, je zadavil nov vihar, ki bi zadel še veliko trdnješe ladje in ki jih je vrgel iz smeri. Luknja v trupu se je pod sunki valov začela širiti, voda je vdiral čedalje bolj v trup, niso je mogli več izprazniti v zadostni množini in ladja se je začela prav počasi potapljati.

K nesreči je vihar zlomil oba jambora, ki so ju morali hitro osvoboditi vrvi in ju prepustiti valovom. Valovi so besneli čez krov, ladja se je tako nagnila, da so se ljudje s težavo ohranili na krovu. Nekoga mornariškega vajenca in starejšega mornarja je vrglo celo v morje, k sreči pa sta se utegnila oprjeti vrvi in so ju po velikih naporih spravili spet na ladjo, ki se ji je med tem čedalje bolj bližal konec.

Minuli so dnevi v obupni borbi z valovi in vdiraljočo vodo. Nihče si ni mogel privoščiti niti minute počitka, ljudje so se borili za golo življenje in to jih je držalo

pokonci. Toda polagoma so tudi sami od napore in utrujenosti izgubljali moči in vero v rešitev. Eden izmed mož pri črpal-kah je med delom za hip zaspal in bi kmalu utonil v vodo, ki je segala tu že do pasu.

Vihar je divjal dalje. Potem je prišel trenutek, ko so bile vse moči izčrpane, črpalke so se ustavile, ljudje so zbežali na najvišji del ladje. Kmalu so opazili, da se ladja ne potaplja več. Prostor za tovor so bili prej zadelali, da ni mogla voda vanj in zrak, ki je ostal v njem, jih je edino še držal na površju. Čudež je bil vendar, da niso valovi nobenega izmed mož, ki so bili čisto onemogli, zaluzali z zadnjega zatočišča v morje.

Tako je minil še en dan v dolgi verigi mnogih dni, ki so jih preživeli v tem viharju. Zjutraj drugega dne so nenadoma opazili na obzorju obrise manjšega otoka. Tudi ko so se prepričali, da se ne varajo, se ni njihovo razpoloženje dvignilo. Bili so že preveč izčrpani. Pojemajoči vihar jih je gnal proti otoku. Bili so skoraj vsi nezvestni, ko je nekdo zakričal, da se jim bliža rešilni čoln. Na kopnem so bili spoznali nevarnost, ki je pretila brodolomcem, in so jim poslali pomoč. Čez nekaj časa so iz čolna na razbito ladjo s harpuno zaluzali vrvi, po kateri je potem drug za drugim v rešilni vrči prispel v čoln. Zadnji je ladjo ostavil kapitan, ki se je v čolnu takoj spet onesvestil. Zbudil se je šele v bolnišnici na otoku in je zvedel, da se je »Mynonie« potopila nekoliko minut potem, ko jo je ostavil.

Mlečni hormon

Carnegiejev zavod v Washingtonu sporoča, da je uspešno tam delujočim raziskovalcem odkril hormon, ki povzroča nastajanje mleka materinega mleka. Izločuje ga slovit zleza možganskega podaljška, hipofiza, ki igra že z drugimi hormoni takšno vlogo v telesni rasti in v seksualnem življenju.

Mlečni hormon, ki so mu nadeli ime »prolaktin«, so pridobili prvič iz zlez goveda in ovac in malenkostne injekcije te snovi v samice morskih prašičkov in kuncev so povzročile, da so pričele njih mlečne zleze takoj izločevati mleko. Novi hormon bo imel še velik pomen za tiste mlade matere, ki imajo premalo ali nič mleka, da bi dojile svoje otroke. Moderna znanost si je že davno na jasnem, da je mleko lastne matere najboljše hrana za vsakega dojenčka.

Zimske suknje

raglane, obleke, smokinge in večerne obleke za gospode v neprekosljivih kvalitetah najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Justica civilizirane Amerike: linčanje

Amerika, ki ob vsaki priliki rada naglašuje svojo civilizacijo, do danes še ni mogla odpraviti linčanja, ljudske sodbe na zločincih. Duh tradicije evropskega sodstva pravi, da mora imeti tudi zločinec neko mero zaščite, ki se zrcali v tem, da ne sme nanj položiti roke nihče, razen pristojne oblasti. V Ameriki očitno še niso prišli tako daleč, kajti kadar razjarjena množica vdre v ječo in ugrablj zločince, ni več oblasti, ki bi skušala uveljaviti svojo avtoriteto. Na srednji sliki vidimo množico, ki besna naskakuje jetnišnico v San Joséju, kjer sta bila zaprta gangsterja Thurmond (na levi) in Holmes (desno). Linčarji so to pot uveljavili vso svojo moč in so oba gangsterja obesili na drevesa. Redki se celo v Ameriki primeri, da se množica na takšen način znese nad belokožci

Kislo zelje, repo in sarm
prosto, v sodih — po brezkorupcijski ceni do bavija Homan, Br. Petra s. št. 88.

Orehova jaderca
umetno posušena, popolno na bres vaze — in modri mak za potice
nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana 4397 38

Filatelija
Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za hitro po 3 Din. (29)

Veliki ilustrirani cenik
umetn., albumov. filatel. gicnih potrebščin za 1934

Razno
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za hitro po 3 Din. (31)

STAMPILJE, ETIKETE, GRAVERSTVO
LJUBLJANA-SV. PETRA C. 18. HREŠČIČ

STAMPILJE, ETIKETE, GRAVERSTVO
LJUBLJANA-SV. PETRA C. 18. HREŠČIČ

BOTOT
Dajte na vaše zobe!!!
Je učinkovito zdravilo za vse vrste zobne bolečine, ki jo povzroča karies, vnetje, travma ali prehlad. Botot deluje takoj in brez bolečin. Zdravilo je na voljo v vsaki lekarni.

Kurje perje
nečohano kg Din 5.— pri najmanjšem odjemu 15 kg, razpošilja proti povzetju
Vilj. Abt, Eksport Maribor
12943

BANAŠKO MOKO,
kolonialno, specerijsko blago ter razne delikatese kupite najceneje pri **KARL in ALBERTA ZUPANC**, specerijska in delikatesna trgovina v Trbovljah. Vsled direktnih in velikih dobav cene brezkonkurenčne.

VSLED POMANJKANJA PROSTORA
v trgovini sem primoran opustiti
BOŽIČNI NAKIT (OKRASKE)
ki ga prodajam po znižanih cenah.
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Pred škofijo šte. 15.
Trgovci popust! 13105

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš ljubljani oče in tast, gospod
PETER DURJAVA
trgovec, gostilničar in posestnik v Škocjanu
dne 8. t. m. ob 9. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 11. decembra, ob 9. uri dopoldne na farno pokopališče.
Škocjan, dne 9. decembra 1933.
KAREL, PETER, sinova; FANI, KRISTINA, TONČKA, hčere; JULČI, Ivanka, sinahi. 12998

POMLADITE SI VAŠ RADIO APARAT
PRI NAS SI LAHKO NABAVITE NAJNOVEJŠE
PHILIPS CEVI PROTI TEDENSKEM ALI MESEČNEM ODPLAČILU
BREZ VELIKIH IZDATKOV IMATE NOV APARAT
TEHNIČNO POSVETOVANJE BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO
SPREJEMANJE V POPRAVILO VSEH VRST APARATOV
H. SUTTNER, LJUBLJANA 8
Palača DUNAV Aleksandrova c. 6

AKTIVNO SODELOVANJE

s oca Din 2.000.000.— do 4.000.000.— pri dobro lidočem

podjetja tekstilne stroke

tovarne ali trgovine išče verziran strokovnjak. Obširne ponudbe pod Textil 179/A-114 na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. 12958

Couch zofe

spalne fotelje, otomane, modroce in vse tapetniške izdelke nudi solidno in po nizki ceni

RUDOLF RADOVAN
tapetnik

Mestni trg št. 13.

Za vložne knjižice

Ljubljanske kreditne banke

se prodaja dobrovpeljana v obratu se nahajajoča žaga na vodno moč in parni pogon z vsemi k lesni industriji pripadajočimi stroji. Lastno skladišče 100 m od postaje na lesu bogatega kraja v Mislinjski dolini. Tozadevna pojasnila v pisarni dr. Alojzij Bratkovič, Slovenjgradec. 12935

BORZA

ROBE, DELA IN POSESTI

Jutrova mali oglasnik donosa vsakomur velike koristi.

Slabotni MOŠKI!

Brez škodljivih

notranjih sredstev, pilul in tablet, more vsak moški — ne glede na vzrok impotence — pridobiti takoj prejšnje popolne moške sile. Neupr. p. absolutno izključeni! Prospekt pošilja diskretno v zaprti ovoji brez nadpisa za 5 Din v poštini znamkah trgovina „Salus“, Zagreb — 6. Jo. Savska cesta 10

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

»TRIBUNA« F. Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4 Ceniki franko.

PRAKTIČNA KUHINJSKA NOVOST!

Jugoslovanski patent

„STED - REGULATOR“

v obliki štedilniških plošč in obrobov, povsem domač izdelek, Vam nepričakovano mnogo prihrani na kurivu, času, posodi in drži dolgo toploto. Vsaka gospodinja in kuharica, ki ga uporablja, ga ne more prehitati. Poskusite ga tudi Vi, vsak trgovec Vam z njim postreže. Glavna zaloga livarna Smole Anton, Opekarska c. 33, Ljubljana.

Stružnico

z vodilnim vretenom ca 300/750 x 2100 mm s pritiskalnimi kupimo.

Ponudbe na Mariborsko tovarno svile, d. z. o. z. v Mariboru. Rotovski trg št. 6.

Gospodu med. dr. IVO RAKULJICU ZELOV, kliničnemu specialistu za operativno ginekologijo in porodništvo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34/L, izrekam tem potom

JAVNO ZAHVALO

ker me je že od leta 1927. iskano diagnozo in terapijo, z nad vse uspešno precizno diagnozo in s sijajno ginekološko operacijo, katere so operativne redkosti, rešil gotove smrti. Istočasno se najiskrenejše zahvaljujem vodstvu, zdravnikom in č. sestram šajmerjevega doma, ki so s pazljivo nego pripomogli k temu, da je ta težka operacija ostala brez komplikacij. 12980

JELKA AMAN-BIZJAKOVA.

Kožuhovina

ELIGIJ EBER, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Najbogatejša izbira
polarnih lisic, srebrnih lisic, Persieriev, Astrahana, Seala, Bisamov, Nutrie in vseh ostalih vrst krzna. Moderniziranje kožuhovin.

Moderna konfekcija
kožuhastih plaščev, jopic, večernih jopic in kepv, mufov, krznenih garnitur po najnovjših pariških in dunajskih modelih.

NIŽKE CENE! DOBRO BLAGO! SOLIDNA POSTREŽBA!

V hudih časih

so »Jutrova mali oglasnik najcenejša nakupovalnica potrebščin. Danes priobite oglas, jutri že prejmete številne ponudbe.

Dobava živil za vojaštvo

Pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila

na dan 13. decembra 1933 ob 11. uri druga javna ustmena pogodba za dobavo:

fižola mešanega)	120.000 kilogramov
masti (svinjske)	11.000 »
kavne konzerve	2.000 »
praženega ječmena	300 »
paprike	900 »
čaja	715 »
čespej (suhih)	1.950 »

Pogoji so na vpogled vsak dan za časa uradnih ur pri intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti (Metelkova ulica).

Kaucija 5% vrednosti posameznih zgoraj označenih količin hrane se mora položiti pri podružnici Poštnih hranilnice v Ljubljani.

Seboj treba prinesiti vse potrebne dokumente, katere predvideva zakon o državnem računovodstvu, ter potreben vzorec.

E. Br. 18.193. — Od Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. 12981

ZIMSKA JABOLKA

raznih vrst in prvovrstna jabolka močančke

prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA

MOŠKI, POZOR!

Spolno slabost

odstranite s uporabo našega zdravila sredstva za okrepitev »La Brosa« Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim uspehom. Vzdržuje seksualno moč do globoke starosti. Na tisoce priznanih! Cena 60 Din. močnejša 100 Din. — Uspeh zdravila v nesprotne slučajih vrne moč in veselje. Havelkova ordinacijski laboratorij, Praha 5, Nusle, Bobrovskova ul. 10-25 J. L. C. S. R.

Najboljši liker za želodec je Želodec.

ŽELODEC

edini proizvajalec

LOVRO SEBENIK

Ljubljana VII.

Otroške vozičke in kolesa

kupite dobro in poceni pri S. Rebolj & drug. Vozička kova 4. 171-6

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« je mast

Claven

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnih izročilnicah in zdravilnicah. Družba se ponaredi 16

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

171-6

Ameriška statistika o priseljencih

Newyork, konec novembra.

Po ameriški uradni statistiki za leto 1932, ki pa se nanaša na dobo od 1. julija 1932 do 30. junija 1933 je bilo pripuščenih v Združene države le 23.068 novih priseljencev. Poleg njih je prislo še 127.660 inozemcev, ki pa se ne smatrajo za priseljence, ker so bili pripuščeni na začasne obiske, dočim so drugi že stari naseljenci, ki so se vrnilo po obisku svoje stare domovine, ter uradni raznih tujih vlad in podjetniških skupin. Število pravih priseljencev znaša torej samo 23.068 in je zelo značilno, če primerjamo to tujo skupino z velikimi množicami, ki so se prejšnja leta selile v Ameriko. Tako n. pr. je bilo leta 1928, 307.255, naslednje leto 279.678, leta 1930, 241.700, naslednje leto 97.139, leta 1932 pa 35.576 pravih priseljencev.

V letošnjem letu je izseljevanje v veliki meri presegalo priseljevanje. Iz Združenih držav se je za stalno izselilo 80.061 starih priseljencev, poleg njih pa je odpotovalo tudi 163.721 tujcev, med katerimi pa je gotovo tudi mnogo starih priseljencev, ki pa niso bili všteti med to rubriko samo zaradi tega, ker si še niso pridobili ameriškega državljanstva. Skupaj je torej prišlo v Združene države 150.728 inozemcev, odšlo pa jih je 243.802.

Iz Jugoslavije je prislo 105 priseljencev, ki spadajo na kvoto, ter 558 takih, ki niso vračunani v kvoti priseljenskega prirastka. O narodnosti jugoslovanskih priseljencev imajo ameriški priseljeniki uradi še vedno tri rubrike ali skupine, kakor so jih imeli pred dolgimi leti. Prva skupina pozna Bolgare, Srbe in Crnogorce, druga Hrvate in Slovence, tretja pa Dalmatince, Bosance in Hercegovce. Naših rojakov se je mnogo več vrnilo v staro domovino, kakor pa jih je prišlo, in je tako število Jugoslovenov v Združenih državah padlo v prej omenjeni dobi za 1.696 oseb.

Traži se direktor

za samostalno trgovačko vođenje jedne velike prodajne organizacije u tekstilnoj struci sa sedištem u Beogradu. Mora biti jugoslovanski državljanin, dobar trgovac, organizator, perfektan knjigovodja i poznavati pored državnog i nemačkog jezika. Lica, koja su sa uspehom zauzimala položaj kao direktor ili prokurista u većem tekstilnom preduzeću, imaće preimuštvo. — Ponude sa tačnim opisom dosadanjeg rada, prepisima svedočanstva i slikom kao i naznakom plate i referencija hitno slati pod znakom »267« na Jugoslovensko Rudolf Mosse a. d., Beograd, pošt. fah 409. 12983

V globoki žalosti javljamo vsem, ki so ji bili dobri, da nam je umrla naša mami
Albina Do'ničarjeva
roj. Steigman

dne 9. t. m. po kratki, težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere.
Pogreb bo v ponedeljek, dne 11. t. m., ob 4. popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 9. decembra 1933.

Otroci.

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob priliki smrti naše ljubljene, nepozabne tebe, gospodične

Fani Jankovič
učiteljice v pok.

Izrazili svoje sožalje, ji izkazali poslednjo čast, poklonili ji krasno cvetje, izrekamo našo globoko čutečo zahvalo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja v torek, dne 12. decembra 1933, ob 7. uri zjutraj pri oltarju sv. Križa.

Krška vas—Ljubljana, dne 9. decembra 1933.

Zalujoči ostali.

13101

2 trgovski hiši v Ljubljani

1. s staro, dobro vpeljano gostilno, lepimi poslovnimi prostori, prikladnimi za specerijsko trgovino ali mesarijo;
2. z lepimi skladišči in pisarniškimi prostori, primerna za kolonialno veletrgovino ali manjšo industrijo, z dvoriščem, in stavbišče ca. 700 m² ugodno naprodaj (delno plačilo tudi z dobrimi hranilnimi knjižicami). Obe hiši sta opremljeni s plinom, elektriko, telefonom in ležita na izvrstni točki.
Ponudbe pod »Donosno 45« na ogl. odd. »Jutra«. 12353

Oklic

prostovoljne javne dražbe.

Na predlog dedičev v zapuščini Ignaca Šetince iz Ljubljane, Rožna ulica št. 41, se bo vršila prostovoljna javna sodna dražba v zapuščino spadajoče hiše št. 41 v Ljubljani, Rožna ulica, dne 15. decembra 1933 ob 9. uri dopoldne v pisarni podpisane notarja kot sodnega komisarja v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 5., kjer se lahko vpogledajo dražbeni pogoji.

Izključna cena znaša 300.000 Din, vadij 15.000 Din v gotovini ali v razpoložljivih hranilnih vlogah.

Zaradi ogleda hiše in nje donosnosti itd. se je obrniti na skrbnika zapuščine Ivana Benkoviča, vodjo zemljiške knjige v p. Ljubljana, Opekarska cesta, Veliki štrdon št. 5.

Javni notar kot sodni komisar: GALLE ANTON.

12115

A. Christl:

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

1. P O G L A V J E

Mož z belimi lasmi

Skoraj polnoči je že bilo, ko je prišel preko trga de la Concorde samotni človek. Vzlic dragocenemu kožuhi, ki mu je krasil šibko postavo, je zbuhal slaboten in reven vtis.

Majhen mož s podganzim obrazom. Človek, ki mu ne bi bil nihče prisodil, da utegne igrati v življenju kakršnokoli vloge. In vendar je imel ta nekakši mož mogočen vpliv na usode sveta.

Prav zdaj je neko poslanstvo čakalo njegove vrnitve. A prej je imel še opravke, o katerih poslanstvo ni bilo poučeno, vsaj uradno ne.

Dospel je do Seine, jo ubral čez most in prišel tako v dokaj zloglasen del Pariza. Pred veliko, zanemarljivo hišo je obstal in se vzpel po stopnicah do stanovanja v četrtem nadstropju. Komaj je potrkal, mu je že odprla ženska, ki je očitno čakala njegovega prihoda. Pozdravila ga ni, a pomagala mu je odložiti suknjo in krenila naprej, v salon, opravljen s piškavo eleganco. Električna luč, zastrta z umazanim rožnatim senčnikom, je obsevala dekletove črte, ki jih je pokrivala debela plast cenenege ličila. O poklicu Olge Demirove ni moglo biti dvoma, kakor tudi o njeni narodnosti ne.

»Vse v redu, dekletce?«

»Vse v redu, Boris Ivanovič.«

Pokimal je in zamrmral: »Ne verjamem, da bi me bil kdo zasledoval.«

A vendar je bil v njegovem glasu strah. Stopil je k oknu, nekdo odzvali zastore in pogledal ven. Mahoma je odskočil.

»Dva moška sta spodaj — na onem pločniku. Zdi se mi —« Obmolnil je in si jel griziti nohte; to je delal zmerom, kadar ga je bilo česa strah.

Rusinja je počasi zmajala z glavo, kakor da bi ga hotela potolažiti.

»Ta dva sta bila že spodaj, preden ste prišli...«

»Pa se mi le vidi, da opazujeta hišo.«

»Mogoče,« je ravnodušno pritrdila.

»A potem —«

»Nu, kaj dé? Če bi tudi kaj zaduhala — vas ne bosta zasledovala.«

Droben, okruten nasmeš mu je zaigral okoli ust.

»V toliko imaš prav.«

Kako minuto je premišljeval, nato je rekel:

»Konec koncev lahko ta prekleti Američan prav tako pazi nase kakor vsak drug.«

»Tudi jaz tako mislim.«

Vrnil se je k oknu.

»Nič prida nista,« se je zahihital. »Najbrže dobra znanca policije. Nu, obilo sreče, bratec apaš.«

Olga Demirova je zmajala z glavo.

»Ako je Američan res to, za kar ga imate, ga dva strahopetna apaša ne bosta ugnala v kozji rog.«

Premolnila je.

»Mislija sem le —«

»Nu?«

»Oh, nič, samo — nocoj je že dvakrat prišel po tej ulici nekakšen mož — z belimi lasmi.«

»In kaj je bilo z njim?«

»Samo tole: ko je prišel mimo teh dveh, je obakrat izpustil rokavico. Eden izmed njih jo je pobral in mu jo vrnil. Komedijsa se mi je zdela kaj prozorna.«

»Torej bi bil belolasec tisti, ki delata zanj?«

»Tako nekako.«

Rus je bil videti poparjen.

»Ali dobro veš, da se ne motiš? — In zavojček? Ali je varno spravljeno? Upam, da ni nihče prišel do njega? Besed je bilo toliko... dosti preveč.«

Spet se je ugriznil v nohte.

»Prepričajte se sami!«

Sklonila se je h kamini in odkopala oglje. Pod tem so ležale kepe zmečkanega papirja; pobrala je eno in jo podala možu.

»Zelo pametno,« je pohvalno zamrmral.

»Stanovanje so že dvakrat prebrskali. Razparali so mi žimnico v postelji.«

»Saj pravim,« je zamrmral. »Preveč govorjenja je bilo. To pogajanje za ceno je bilo napaka.«

Odvil je bil vnanji papir. Pod tem je bil skrit majhen rjav zavojček. Razmotal ga je, pogledal vanj in ga jadrno spet zavil. Tisti mah je rezko zapel električni zvonec.

»Američan je točen,« je menila Olga in pogledala na uro.

Odšla je iz sobe. Čez kako minuto se je vrnila s tujcem, velikim, širokopolem gospodom, v katerem si že po vnanosti spoznal

Američana. Ostro ju je pogledal, najprej žensko, nato moškega.

»Gospod Krasnin?« je vpludno vprašal.

»Da,« je rekel Boris. »Prositi vas moram oprostjenja, ker sem vam napovedal sestanek na takem nenavadnem kraju. A simo važno je, da ne vidijo najinega posla nobene radovedne oči. Ne morem si dovoliti, da bi me spravljali v kakršnokoli zvezo s to zadevo.«

»A, tako?« je vpludno dejal Američan.

»Dali ste mi besedo, da ostane ta transakcija popolnoma med nama, kaj ne? To je važna točka v prodajnih pogojih.«

Američan je pokimal.

»O tem sva oba enih misli,« je ravnodušno odvrnil. »Morda bi mi zda, pokazali blago.«

»Ali imate denar pri sebi — v bankovcih?«

»Imam,« je odvrnil prišlec.

Vendar pa ni bilo videti, da bi kanil položiti denar na mizo. Krasnin se je nekaj trenutkov obotavljal, nato mu je močke pokazal zavojček na mizi.

Američan ga je razvil. Stopil je k električni svetilki, si natančno ogledal njegovo vsebino in vidno zadovoljen potegnil iz žepa debelo listnico. Iz te je vzel sveženj bankovcev ter jih podal Rusu, ki jih je skrbno preštel.

»V redu?«

»Hvala, monsieur. V najlepšem redu.«

»Dobro,« je rekel Američan.

Malomarno je spustil zavojček v žep in se priklonil Olgi.

»Lahko noč, mademoiselle. Lahko noč, gospod Krasnin.«

Krenil je iz sobe in zaprl vrata za seboj. Ta dva sta se spogledala.

Moški si je z jezikom omočil suhe ustnice.

»Vprašujem se, ali se bo kdaj vrnil v svoj hotel?«

Kakor domeni sta se obrnila k oknu. Prišla sta baš za časa, da sta videla Američana, kako je stopil na ulico. Krenil je na levo in hitro odšel, ne da bi se ozrl. Izpod vhoda neke hiše sta smrknili dve senci in neshišno ubrali za njim. Zasledovalca in zasledovanec so izginiti v temi. Olga Demirova se je oglašila:

»Gotovo se bo vrnil domov. Nič se ne bojte — nikar nič ne upajte.«

»Zakaj misliš, da se mu ne bo nič zgodilo?« je radovedno vprašal Krasnin.

»Kdor si je pripravil toliko bogastva, gotovo ni bedak,« je rekla Olga. »Sicer pa, ko že govoriva o denarju —«

Pomenljivo je pogledala Krasnina.

»Hm?«

VSAK GOSTILNICA
IN RESTAVRATER

postreži s pristnim

BERMET-VINON

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri

MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI

Najizvrstnejše zdravilne vino z Fruške gore

Tovarniško poslopje

pripravno za tekstilno tovarno

vzamemo v najem

ali kupimo

Ponudbe pod »Textilfabrik 8452« na Hasen-

stein & Vogler, Wien I., Schulerstrasse.

12902

Modno, volučno blago
za damске oblake in pla-
sti. SVILA in VILK DOLU-
go. BLAGO Velike izab-
re. nizke cene

R. MIKLAUC
Ljubljana
Ljubljana ul. - Medar-
ska ul. - Pred škotjo

H. SUTTNER - Ljubljana 5
PRESERNOVA ULICA 4, POLEG FRANČISKANSKE CERKVE.
CENIK ZASTONJ IN FRANKO. 11972

ZEPE IN ZAPESTNE URE, BUDILKE, KUKAVICE, STENSKE URE,
ZLATNINO IN SREBRNINO KUPITE DOBRO IN PO NIZKIH CENAH

Blago in svinke suk-
no, kanga, sportal
vse za fine oblake
cena ugodna

R. MIKLAUC
Ljubljana
Ljubljana ul. - Medar-
ska ul. - Pred škotjo

Založba Tiskovne zadruge za Božič in Novo leto!

MESEC - KNJIGE!

Od 10. decembra 1933 do 10. januarja 1934 se prodajajo spodaj navedene knjige za 40-60% ceneje!

Naše knjige imajo trajno vrednost. Najboljše čtivo za staro in mlado. Nudi se vam za obdaritev vaših dragih cenena in velika poljubna izbira lepih knjig! — Znižane cene veljajo, ako kupite knjig po svoji izbihi za najmanj Din 100.— pri založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10 (tudi) Selenburgova ulica 3 in v Mariboru, Aleksandrova cesta 13). — Pri pisemnih naročilih navedite samo tekoče številke knjig po naslednjem seznamu in ceno!

	broširano	vezano		broširano	vezano		broširano	vezano
1. Jakopičev jubilejni zbornik	Din 66.—	Din 96.—	dołu — V vojni krajin — Te-			66. Coster: Ullenspiegel	Din 20.—	Din 36.—
2. Album slovenskih književnikov	» 78.—	» 108.—	lečja pečenka — Ivan Erazem			67. Vajanski: Letoce sence	» 10.—	» 18.—
3. PODLIMBARSKI: ZBRANI SPISI			Tattenbach — Belaruta, bel den-			68. Foggazzaro: Svetnik	» 20.—	» 36.—
I. zvezek	» 35.—	» 50.—	nar — Na kolpskem ustju —			69. Kaš: Dalmatinske povesti	» 3.—	» 10.—
Slike in črtice — Gorski potoki			Doktor Zober.			70. Stare: Lisjakova hči	» 3.—	» 10.—
— Tovariš Damjan						71. Dojenc: Izbrani spisi	» 5.—	» 12.—
4. II. zvezek	» 35.—	» 50.—	16. JENKO SIMON: ZBRANI SPISI	Din 18.—	Din 35.—	72. Stritar: Sodnikovi	» 5.—	» 14.—
Potrpesna povest — Moravske ali-			17. Boccaccio Giovanni: Dekameron I. del	» 28.—	» 44.—	73. Zeyer: Tri legende o razpeli	» 5.—	» 10.—
ke — Vojvoda Pero in perica			18. » » » II. »	» 28.—	» 44.—	74. Puškin: Kapetanova hči	» 10.—	» 18.—
— Črtice.			19. » » » III. »	» 28.—	» 44.—	75. Kersnik: Cyklamena	» 10.—	» 18.—
5. IV. zvezek. V dveh delih skupno			20. Stenkwietz: Z ognjem in mečem	» 40.—	» 52.—	76. Kersnik: Agitator	» 10.—	» 18.—
broš.	» 70.—	» 100.—	21. » » » Potop I/II. del	» 105.—	» 135.—	77. Pastuškin: Krizev pot Petra Kupljenika	» 8.—	» 16.—
Gospodin Franjo.			22. Dolgouhi Jernejček	» 8.—	» 12.—	78. Zbanič: Zrtve	» 10.—	» 20.—
6. TAVCAR IVAN: ZBRANI SPISI			23. Princeza v pomaranči	» 8.—	» 12.—	79. Hearn: Knjiga o Japonski	» 14.—	» 22.—
I. zvezek	» 52.—	» 70.—	24. Koko in druge živalske zgodbe	» 8.—	» 12.—	80. Kmetova: Večerna pisma	» 8.—	» 16.—
Gospa Amalija — Dona Klara —			25. Mihec in princ Lenuhar	» 8.—	» 12.—	81. Kunaver: Zadnja pot kapitana Scotta	» 18.—	» 30.—
Antonio Gledjevič — Povest v			27. Božične pripovedke	» 8.—	» 12.—	82. Maupassant: Povesti iz dneva in noči	» 15.—	» 25.—
kleti — Bolna ljubezen — Mla-			28. Vilinski gosli	» 8.—	» 12.—	83. Meško: Kam plovemo	» 17.—	» 27.—
da leta — Margareta — Ivan			29. O srečnem krojaču	» 8.—	» 12.—	84. Sven Hedin: V azijskih puščavah	» 18.—	» 30.—
Slavlj — Valovi življenja —			30. Bili so trije veličani	» 8.—	» 12.—	85. Tolstoj: Rodbinska sreča	» 13.—	» 20.—
Med gorami			31. Levstik VI.: Deček brez imena	» 10.—	» 20.—	86. Kozak: Boj za Mount Everest	» 18.—	» 30.—
7. II. zvezek	» 52.—	» 70.—	32. Milčinski: Tolovaj Mataj	» 8.—	» 16.—	87. Kersnik: Testament	» 9.—	» 16.—
In vendar — Soror Pia — Tat			33. Sorli Ivo: Bob in Tedi	» 5.—	» 10.—	88. Brežnik: Junaki prekm. poletov	» 18.—	» 30.—
— Čez osem let — V Karlovcu			34. Filip Don: Kako so se vragi ženili	» 8.—	» 14.—	89. Hašek: Pustolovščine vojaka Švejka I.	» 23.—	» 32.—
— Gospod Ciril — Mrtva srca.						90. » » » II.	» 23.—	» 32.—
8. III. zvezek	» 52.—	» 70.—	35. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka	» 10.—	» 10.—	91. Nansen: V noči in ledu	» 18.—	» 30.—
Otok in Struga — Tiberius Pan-			36. Zmaj Jovan: Kalamandarija	» 6.—	» 6.—	92. Vašetova: Umirajoče duše	» 26.—	» 36.—
nonicus — Kuzovci — Vita vitae			37. Vašetova: Pravljice	» 10.—	» 10.—	93. Ibsen: Gospa z morja	» 6.—	» 12.—
meae — Janez Solnce.			38. Zmaj Jovan: Pisani oblaki	» 6.—	» 6.—	94. Novačan: Veleja	» 6.—	» 12.—
9. IV. zvezek	» 52.—	» 70.—	39. Sorli: V deželi Čirimurcev	» 10.—	» 15.—	95. Novačan: Celjska kronika	» 20.—	» 28.—
Grajski pisar — 4000 — V Zali			40. Shakespeare: Sen kresne noči	» 8.—	» 13.—	96. Pregelj: Azazel	» 7.—	» 14.—
— Izgubljeni Bog.			41. » » » Macbeth	» 8.—	» 13.—	97. Derč: Dojenček	» 3.—	» 6.—
10. V. zvezek	» 52.—	» 70.—	42. » » » Othello	» 12.—	» 15.—	98. Pitamic: Pravo in revolucija	» 3.—	» 6.—
Izba Kongresa.			43. » » » Kar hočete	» 15.—	» 22.—	99. Ogris: Borba za jugoslovensko državo	» 5.—	» 10.—
11. VI. zvezek	» 45.—	» 60.—	44. » » » Zimska pravljica	» 24.—	» 29.—	100. Corović: Rasa in vera	» 3.—	» 6.—
Cvetje v jeseni — Visoška kronika.			45. » » » Ukročena trimoglavka	» 22.—	» 27.—	101. Goršič: Socialna zaščita dece	» 5.—	» 10.—
12. JURČIĆ JOSIP: ZORANI SPISI			46. » » » Komedija zme-njav	» 17.—	» 25.—	102. Hobhouse: Liberalizem	» 6.—	» 12.—
II. zvezek	» 20.—	» 36.—	47. Zupančičev jubilejni zbornik	» 20.—	» 34.—	103. Dr. Vošnjak: U borbi za ujedinjeno		
Spomini starega Slovenca — Ti-			48. Cankarjev zbornik	» 10.—	» 20.—	narodno državo	» 60.—	» 80.—
hotapec — Jurij Kobila — Dva			49. Debeljak: Solnce in sence	» 3.—	» 10.—	104. Bon ton: Knjiga o lepem vedenju	» 40.—	» 56.—
prijatelj — Vrbani Smukova že-			50. Jenko S.: Pesmi	» 3.—	» 10.—	105. A. Melik: Jugoslavija I, II	» 40.—	» 50.—
nitev — Grad Rojinja.			51. Pretnar: V pristanu	» 10.—	» 20.—	106. Dr. F. Veber: Znanost in vera	» 15.—	» 20.—
13. III. zvezek	» 20.—	» 36.—	52. Zbanič: Pesmi	» 5.—	» 12.—	107. Čermelj L.: Materija in energija	» 16.—	» 24.—
Klostrski žolnir — Deseti brat.			53. Feigel: Tik za fronto	» 6.—	» 12.—	108. Seidel: Moderna izobrazba	» 8.—	» 12.—
14. IV. zvezek	» 40.—	» 56.—	54. Lah: Angelin Hidar	» 10.—	» 10.—	109. Dr. Prijatelj: Predhodniki in idejni		
Golida — Hči mestnega sodnika			55. Lah: Knjiga spominov	» 15.—	» 25.—	utemeljitelji ruskega realizma	» 12.—	» 18.—
— Nemški valpet — Dva brata			56. Milčinski: Drobiz	» 7.—	» 12.—	110. Striberny: Simon Gregorčič	» 5.—	» 10.—
— Božidar Tirtelj — Kozlovaka			57. Novačan: Samosilnik	» 15.—	» 22.—	111. Dr. Veber: Uvod v filozofijo	» 12.—	» 18.—
sodba v Višnji gori — Črta iz			58. Sorli: Zadnji val	» 15.—	» 25.—	112. Doyle: Napoleon Bonaparte	» 20.—	» 32.—
življenja političnega agitatorja			59. Goncourt: Dekle Eliza	» 5.—	» 12.—	113. Čehov: Sosedje in druge novele	» 10.—	» 20.—
Sin kmetiškega cesarja — Sose-			60. Cervantes: Tri novele	» 5.—	» 12.—	114. May Karl: Old Surehand I, II	» 60.—	» 92.—
dov sin.			61. France: Pingvinski otok	» 5.—	» 12.—	115. Melik: Kolonizacija Ljubljanskega barja	» 20.—	» 30.—
15. V. zvezek	» 45.—	» 60.—	62. Barbuse: Ogenj	» 10.—	» 20.—	116. Dostojevskij: Selo Stepančikovo	» 30.—	» 40.—
Pipa tobaka — Moč in pravica			63. Andrejev: Plat zvona	» 5.—	» 10.—			
— Zupanovanje v Globokem			64. Strug: Jutri	» 5.—	» 10.—			
			65. Andrejev: Povest o sedmih obešenih	» 5.—	» 10.—			

Postojna se računa naknadno po teži pošiljke.

Poštmina se računa naknadno po teži pošiljke.

Priljubljena in praktična BOŽIČNA DARILA

TVRDKA
J. C. MAYER

LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

Največja izbira vseh vrst

manufakturnega blaga

kakor: volnenega blaga, svile, raznega belega blaga in blaga za domače perilo. — Velika zaloga preprog in zastorov. — Najlepša izbira svilenega tricot-perila in puloverjev.

Šifoni od Din 6.— dalje do najfinjšega platnenega blaga.

Sukno za gospode od Din 30.— do najboljših angleških kvalitete.

Blago za damske obleke od Din 20.— naprej, kakor tudi moderno volneno blago najfinjših vrst.

V ODDELKU ZA ČEVLJE

Do božiča se prodajajo prvovrstni čevli znamke POPPER z 10% popustom, razne druge znamke v veliki izbiri in brez izjeme z 20% popustom.

Slovenija

* ima svojo univerzalno bazo v »Jutrovi« malih oglasih. Poslužite se je.

RADIO NARODU!

Odlučili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 938, ki sprejema tudi AMERIKANSKE postaje, na razpolago, in sicer na

18 MESEČNE OBROKE OD DIN 210.—

osiroma Din 220.— za isti aparat z vdolanim supresorom. Poleg vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največja radio industrija sveta PHILIPS RADIO mestopetve

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

ZAHTEVAJTE BREZPLACNI CENIK.

11222

+ SPOLNE BOLEZNI

stilla, lupavina, beli tek se zdravijo brez strupenih injekcij, brez silvega srebra in salvarsana, priprostim, toča radikalnim potom. Tisoči so in moč se zahvaljujejo za popolno ozdravitev in trajno zdravje ravno tej kuri. Tisoči zahvalnih pism. Uspeh v vsakem slučaju zajamčen. Kura je zdravju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi Vam pošljemo zastoj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste steli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17. CSR. 162

JAVNOSTI.

Na izjavo, ki sem jo dal vsled napada naših konkurentov, da smo tuji, javlja se v »Jutru« in »Slovencu« z dne 3. XII. t. l. nekakšen anonimni akcijski odbor čevljarstva, trgovine in industrije v Ljubljani, ki molče prehaja preko moje izjave, da tuj kapital ni dobrodošel samo tedaj, ako uporablja tuje sirovine in zaposluje tujo delovno moč, kar ni slučaj pri našem podjetju ter mi, namesto da bi pobijal moje navode, postavlja vprašanja, ki so bolj postranskega pomena.

Zaradi javnosti izjavljam, da se za akcijskim odborom skriva naša konkurenca. Njej so najbolje odgovorili konzumenti, ki so pohiteli v naše prodajalne, da se dobro in poceni obujejo.

Naša konkurenca nam ne priznava zaslag za znižanje cen. Akcijski odbor izjavlja, da bi to nastopilo tudi brez nas.

Resnica je sledeča. Cene smo znižali mi.

Obutev v Jugoslaviji, dokler smo jo morali dovažati in plačati visoke carine, je bila najdražja na celim svetu. Carina na en par je znašala povprečno Din 80.—, kar je konkurenca neusmiljeno izkoriščala.

Odkar smo mi začeli izdelovati v državi, smo znižali ceno obutvi na polovico. Danes je povprečna cena enega para naših čevljev Din. 80.—

Akcijski odbor nas vprašuje, če bomo mi skrbeli za te 100.000 družin, ki bi po njihovi prorokbi bile gospodarsko uničene. Ako bi cene padle na današnji nivo, kakor akcijski odbor trdi, tudi brez našega dela, na temelju česa potem dela nas odgovorne za kritično stanje teh družin. Resnica na ml, da se nahajajo stotisoči čevljarstevskih družin v krizi, ker je po objavljenih podatkih SUZOR-a v novembru mesecu bilo vsega skupaj 3819 delavcev zavarovanih v čevljarstvi stroki; iz gibanja zavarovanih sodeč opazja se letos polet v čevljarstvi branži. Če všteto tudi te, ki se bavijo s čevljarstvom kot postranskim poklicom, pa še šušmarje in nezavarovane delavce, ne dosežemo niti 20% izmišljenega števila akcijskega odbora.

Res pa je, da smo mi z našim delom pomagali pri ublažitvi krize. Zaposlili smo več tisoč jugoslovanskih čevljarstevskih in drugih delavcev v naših delavnicah in prodajalnah ter dali dela drugim deset tisočem delavstva zaposlenega v jugoslovanskih industrijah: usnjarski, tekstilni, papirni, lesni, stavbeni, rudarski, kemijski in pletilni, pri katerih izključno nabavljamo svoje potrebščine.

Akcijski odbor se v borbi proti nam poslužuje demagoških sredstev. Predbaciva nam, da je predsednik našega upravnega odbora g. Jan A. Bata. Mi smo ponosni na to. Predsedništvo g. Bate obstoja v svetovanju in finančni pomoči, kar koristi ljudem in industriji. Ponosni smo na to, da smo s poštenim delom v službi jugoslovanskega konzumenta dobili zaupanje ter da tudi mi prinesemo svoj del k zgradbi jugoslovanske industrije.

Podjetje vodim jaz in ker mi celo sam Akcijski odbor priznava moj jugoslovanski patriotizem, tedaj je logično, da se v podjetju ne more pripetiti nič, kar bi škodovalo nacionalnim interesom.

Akcijski odbor izjavlja, da se bori proti našim poslovnim metodam, toda bogne da, da bi se kdaj njihove metode vrnilo, ker bi to pomenilo zvišanje cen za 50%, kajti te metode so zastarele in jih konzumenti ne morejo več plačevati.

Kakor izgleda, akcijski odbor ne pozna niti osnovnega zakona, da namreč delniške družbe javno polagajo bilančne račune, ko me vprašuje, koliko smo plačali davkov v letu 1932.

Radi javnosti prinašamo točne podatke, koliko smo plačali javnih dajatev in državnim ustanovam v teku zadnjih treh let. Poudarjamo, da smo z izdelavo v državi začeli v letu 1932.

Leto	Državni davki	Carine	Prevoz	Občinske dajatve	Skupaj
1930	870.365	24.203.288	1.675.952	1.275.022	28.024.627
1931	1.104.868	46.834.532	2.046.955	2.375.754	52.362.109
1932	896.431	12.879.051	3.000.671	2.934.460	19.710.613
1933 do 15. XI.	5.828.709	1.971.503	5.866.961	4.684.661	18.351.834
Skupaj	8.700.373	85.888.374	12.590.539	11.269.897	118.449.183

V teh svotah niso vračunanli ogromni zneski davkov naših poslovalnih in nameščencev v prodajalnah, kakor tudi ne zneski, ki jih plačajo podjetniki na dobičke od poslovanja z nami.

Nismo daleč od tega, ko postanemo največji davkoplačevalci v državi.

Končno me gospodje vprašujejo, koliko znaša povprečna plača pri nas. Ponovno trdim, da mi plačamo najvišje plače v naši branži. Ako gospodje želijo, da primerjamo povprečne plače, ki jih plača naše podjetje z onimi, ki jih plača konkurenca, se mi temu radi odzovemo. Naj samo priobčijo svoje avtentične povprečne plače, nakar bomo mi takoj storili isto, da se bo javnost mogla prepričati, da smo tudi socialno boljši kot oni.

Toma Maksimović
ravnatelj firme

Bata

ČISTO POLT

Iskate v enem tednu ali dveh s pomočjo posebne biološke kure razčistiti. Neopazno se okoliščino obnavljate, ki jo odstranite temeljito in za vedno prične, madete, gubane, raskave, madeže, bovine, orenice, kose in snake stiranja. Uspok in neškodljivost zajamčena! Garancija Din 120.— Vsa mila škodi polt. Vzemite za umivanje obraza milo limonovo emulzijo. Velika steklenica 60 Din. Za čiščenje in krčenje por, odstranjevanje šmink in očiščenje polti nezaključno je maslojevo mleko »ASIANE« Din 60.— Originalne Schröder-Schönke razpoka »Omnia«, oddelek 1/2, Zagreb, Gunduličeva 8/1. — Poštnica pri plačilu v naprej 6 Din, po povozju 22 Din. Zahtevajte brezplačno ilustrovane cenike!

Konjska struna
(Rosshaar)

Žima

Žimo za žimnice (madrace) najboljše kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANC JEŠE, tovarna žime

Stražišče pri Kranju.

Vzorci franko!

Ustanovljeno 1768.

Cene nizke!